

Budapest, 1930 március 17

Hétfő, II. évfolyam 13. szám

FODOR LÁSZLÓ,
a kitűnő író, aki e héten három színház-
műsorán szerepel

Reggeli Ujság

M. N. MUZEUM
NYILAP OSZTÁLYA

MÜLLER NÉMET KANCELLÁR,
aki elfogadta a Young-egyezményt

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Ára 20 fillér

Telefon: 296-99 és 125-10
Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Primo de Rivera meghalt

Lovasattakkal verték szét a munkások vasárnap délutáni márciusi tüntetését

Huszonnégy tüntetőt őrizetbe vettek - Hatezer főnyi tömeg vett részt a szociáldemokraták Petőfi-ünnepén

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A szociáldemokrata munkásság vasárnap délután négy órakor tartotta meg a Petőfi-szobor előtt szokásos március 15-iki szabadságünnepét. A Petőfi-tér környéke már a kora délutáni órákban mozgalmas képet mutatott. A környékbeli utcákon kisebb-nagyobb csoportokban érkeztek a munkástömegek a Petőfi-térre, ahol az ünnepség kezdete előtt

mintegy hatezer főnyi tömeg helyezkedett el.

A Petőfi-szobor előtt emelvény volt felállítva, előtte állt a megafón, amelynek hatalmas hangszórói minden irányban közvetítették a szónokok beszédeit. A szociáldemokrata munkásság a legnagyobb eszében türelmesen várakozott, amikor is pontosan négy órakor Pajor Rudolf, a szakszervezetek központi titkára lépett az emelvényre és megnyitotta beszédét mondott. Utána egy fiatal munkás Petőfi „Talpra magyar”-ját és „Egy gondolat bánt engemet” című költeményét szavalta el. A hatalmas tömeg nagy éljenzéssel kísérte az előadókat és csak akkor hangoztak el éles abcug-kiáltások, amikor a szociáldemokrata párt szónokai a kormányzat mai rendszerét ostromozták beszédeikben. Elsőnek Buchinger Manó ismertette a nap történelmi jelentőségét és visszapillantást vetett 1848 március 15-ére, amikor Petőfi és lelkes társai kivívták a magyar szabadságot. Farkas István, országgyűlési képviselő, a Népszava szerkesztője közel egyórás beszédet intézett a tömeghez s beszédjében főként a sajtószabadság kérdésével foglalkozott. Befejezésül Propper Sándor országgyűlési képviselő mondott rövidebb szónoklatot és

arra kérte a megjelent munkásokat, hogy a március 15-iki ünnepséghez méltón, minden rendbontás, rend-

zavarás nélkül vonuljanak el az ünnepség színhelyéről.

A munkásdalárda két dalt adott elő, amelyet a tömeg levett kalappal hallgatott végig és ezzel a szociáldemokrata párt ünnepsége a Petőfi-szobor előtt befejeződött.

*

A főkapitányság a szociáldemokrata ünnepséggel kapcsolatosan huszonnégy órával előbb olyan jelentéseket kapott, hogy bizonyos elemek az ünnepély befejezése után tüntető felvonulást akarnak rendezni a város forgalmasabb utvonalaiban.

A rendőrség vezetői erre való tekintettel széleskörű intézkedéseket tettek. Nagyobb rendőresapatok helyezkedtek el a Petőfi-tér körül és a Vigadó épületétől egészen az Erzsébet-hídig az összes mellékutcákkal elzárták, úgyhogy a tömeg részben a Kossuth Lajos-utcan át, másrészt pedig a Mária Valéria-utcan keresztül a Lánchíd irányában távozhatott az ünnepség színhelyéről.

A munkástömegek zöme az Erzsébet-hídra felvezető lépcsőkön a Kossuth Lajos-utca felé tartott, de nyomon követték őket a gyalogos és lovas rendőresapatok is. A rendőrségnek az volt az utasítása, hogy az ünnepély befejezése után a tömeget feltétlenül fel kell oszlatni és az utvonalaikon nem szabad megengedni, hogy a munkásság a járdán kívül az uttestet is elfoglalja. A Rákóczi-ut és Múzeum-körut sarkán mintegy kétezer főnyi tömeg volt még együtt és ezek a munkás csapatok rendőröktől körülvéve haladtak a Nemzeti Színház irányába. A Rókus-kórház előtt a tömeg egyszerre csak megtorpant és egy alacsony, sovány, feketebajszos férfi hangosan kezdett kiabálni:

— Abcug Bethlen! Kenyeret és munkát!
Mintegy kétezer torok kiáltotta most már egyszerre:

— Abcug! Le a kormánnyal!

A rendőrök a tömeg közé vegyültek és megpróbálták az abcugoló munkásokat szíjjel oszlatni. Két rendőr a feketebajszos férfi mellett termett és le akarták fogni, amikor egyszerre három-négy férfi ugrott a rendőrökhöz és ki akarták szabadítani.

Óriási dulakodás támadt a tömegben, amikor a Rókus-kórház előtt elhelyezett lovascsapat parancsnoka kardot rántatott a rendőrlégénységgel és parancsot adott a tüntető tömeg szétoszlására. Lovasrendőrök vágattak bele az abcugoló munkás csoportok közé és felszorították őket a járdára. A tüntetőknek egy nagy része a Rákóczi-ut mellékutcaiban keresztül menekült, míg egy négytíz-száz főnyi tömeg a Nemzeti Színház irányába futott.

Ebben a pillanatban a Blaha Lujza-téren elhelyezett lovasrendőrosztatok is akcióba léptek és a Rókus-kórház felől özönlő tömeget attakkal próbálták szétoszlítani.

A Rákóczi-utnak a délutáni órákban forgalmas képe izgalmas csatatérre változott, rendőrkardok villogtak a levegőbe és fülsiketítő ordítás hallatszott mindenfelé. A két tűz közé szorított tüntetők szíjjelfutottak és egy részüknek sikerült a rendőrkordonon keresztül a nagyköruton át a keleti pályaudvar irányába, a Rákóczi-ut felé haladni, míg egy százötven-kétszáz főből álló csoport a nagyköruton befordulva, a Dohány-utca felé indult.

A Newyork-palota előtt újabb rendőrosztatok kerültek szembe a tüntetőkkel és itt megirt kardhasználatra került a sor.

A Rákóczi-uton továbbhaladó tüntetők szinte futólépésben értek a Baross-térre, ahol újból összeverődtek és újból felhangzott a tüntetők jelszava:

— Abcug Bethlen! Kenyeret és munkát a munkanélkülieknek!

A lovasrendőrök újból erős attakot intéztek a tömeg ellen, körülfogták a tüntetőket s a Rottenbiller-utca felé terelték őket. A rendőrök pedig ezalatt a leghangosabbakat igyekeztek kiemelni a tömegből.

Igy sikerült is 24 embert lefogni és ezeket azonnal a VII. kerületi kapitányságra állították elő.

A tüntető tömeg a Rákóczi-uton több kirakatablakot és kapuüveget összerombolt, azonban súlyosabb károkat sehol sem okozott. A kardlapozások során többen apró sérüléseket szenvedtek, azonban orvosi beavatkozásra nem került sor.

Huszonnégy tüntető a VII. kerületi kapitányságon

Az előállított tüntetők névsora: Pártos László 23 éves magánhivatalnok, P. István 18 éves ékszerészsegéd, Varga Nándor 22 éves lakatossegéd, Moór József 22 éves softőr, Dombrádi Károly 22 éves lakatossegéd, Kiss Sándor 20 éves cipészsegéd, Nemes Lajos 28 éves lakatossegéd, G. Róbert 18 éves asztalossegéd, Seres Ferenc 30 éves cipészsegéd, Szabó György 32 éves cipészsegéd, Rosenwald Miklós 22 éves kereskedősegéd, Benke Károly 24 éves cipészsegéd, Tomka Béla 36 éves rajzoló, Iváncska Antal 23 éves asztalos, Vajda Ferenc 32 éves zenész, Boda Károly 27 éves softőr, Szekeres Gyula 24 éves lakatossegéd, Bodó Mária 24 éves háztartásbeli alkalmazott, Kabos János 22 éves napszámos, Weisz Jenő 26 éves softőr, Katona György 26 éves napszámos, Kemény György 23 éves egyetlen hallgató, Oláh Béla 31 éves lakatossegéd, Tóth Miklós 25 éves cipészsegéd.

A VII. kerületi kapitányságon rövid jegyzőkönyveket vettek fel az előállított tüntetőkkel, majd nyolc óra tájban mindegyiküket átkísérték a főkapitányság politikai osztályára.

A főkapitányság hivatalos jelentése a tüntetésekről

A főkapitányság a késő esti órákban hivatalos jelentést adott ki a vasárnap délutáni tüntetésekről, amely a következőképpen hangzik:

A szociáldemokrata párt vasárnapi márciusi ünnepsége a Petőfi-téren rendezett volt. A tömeg szétoszlása nyugodtan történt. Csak a Rákóczi-ut és az Erzsébet-körut keresztelődésénél volt szükség rendőri beavatkozásra, mert a tömeg ellepte az Emke-kávéház előtti és az Emke-kávéházzal szemben levő járdát, úgy hogy lovasrendőröknek kellett szétoszlítani a tüntetőket. A rendőrség a tömeget, amely ellenszegült, a Dohány-utca irányában szórta szíjjel és ezzel kapcsolatban összehúzózkodásokból kifolyólag huszonnégy előállítás történt.

A rendőrség gyors és erélyes intézkedése folytán este hét órára a Rákóczi-ut és környékén teljes mértékben helyreállt a nyugalom. A tüntető csoportok eltűntek az utcákról és csak megerősített lovas- és gyalogos rendőresapatok cirkáltak mindenfelé. Kilenc órakor este a főkapitányság intézkedésére megszüntették a permanenciát és a nagyszámu rendőresapatokat bevonták a laktanyába. Az előállított tüntetők igazoltatása valószínűleg hétfő reggelig tart, amikor is döntenek szabadlábra helyezésük felett.

Ötöt se?...

A bohémek világában közismert alak ő, aki minden előzetes bevezetés nélkül így szólítja meg a kiszemelt áldozatát: ötöt se? Azután licitál: hármát se?... Kettőt se? Nem! Ötöt se! Már egy félév óta halljuk, hogy öt százalékkal csökkenteni fogják az új költségvetésben az államháztartás budgetjét. Most azonban, hogy benyújtás előtt áll a költségvetés, már előkészítenek bennünket a szomorú valóságra: „ötöt se?” Nem: ötöt se, hármát se — semennyit!

Valaki talán számon tartja azt, hogy amíg egy esztendő eltelik, hány olyan fölösleges kiadást, sőt pénzkidobást lepleznek le a közélet Argusai, amelyeknek az összegét meg lehetett volna takarítani. Minek soroljuk fel őket újból? Hisz mindenki hall és olvas felülük. Némelyik körül még vita is kerekedhetik, még sikra is szállhat mellette egy-egy miniszter és önérzetesen hivatkozhatik a noblesse oblige elvére, mondván, hogy kulturfőlnyünk sok mindenre kötelez, amit Nagy-britannia esetleg nem engedhet meg magának. Ámde az ilyen viták bezárása után mégis mindenki érzi és száz esetben érzi egy esztendőben, hogy ezeket a pénzeket csak azért lehet elkölteni, mert van.

A költségvetések alakulásának a menete ugyanis évről-évre az, hogy mindig többet szednek be, mint amennyit előirányoztak. A következő évi előirányzatnak most már ezzel a többlettel kevesebbnek kellene lennie, mert hiszen ennek meg kellett volna maradnia. De nem kevesebb lesz a következő előirányzat ennyivel, hanem több. Miután a tények bizonyítják, hogy az országból ennyivel többet lehet „kidolgozni”, tehát ennyivel növelik a kiadások előirányzatát, hogy azután újból többet szedjenek be és a következő évben ennyivel ismét nagyobb legyen a költségvetés. És így tovább és tovább. Nem a beszéd alakul a költségvetéshez, hanem a költségvetés ahhoz, hogy mennyit lehet belőlünk „kidolgozni”. És aki a két dolgot egymáshoz való illetén viszonyban csodálkozik, az éppen olyan bájos naivságot árul el, mint az a drága gyermek, aki azt kérdezi az anyjától: honnan tudják azt a tyukok, hogy nekünk mekkora tojástartóink vannak, hogy mindig éppen akkora tojásokat tojnak?

Ezen az uton lehetett odáig eljutni, hogy a picinyke Csonka-Magyarországnak akkora költségvetése van, mint volt a hatalmas magyar birodalomnak. Ami persze csak úgy lehetséges, hogy a fejéskénti adóteher is megfelelő módon emelkedett. A szegény magyarok megégyeszer annyi adót fizetnek, mint a gazdag magyarok. És pedig jórésztben oly módon, hogy nem is tudnak felőle. Hiszen, ha az adó címén fizetett adók fizetését teljesen be is szüntetnők, szinte semmi komplikáció nem származhatnék belőle, annyiszorta nagyobb az államnak azok a bevételei, amelyeket úgy fizetünk, hogy tudomásunk is alig van róla és csak a végén jelentkeznek nyomoruságunk árulja el, hogy valahol valami nincsen rendjén a számadásaink körül. A tetőfokára van kikepezve az adóztatásnak az a művészete, amelyet az angolok úgy jelölnek meg: „megkopsztani a libát anélkül, hogy gágogna”. Csak a pöröségéről veszi észre, hogy meg van kopasztva.

Csökkenteni pedig nem lehet. Öt százalékkal se lehet. Minden fillérnek van már gazdája és nincs erőhatalom a világon, mely azt tőle el tudja ragadni. Egy cseppet se kellett félni semmiféle következményektől, amikor rövid néhány év leforgása alatt száz százalékkal növelték azt az összeget, amelyet tőlünk elszedtek. De valószínűleg komoly következményektől kellene tartani, ha most öt százalékkal csökkenteni akarnák és megsértenének vele olyan érdekeket, amelyeknek az érdekeltjei nem olyan türelmesek, nem olyan pipogyák és nem olyan vesztélytelenek, mint amilyenek mi vagyunk, akik a közterheket viseljük. Várni kell, amíg ismét Nagy-Magyarország leszünk, amikor talán majd megint a régi költségekkel igazgathatjuk az országot. Egy szellemes ember azt mondotta, amikor Csonka-Magyarország belügyminis-teriumának a palotájára három új emeletet húztak, hogy ezt Nagy-Magyarország feltámadásakor majd újra le kell bontani, mert hiszen Nagy-Magyarországot két emelettel is el lehet igazgatni.

Primo de Rivera meghalt

A spanyol diktátor csak néhány héttel érte túl bukását.

Régi cukorbajából eredő embólia ölte meg

Páris, március 16.

(Havas.) Primo de Rivera embóliában meghalt.

Páris, március 16.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Primo de Rivera hosszú idő óta súlyos cukorbajban szenvedett és ezért most arra készült, hogy Majna-Frankfurtba utazik, ahol különleges gyógykezelésnek akarta magát alávetni. Ebben ma bekövetkezett hirtelen halála megakadályozta.

*

Szerepe és működése néhány héttel ezelőtt fejeződött be, amikor a spanyol forradalmi mozgalmak hullámverése elsodorta helyéről, most pedig a halál tett pontot egész élete mögé.

Primo de Rivera kétségtelenül egyike volt az európai politika legérdekesebb alakjainak. Tipusa volt a katona-politikusnak, aki eszközeiben nem válogatott, aki nem adott semmi újat sem elvekben, sem módszerben, legfeljebb csak a hatalmi eszközök gyakorlásában. Diktatúrája személyi diktatúra volt, ő csak a hadsereggel rendelkezett mint katona, mint a tisztikar egykor való bálványá és mint a marokkói pacifikáló haderők győztes parancsnoka. Pronunciamento útján jutott a hatalomhoz s a hatalmat addig élte, amíg a pronunciamento eszköze, a hadsereg kezében volt. Rendszere csak az erőszakra támaszkodott, Primo de Rivera nem tudta megnyitni azokat a nagy és mély népi forrásokat, amelyek például a török alkotmányos diktatúrájának akkora erő és stabilizációt adnak, hogy belső erők meg sem dönthetik azokat. Primo de Rivera egyénileg középértékű ember volt, tipikus középagy, akiben nagy akarati energiák egyesültek, de ezek az akarati erők nem társultak más erőforrásokkal. A középértékű, derék, de makacs emberek szokása szerint másokat másolt le, lemásolta a Kemal- és Mussolini-féle rendszerek minden külsőségét, de nem tudott külön tartalmat, a spanyol népjellemnek megfelelő értéket bekapcsolni a maga külön hatalmi diktatúrájába. Nem tudta népszerűvé tenni uralmi rendszerét, magára haragította először az intellektuális elemet, majd a kis rétegeket s ez az elégedetlenség átsapott egyetlen eszközére, a hadseregére is s emiatt következett be a vég, a bukás. Diktatúrája nem alkotott semmit, ha nem is rombolt: egyetlen érdeme az volt, hogy Spanyolországot, illetve a spanyol dimenziót átsegítette egy nehéz időszakon, amelyen brutális hatalmi eszközök nélkül nem tudott volna átvégődni.

A tábornok becsületes ember volt, szótartó és egyenes s talán egyenessége, határozott és szókimondó természete miatt nem tudott állandósulni a spanyol közvéleményben. Bukása után is maradtak hívei és rajongói, akik benne látták a spa-

nyol férfiideált és a katonai ideált, de megcsökkent hűveinek ereje már nem tudta meggátolni azt, hogy a szabadságtörekvések s a diktatúra által agyonkeserített közvélemény el ne távolítsa helyéről.

Primo de Rivera élete

Primo de Rivera Miquel Marques de Estella spanyol diktátor született Jerez de la Fronterában 1870 július 8-án, tehát még a hatvanadik évét sem érte meg. Mint katonatiszt szolgált Marokkóban, Cubán, a Fülöp-szigeteken, azután Cadiz kormányzója, majd madridi hadtestparancsnok lett. Szenátor korában kezdődtek Marokkóban a törzsek nyugtalankodásai és ekkor

a gyors pacifikálást követelte, de a habozó kormány huzta-halasztotta a később igen súlyosra vált ügy befejezését.

A marokkói háború egyre veszedelmesebb lett, megbénította az ország gazdasági erejét, több kerületben munkásforrongás támadt, főleg Barcelonában és lázongás tört ki a tüzérszettek és a flotta tisztjei között is. Legerősebb volt a lázongás Cataloniában és a király őt nevezte ki e kerület katonai kormányzójává 1921-ben. Két évvel utóbb Abd el Krim fellépésével a marokkói háború igen nagyarányúvá lett s a spanyol csapatok sorra szenvedték a vereségeket,

előnyömlni nem tudtak, a hadsereg a kormányt okolta, a nyomasztó gazdasági helyzet miatt a nép is lázadott a kormány ellen és

ezt az általános elégedetlenséget aknázták ki Primo de Rivera, amikor 1923 szeptemberében tüzérszetteinek asszisztálása mellett manifesztumot bocsátott ki, az alkotmányt felfüggesztette, a Romanones-kormányt elzavarta és a királlyal való előzetes megállapodás után önmagát nevezte ki diktátornak.

A nyílt diktatúrát mindössze két évig tartotta fenn, mert 1925 december 3-án miniszterelnöki címet vett fel és kormányába polgári minisztereket is vett. Ez azonban nem jelentette, hogy politikája megváltozott volna, az a politikája, amelynek szellemében száműzte a spanyol élet legkiemelkedőbb kiválósá-

Hétfő reggel viszi a madridi expressz Spanyolországba Primo de Rivera holttestét

Páris, március 16.

A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése Primo de Rivera tábornok egy hónapja élt Párisban, teljesen elvonulva a világtól. A szállóban,

ahollakott, mint földbirtokos jelentette be magát. Társasága mindössze két leánya és fia, valamint régi barátja, Bandelac dr. volt.

Ma reggel a volt diktátor három gyermeke fél 8 órakor templomba ment, a diktátor még meghagyta nekik, hogy ne maradjanak el sokáig és mikor a három gyermek féltíz órakor hazatért,

apjukat holtan találták.

A hír villámgyorsan terjedt el Párisban és a Párisban élő spanyolok tömegesen zárandokoltak el a kis párisi szállóba, ahol a kon-

gait, mint Blasco Ibanez, Sanchez Guerrát, Unamunot és Weyler tábornokot. Bizonyos, hogy javított a munkások életviszonyain, enyhítette az adózat, egyszerűsítette az igazságszolgáltatást, az adminisztrációt és reformálta a közoktatást, sőt visszaadta a városok önkormányzatát, de

a politikai üldözések miatt rendszerét soha nem tudta népszerűvé tenni.

Már több mint egy esztendeje, hogy állása megingott és azóta sűrű egymásutánban érkeztek a jelentések bukásáról, amely azonban csak néhány hét előtt, ez élv februárjában következett be. Ekkor a belső elégedetlenség nyílt lángban csapott fel az egyetemeken, a Ciudad del Reale kerületben fellázdadtak a katonatisztek. Primo de Rivera régi módszerével, erőszakkal próbálkozott. Az

összeskűvők vezéreinek kivégzésére akarta rávenni a királyt

és tömeges száműzetést akart aláírni vele, de a király őt váratlanul, meglepetésszerűen elejtette,

utolsó látogatása után egy órával Alfonz királytól levelet kapott és a levél bejelentette, hogy utóda Berenguer tábornok lett.

A bukás nagyon megviselte Primo de Riverát, lemondása után Párisba ment pihenni, de régi cukorbaja nagy erővel ujlott meg és épp a napokban érkezett híre, hogy legközelebb Frankfurtba utazik gyógyulást keresni, de ebben a tervezett útjában megakadályozta a halál.

Szállóbeli szobájában szivgörcs ölte meg Primo de Riverát

Páris, március 16.

(Havas.) Primo de Rivera tábornok halála ma délelőtt 11 órakor következett be.

A tábornok néhány hét óta tartózkodott Párisban.

A halál szállójába hirtelen lepte meg.

Primo de Rivera cukorbajban szenvedett, de állapota nem volt nyugtalanító, sőt ma délutánra vendégeket hívott teára.

Ma reggel rendes időben kelt fel és karoszkékébe ült, hogy elolvassa a lapokat. Két leánya misére ment. Amikor a miséről visszatértek, atyjukat az ágyon elterülve találták. Miguel, a tábornok fia, aki nővereivel együtt érkezett a szállóba, nyomban orvost hívatóit, de

az orvos már csak a bekövetkezett halált állapíthatta meg. A halál szivgörcs okozta.

Valószínű, hogy a tábornok holttestét Madridba szállítják.

Délután a szállóban egyenként jelentek meg az előkelőségek, hogy részvétüket fejezzék ki a tábornok családjának.

a párisi spanyol főkonzul fogadta.

Részvétnyilvántásra megjelent a párisi rendőrfőnökök kívül a diplomáciai kar és a politikai élet számos kitűnő reprezentánsa. Este nyolc órakor Bandelac dr. behalasztotta a holttestet, amelyet holnap reggel 8 óra 45 perckor

a madridi expresszrel szállítanak Spanyolországba.

A spanyol követség értesülése szerint a tábornok híveinek küldöttsége megy a határig, hogy ott ünnepélyesen elbucsszon elhunyt vezérével. A hivatalos fogadtatásról egyelőre még nem tudnak.

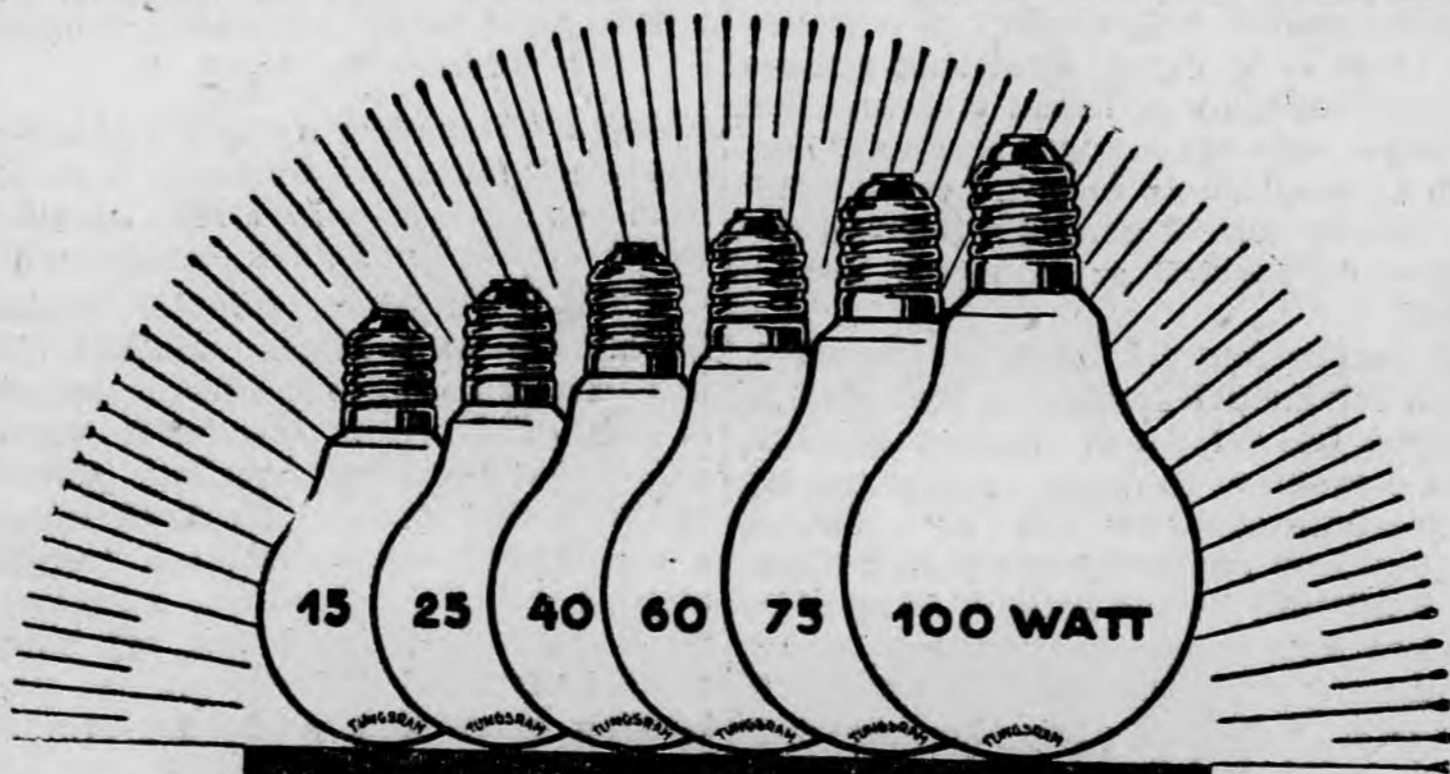
A Reggeli Ujság munkatársa beszélt a volt diktátor bizalmas barátjával, Bandelac dr.-ral, aki kijelentette, hogy politikailag nem hajlandó nyilatkozni, mert a diktátor két hónap alatt semmiféle politikai nyilatkozatot nem tett, azt azonban elmondhatja, hogy Primo de Rivera számtalanszor hangoztatta előtte,

hogy haláláig kitart hazája mellett és most a hazája ölte meg.

Tegnap délután érkezett meg Spanyolországból Primo de Rivera volt pénzügyminisztere, Calo Sotelo. Ő volt az első politikus, aki a legutóbbi időben a volt diktátorral találkozott. A volt diktátor kijelentette neki, hogy nagyon csalódott volt kabinetjének tagjaiban, akik mihelyt ő elhagyta az országot, szétszóródtak. Primo de Rivera kijelentette többek között, hogy szükségesnek tartja régi híveinek összefogását és ezért valamennyiük részére levelet adott át, amelyben felszólította őket, hogy együttes manifesztumban forduljanak a spanyol néphez, s az elkövetkezendő választásokon egységes programmal lépnek fel. Kijelentette még a diktátor, hogy százszázalékosan monarchikus meggyőződésű.

A volt diktátor holtteste a szállóában behalasztotta várja elszállítását, a koporsó mellett három gyermeke és barátja virrasz-

Szakorvosi rendelő ver- és betegek részére. Ezüst Salvársan-oltást Budapest, VII. Rákóczi-ut 22, I. L. Rekussal szemben. — Rendel egész nap.

TUNGSRAM
GYÖNGYFENYLÁMPA

NEM KÁPRAZTAT. NEM PISZKOLODIK. SZÉP. OLCSÓ

E héten az érdeklődés központjában:

Vass József népjóléti miniszter aki nyilatkozik a Reggeli Ujságnak az aktuális kérdésekről:

„A 8 órás munkanapot meg kell csinálni és meg fogjuk csinálni” - „Nem a Társadalombiztosító, hanem maga a társadalom beteg” - A városházán ma döntenek az óhegyi építkezések dolgában

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A napi politika hullámai csak incidenseket vetnek fel: nagy kérdéseket egészen más áramverések ereje mozgat. Ezek az áramlások a nemzet életösztöneinek soha ki nem fürkészhető forrásaiból indulnak el és formálják át az életet, a nemzet életét. Ennek a hullámverésnek gyűrűzése egybevág az egyetemes emberi fejlődés áramlásával s a kettő találkozásából születik az alkotás, a fejlődés, a haladás. *A napi politika csak adminisztrál kérdéseket, a nemzeti fejlődés pedig megold.* A napi politika erői muló neveket vetnek fel, a fejlődés erői pedig életösztöneiket. Egyéniségeket, akik kifejezői, jelentői és hordozói a nemzet életigényeinek. Közülük való Vass József népjóléti miniszter, akinek szerepe, munkássága, határa és sulya külön-külön fejezetét jelenti az elmúlt tiz esztendő politikai történelmének. Őt nem a véletlen ereje vetette fel, mögötte nagy erők állottak; őt a közvélemény szava szólította az aktiv politika első vonalába. Nem a parlament formálta ki, ő már készen jött, kialakult, kiforrott, élesen megrajzolt egyéniség volt, aki mögött nagy múlt és nagy kultúra nyomatéka érzett. Nem tartozott a kísérleti miniszterek közé, akiket az opportunizmus hónapokra vagy hetekre nyeregbe segített, hogy lehullva onnan, elmerüljenek a semmibe. Vass József egyéniség volt mint egyszerű pap és egyéniség mint vezető politikus. A politikát hamar megtanulta, belső fegyelme, látása, problémaérzéke, taktikai készsége, a kisemberi horizontokon túl való látása hamarosan stabilá tették s a közvélemény természetesen tartotta már az első heteken túl, hogy Vass József van, majd később, hogy Vass József nélkülözhetetlen. Keze és akarata alatt nőtt hatalmi társává a népjóléti minisztérium, amelyet eleinte mellékminisztériummá zsugorítottak. Ő adott tartalmat, életet és sulyt egy elképzelt keretnek, keze alól intézmények és új szervek nőttek a valóságba és ma a népjóléti tárca méretei túlnőttek több régi, tradíciós minisztérium méretein. Mindez Vass József erejéből, jelentőségéből és egyéniségéből.

Most, amikor nagy problémák vetődtek fel és a közvélemény figyelme a napi politika kis kakasverekedéseiről a valóságok felé szegődik, a *Reggeli Ujság* munkatársa fölkereste Vass minisztert, aki fogadta és az aktuális kérdésekről nyilatkozott előtte.

A 8 órai munkaidő

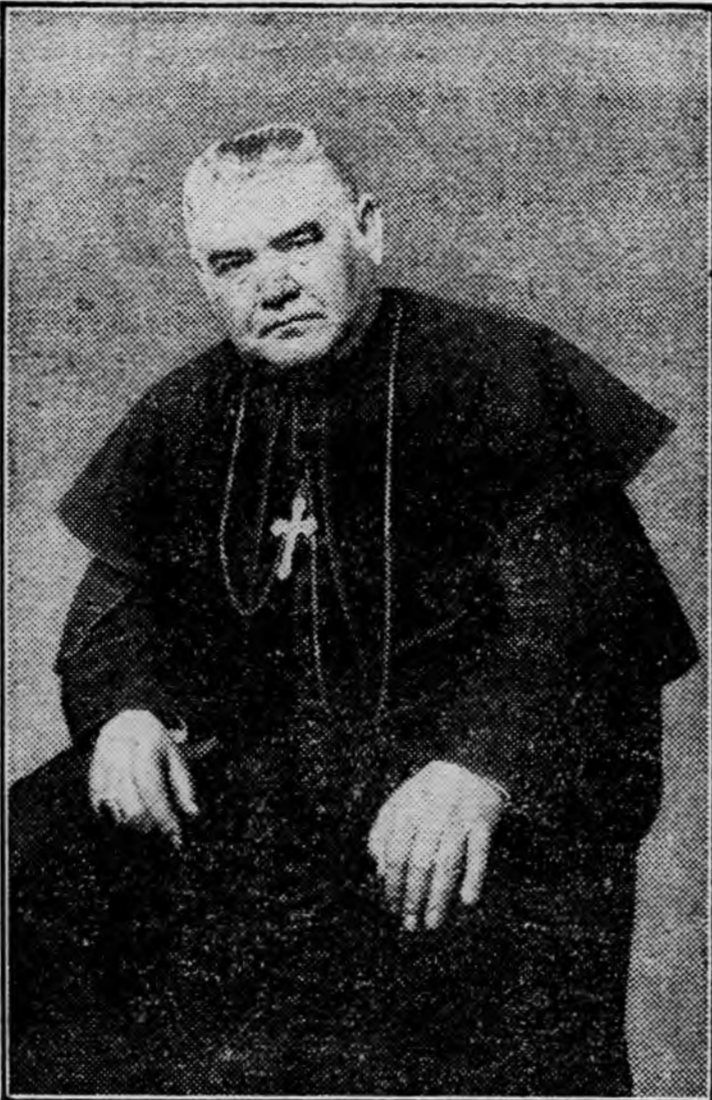
A miniszter nyugodtan, higgadtan, minden szavát megmérve beszél. Nem óvatosság ez, hanem magyar tulajdonság. Minden szava, minden mondata, képei és gondolatkapcsolatának technikája annyira magyar, hogy ez egymaga is szinessé, érdekessé teszi. Tárnyilagos, higgadt s urrá tud lenni a kérdéseken. Pillanatok alatt megért mindent s bele tudja magát illeszteni annak szemléletébe, akivel beszél. Meglepni nem lehet, tárgyismerete, tájékozódóképessége és mély ösztönössége s a sajátos zamatu debattkészség, a logikának ereje még akkor is urrá teszik, ha szakemberekkel vitáznak.

A napi politikáról tett néhány találó megjegyzése után felvetettük az első kérdést:

— Kegyelmes uram, a *nyolcórás munkaidő kérdése*. Hogyan áll ez a probléma?

— A kérdés nem par excellence népjóléti kérdés. Talán csak hatásaiban. Ha csak tárcám szemszögéből nézném, akkor meg kellene állapítanom, hogy a családpolitikai, közegészségügyi és szociális szempontok révén válik népjóléti kérdéssé. Ott, ahol a dolgozók munkaereje fiatal korban nincs teljesített mértékben igérvbevéve, a 45—50 éves dolgozók munkateljesítménye sokkal nagyobb. Ezt a réteget nálunk kevésbé foglalkoztatják, mert munkaerejük éppen a fiatalokban való kihasználtság miatt

megesőkent. Eltartásuk tehát a társadalomra hárul. Ha az ipari munkavédelmi szempontok a multban érvényesültek volna, akkor az idősebb munkásréteg eltartása nem terhelné meg az ujonnan létesített in-

Vass József

tézményeket. Itt kapcsolódik bele a probléma a népjóléti gondolatba.

— Természetesen más szempontok is latba esnek, hiszen egy ilyen nagyjelentőségű lépésnek gazdaságpolitikai és gazdasági kihatása is van és két tendencia mérkőzik a döntés hogyanijáért. Az én álláspontom egész világos és egész határozott: meg kell csinálni és meg fogjuk csinálni.

— Az előkészítés munkáját mi végeztük. Már hónapokkal ezelőtt beszereztem az egész világ parlamentjeinek idevágó törvényhozási anyagát. Nemesak a kodifikációs, hanem a debattanyag is rendelkezésre áll. Az, hogy az idevágó törvények hogyan válnak be a gyakorlatban, arronlatkozzon most dolgozzák fel az anyagot. A kérdést magam részéről előkészítettem, most az érdekképviseletek vannak soron.

— Nem gondolja excellenciád, hogy bizonyos érdekek el akarják odázni a döntést?

— Erre vonatkozóan a miniszterelnök ur már nyilatkozott, aki minden halasztásnak ellene van, s ez a felfogásom nekem is.

A Társadalombiztosító bajairól

— A közvélemény azonban aggodással nézi az első ankét fejleményeit. Ugyanigy nézi a *Társadalombiztosító Intézet* működését is, kegyelmes uram.

— A magyar társadalomnak megvan az a multból vett sajátsága, hogy a tévedéseket hibákká, a hibákat visszaélésekké torzítja és ezzel emésztve önmagát, tömérék alkotóerőt fecsérrel semmivé.

— De megértém a magyar társadalom — folytatta a miniszter —, aki tengeri baja, életnehézségei és szenvedése közepette csupán a gátakat látja és irgalmatlan bírálatot mond minden akadályért és gátlásért az állam kormányzata felett, mert hiszen külszin szerint a kormányzat a legnagyobb hatalom az állam területén.

— A közvélemény csak elvéve hajlandó tudomásul venni, hogy új világkörnyezetet formáló gazdasági és társadalmi erők minden kormányhatalomnál erősebbek és feltárhathatlan energiával sodorják a nemzetet a történelmi pályáján. Ezek a természet őseréjével ható és társadalomalakító erők — a társadalom intézményeire való hatásukban — csak akkor ellensúlyozhatók, ha a kormányzat intézkedései a társadalom fejlődésének irányában érvényesülhetnek.

— A magyar nép életerejét minden ponton gyengítő erők, a válságok hullámai nemesak a gondolatot érintik hanem kimossák a talajt értékes és jelentős

közintézmények alól. Itt van például a Társadalombiztosító Intézet, amelynek ügyeit szövétték az elmúlt hét során a képviselőházban. A Társadalombiztosító komoly, szociális értékekben gazdag és megrendíthetetlen elvi alapokon nyugvó intézménye a magyar társadalomnak. A gondolat és az elv benne maradandó érték. Az intézmény nélkülözhetetlen részévé vált a magyar állam népjóléti berendezkedésének. Célja a társadalom erősítése, a nép védelme, egészségének fejlesztése.

— E célokkal és tényekkel ellentétben a közvélemény nem hajlandó tudomásul venni, hogy nem a Társadalombiztosító, hanem maga a társadalom beteg, amely a maga bajainak gyógyítószerkezeteit nem tudja úgy kifejleszteni máról holnapra, mint pénzügyi, gazdasági és társadalmi strukturájában töretlen és ép társadalmak. A Társadalombiztosító a maga tápláló erőit és értékeit a társadalom összességéből veszi s a közintézmények a népesség egyetemében szunnyadó energiákat hatóerőkké változtatják át. Közintézmények sorvadása tünet csupán, kifejezője a társadalom rossz energiagazdálkodásának. A közvélemény ne vessen követ meggondolás nélkül közintézményekre, mert ezzel az azokat fenntartó társadalmat értékelni alá és minősíteni le és önmagán mond marasztaló ítéletet.

Az óhegyi építkezésről hétfőn döntenek

— Az óhegyi építkezésről valamit, kegyelmes uram. A közvélemény ebben a kérdésben még nem bírál, sőt!...

— Az ügy közismert. A kormányzói tör-

vény alapján Óhegyen 1000 családi ház épül. A területet még az idősebb Wekerle pénzügyminisztersége alatt négyosztályosként négy aranykoronáért vásárolta meg az állam s az egész telekkomplexum a Társadalombiztosító öregségi járuléktartalékainak tulajdonába megy át. A mai telekforgalmi viszonyokat tekintve ez két és félmillió nemzeti ajándék a munkásságnak.

— És a realizálás, kegyelmes ur?

— A székesfőváros polgármesteréhez intézett leiratomban, amely a közművek létesítésére vonatkozik, hangsúlyoztam, hogy mellőzzék a tulbonyolult adminisztrációs folyamatot. A bizottság tudtommal hétfőn Buzáth alpolgármester ur elnöklésével összeül és meghozza döntését. Ezután következik az építkezés pénzügyi előkészítése, majd az árlejtés kiírása és még most tavasszal maga az építkezés.

Egyéb tervekről...

— Milyen tervek foglalkoztatják most Nagyméltóságodat?

— Állandó gondom a népegészségügy. A morbus Hungaricus, a *tüdővész ellen kiváncsi kifejlesztési a védelmi vonalakat*. A védekezés tervei már részben megvalósultak, részben a megvalósulás állapotában vannak. Amennyire költségvetésem megengedi, *tüdőbeteg gondozókat, diszpanzereket, kórházakat létesítek, hogy a magyar népet pusztító bajt valahogy legyűrjünk*. Ugyancsak gondot fordítunk a venereás bajok gyógyítására és a rák-betegség ellen való küzdelemre. Ezek az állandó problémák, amelyek mindig aktuálisak és mindig azok maradnak.

És a napi politika?

— És a napi politika?

— A napi politika? Van, akinek élvezet, van, akinek szórakozás, nekem teher. Legjobb esetben is csak kötelesség, amely elől nehéz kitérni, de beszélni róla?...

A miniszter szája körül egy könnyű mosolygás-féle suhant keresztül. Kemény, magyar fejt lehajtotta kissé és ugy nézett ránk átható szemével, mint aki tulságos naivnak tartja a kérdést. Nem is mertük megisméltelni. A kihallgatásnak vége volt.

Zsoldos előkészít középiskolai magánvizsgákra, érettségire
VII, Dohány-utca 84. Telefon 424-47

FISCHER

SELYEM- ÉS NŐIDIVATHÁZ

e héten megnyíló tavaszi divatbemutató árusítása kivételesen méltányos árakon megkezdődött!

Jöjjön el, mert bizton megtalálja különlegességeink nagy választékában éppen azt, amit legjobban szeretne megvenni.

Az árak meglepő méltányosságáról győződjék meg személyesen!

Néhány különlegességünk:

Selyem-osztályunkban:

Köpeny- és kosztüm-selymek P 8.—től felj.
Divat Flamingó, sima és mintázott P 12.—től felj.
Selyem-georgette, legújabb nyomott	
Mousselinok utcai és estélyi ruhákra P 8.—től felj.

Gyapju-osztályunkban:

Tweed ruhaszövetek P 8.90-től felj.
Tweed kabátszövetek, 140 cm. széles P 9.50-től felj.
Finom egyszínű gyapjuszövetek P 8.20-től felj.

Harisnya- és kötött-szövött-osztályunkban:

Müseyemharisnya, kis hibával P 2.90
Finom női fornarisnya P 3.60
Mosóselyemadrág, hibátlan P 2.90
Mosóselyem csipkés kombiné P 4.50
Legújabb mellények, pulloverek és jumperek	P 8.50-től felj.
Kötött Tweed-ruhák P 47.—től felj.

Nagy választék csipkevolánokban, fehérnemű-szalagokban!

Butorszövet-osztályunkban:

Butorszövet-kelmék, torontáli szőnyegek, függőnycsipkeszövetek

Világvárosi kirakataink a város látványossága és állandóan tájékoztatnak minden osztályunk legújabb készleteiről

FISCHER SIMON ÉS TÁRSAI R.-T.

SELYEM- ÉS NŐIDIVATÁRUHÁZ
BUDAPEST, V. BÉCSI-UTCA 10

A főváros, a vármegyék és az ujságírótestületek hódoló küldöttsége a kormányzónál

Uj szeretetházat és szülőotthont épít a főváros — Budapest rövidesen Középeurópa legvirágzóbb kikötővárosa lesz — mondotta a kormányzó

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Horthy Miklós kormányzó tízéves jubileumán a főváros és az ország valamennyi törvényhatósága diszközgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a nevezetes évforduló alkalmából a kormányzót hódoló feliratban üdvözlők, amelyet alkalmas időben küldöttség útján nyújtanak át az államfőnek. A törvényhatóságok hódoló feliratait két díszes albumba gyűjtötték össze.

Az egyik album a főváros hódoló feliratát tartalmazza, a másikban a vármegyék és a törvényhatósági városok feliratait gyűjtötték össze.

A kormányzó március tizenötödikén fogadta a két küldöttséget. Szombaton féltizenkettőkor elsőnek a főváros küldöttsége jelent meg a kormányzó előtt. A negyven tagú küldöttség tagjai Ripka Ferenc főpolgármester és Sipőcz Jenő polgármester vezetésével majdnem kivétel nélkül diszmagyarban voltak. A kormányzó a királyi palota fogadási termében fogadta a küldöttséget, amelynek nevében Ripka főpolgármester nyújtotta át a kormányzónak a hódoló feliratot. Beszédében bejelentette a főváros elhatározását, hogy a Várba új vonalát a miniszterelnöki palotától a koronázó templomig Horthy Miklós bástyának nevezi el, továbbá elhatározta két hatalmas emberbaráti intézmény létesítését:

az új községi szeretetházat és egy szülőotthont,

az egyiket a kormányzó, a másikat a kormányzó nevével nevezte el.

— Budapest székesfőváros — mondta a főpolgármester — hódoló hálával köszöni a tiszteletet, amit Főméltóságod a hazának áldozott.

Romokból épült újjá a magyar főváros, lelki és testi romokból.

Ma új munkára készen áll. Kezében haszaszeretettel és lelkes bizalommal tekint Magyarország kormányzójára, mert benne látja jövőjének vezérét.

A főpolgármester üdvözlő beszédére a kormányzó válaszában mindeleket örömmel adott kifejezést afelett, hogy a főváros egy új községi szeretetház és egy szülőotthon létesítésével ünnepli meg a tízéves évfordulót.

— Jólesett hallanom — folytatta a kormányzó — azt is, hogy a főváros népe egynek érzi magát az egész magyar társadalommal. Különösen

ne engedjenek válaszfalakat emelni a város és a falu közé.

Egymás mellett van a helyük és egymással összefogva arra kell törekedniük, hogy egymást támogató tényezői legyenek az egységes nemzeti életnek. A fővárosnak nemcsak az a feladata, hogy a magasabb művelődés eredményeit közvetítse a falu felé, hanem az is szükséges, hogy megértse a falut, felkutassa a magyar faji tehetség csodálatos kincseit és ilykép kitermelje, minél belterjesebben, az igazi magyar kultúrát. Szívből kívánom — fejezte be beszédét a kormányzó —, hogy

Budapest székesfőváros, amelynek elgondolásom és meggyőződésem szerint rövidesen Közép-Európa legfontosabb és legvirágzóbb kikötővárosává is kell lennie,

felismerve az egészséges fejlődés útját, azon minél gyorsabban haladjon a szép jövő felé.

A vármegyék hódoló küldöttsége

A főváros küldöttségének fogadása után délben félegykor a vármegyék és törvényhatósági városok kétszáztagú küldöttsége járt a kormányzó elé. A küldöttség nevében Prónay Dezso báró, a törvényhatósági élet nyolcvankétszáztagú agg nesztora, üdvözölte lelkes szavakkal a kormányzót. Horthy Mik-

lós válaszában kijelentette, hogy ma már a vármegye nem kizárólagos színtere a nemzet életműködésének, ma már nem kell a vármegyének az állam központi szerveit sem helyettesítenie, sem pótolnia. Am a vármegye évszázadok során át kifejlődött ősi erejével, most is

egyik legfontosabb tényezője annak a másik nagy küzdelemnek, amely ma egy erős, romboló hatalom: az önzés, az önérdeket bálványozó anyagias szellem ellen folyik.

Az önkormányzat útján a vármegye van hivatva bevezetni a közéletbe a szélesebb néprétegeket és ránevelni őket a közérdek szolgálata. Bonyolultak az emberiség fejlődésének nagy kérdései — folytatta a kormányzó — és a célkitűzések és a haladás irányja természetesen megvitátást igényelnek, de erre csak

a társadalomban tudásukkal emelkedő elemek lehetnek hivatottak, nem az utca napidijásai.

Az utcán rendnek kell lennie. Itt nincs kommunizmus, aki kommunista akar lenni, az menjen oda, ahol ezzel kísérleteznek.

Az ujságírótestületek képviselői a kormányzónál

A főváros és a vármegyék hódoló küldöttségén kívül Horthy Miklós kormányzó szombaton még a magyar ujságírótestületek

A Tesz, a diákok és az ujságírók márciusi ünnepe

A Tesz kötelékébe tartozó egyesületek impozáns március 15-iki ünnepet rendeztek szombat délelőtt.

A huszezer főből álló tömeg a Baross-szobor előtt gyülekezett és vonult diszruhás rendőrök sorfala között a Petőfi-szobor elé.

A tömeg ellepte a szobor környékét, az Erzsébet hidat, megszállta a dunamenti villamospályát és a közlekedést az ünnep tartamára meg kellett szüntetni.

A Dalosszövetség elnökelt a Hiszekegyet és utána Lendvay István beszélt.

A Beszkárt zenekara a Rákóczi nyitányt játszotta el, majd Pataky József, a Nemzeti Színház művésze szavalt a Talpra Magyar! Végezetül az óriási közönség levett kalappal énekelte el a Himnuszt.

Az egyetemi ifjúság a Szabadság-téri szobornál tartotta ünnepét.

Zenezóval vonultak föl a különböző diáktestületek végelethatalan tömegben, a szobornál Bodroghy Lajos, Komlóssy István dr., Vermes Gyula és ifjabb Sárkány Ferenc mondott gyűjtőhatású beszédet.

Az ifjúság ezután katonás menetben vonult el a Batthyány-örökmécs előtt és ment a Kosuth-szobor elé. Itt Csiky-Strauss Árpád beszélt. A várbeli honvéd-szobornál Rohringer Endre beszélt, majd a tömeg levonult a Vigadó ünnepre.

A Vigadóban tizenegy órakor kezdődött az ünnep.

Gadányi Mihály megnyitóbeszéde után Farkas Jenő cigánybandája játszott pompásan magyar dalokat, majd Borbély-Maczkó Emil mondotta az ünnepi beszédet.

A diákok délután négy órakor Petőfi szobrárt koszorúzták meg.

Az ujságírók egyesülete szombat délben a Royal-szállóban rendezett szabadság-lakomát.

Márkus Miksa elnök a kormányzót köszöntötte fel, utána Milotay István mondotta az ünnepi beszédet.

— A magyar sajtót — mondotta —, a kapitalizmus akarja küzdőszerszámmá tenni, de másrésztől uniformizálni akarják a sajtó mozgató motorját. A magyar sajtó sohasem lehet üzlet és nem válhat mechanikai munka eszközzé sem.

A lakoma után Jókai és Petőfi szobrát koszorúzták meg az ujságírók nevében Sziklay János, Kárpáti Aurél és Szirmai István.

Széleskörű március 15-i ünnepet tartott a Rákóczi Szövetség, a Zrínyi Ilona Kör, a VII. ker. Polgári Kaszinó, a Segédhivatali Tisztviselők Szövetsége.

A BESZKÁRT Önképzőköré az akácfutcai székházban rendezett hangversenyt, amelyen Márkus Jenő vezérigazgatóhelyettes mondott nagyhatású beszédet a szabadságnap jelentőségéről.

képviselőinek tisztelgését is fogadta, akik a tízéves jubileum alkalmából az ujságírók hódoló feliratát nyújtották át. A küldöttség nevében Márkus Miksa udvari tanácsos, a Magyar Ujságírók Egyesületének elnöke üdvözölte a kormányzót, akiről a becsületes történetírás meg fogja állapítani, hogy

nem kereste azt a magas helyet, amelyre a nemzet bizalma állította, amelyben a nemzet szeretete tartja meg.

Az igazságot kereső krónikás fel fogja jegyezni — mondotta Márkus elnök —, hogy egy magyar nagyur mindazt, ami drága és kedves volt neki, példát nyújtó boldog családi életét, ősi kuriájának csendjében elvonnul tevékenységét, királyának és hazájának szentelt nagyszerű munkássága után méltán kijáró nyugalmát mind letette a haza oltárára, hogy az oceánok viharában megedzett kötelességtudással a szent haza jelenét és jövőjét kegyetlen nehézségek közepette szolgálja.

A kormányzó az üdvözlésre adott válaszában köszönetet mondott, hogy elhozták a toll munkásainak üdvözlését.

Az ujságírók nemcsak a ma történetírói, de történetesírói is kell, hogy legyenek.

Cselekvő részt kell vállalniok a magyarság kialakításának küzdelmeiben. Soha nem csüggedő lélekkel, bátorító, buzdító szóval kell kezelniök azt a hatalmat, amelyet a szürke ólombetű színes, eleven ereje ad a lelkek felett. Ma minden irány, minden politikai párt sajtójának — folytatta a kormányzó —, bármely állásfoglalásnál azt kell szem előtt tartania, hogy

mi használ és mi árt az országnak, mert a haza boldogulása még soha nem volt ennyire minden polgárának létevérdéke.

Ezt csak a katasztrófák hiénái vonhatják kétségbe.

A ma történetíróit — fejezte be a kormányzó — arra kérem, hogy lebegjen szemük előtt állandóan a múlt és a jövő is. Ápolják a dicső múlt nagyságának kultuszát és tartsák ében a hitet a magyar jövőben.

A FANSSZ oktatóosztálya a Zeneművészeti Főiskola nagytermében rendezte márciusi ünnepét, amelyen Somogyi Erzi, a Nemzeti Színház tagja szavalt Petőfi-verseket.

A Pátria Club diszvacsorával ünnepelte a szabadság napját.

Szabadságünnepek a vidéken

Győrött az iparos dalkör rendezett szabású ünnepélyt a Lloyd nagytermében.

Bonyhádon az ifjúság megkoszorúta a honvéd szobrokat.

Szolnokon a Verseghi Irodalmi Társaság rendezett felvonulást a szabadság-szobor elé. Sopronban a Sopronmegyei Kör a Nyugat-szobornál gyűlt össze, ahol többek beszélték a szabadság napjának jelentőségéről.

Berettyóújfalun a Főtéren álló hősi szobornál gyülekezett a március 15-ének megünneplésére.

Csonka-Bihar vármegye minden más községe is lelkesen ünnepelte a szabadság napját.

Esztergomban Serédi Jusztinián hercegprímás mondott ünnepi beszédet.

Változás a Hangya vezetőségében

Ki lehet Balogh Elemér utóda?

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Hangya, mely a legerősebb fogyasztási és értékesítési szerve az országnak, az elterjedt hírek szerint az általános gazdasági depresszió következtében ugyancsak nehézségekkel küzd. Ezek a nehézségek azonban távolról sem veszedelmes jellegűek,

mindössze a központi adminisztráció kiadásainak csökkentésére van szükség.

Ha Balogh Elemér, aki most jött haza külföldi üdüléséből, nem érezne magát teljesen erősnek a Hangya átszervezésével kapcsolatos fázisító munka elvégzésére, akkor helyének betöltésére két név kerülhet kombinációba.

Az egyik Mayer Károly államtitkáré, aki jelenleg a földművelésügyi minisztérium elnöki osztályának a vezetője, a másik kombináció pedig

Papp Antal államtitkár nevével van kapcsolatban, aki eddig is a legszorosabb kapcsolatban volt a Hangyával, mert ott, mint az Országos Központi Hitel-szövetkezet érdekeltségének az ellenőre és képviselője szerepelt.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:

296—99 és 125—10

Vasárnap délután és éjjel:

229—31 és 253—09.

Alapítási év
1895

Jubileumi év
1930

Én már megvettem

3 méter 140 cm. széles férfiföltöny szövettel, megbízható jó minőségben, sötét-kék, fekete és gyönyörű szép dívatszínben, hozzávalóval együtt ... 29.80

Továbbá: Női vagy férfi divatos telőtűző, gyapjú duóli, kitűnő minőségben méterje 9.80, 140 cm. széles fuöltöny méterje 3.84, megbízható jó minőségű kelet gyeforál, fehéreműre és ágyműre kiválóan alkalmas, v gy sz tartó ágyműre kanavász, vagy ingefűr, vagy bőroros angin méterje 98 fillér, 2 méter hosszú fenéketit kéz lepedő, varás nélküli, drbja 3.98, kész paplanlepedő drbja 6.96, hűdilis szép mintájú sejmefényű ágyműdmaszt 1.70, virágos vat apadlan drb 13.80, sejmefényű klott vagy schottis női szövét méterje 1.08, sima vagy mintás mo öselyem remekszép mintájúkn P 1.95, 90 cm. s éles sima krém foggónyelme métrje 48 fillér, pohártörő drb a 69 fillér, tartós cs kos törökűző 88 fillér, tehér vagy sz nes zsekendő 29 fillér, kitűnő félzoo n pár a 42 fillér, vékonyszálú női harisnya 49 fillér, duplagalléros divatos férfing, vagy faneletakaró, vagy szalmazsák drbja P 1.96, piros vagy zöldcsíkos futószőnyeg méterje P 1.96, szép mintájú divatdelén vagy katon méterje 86 fillér. Kavbátok

CSAK AZ UDVARBAN

Cím: Olcsó maradványok és Textilraktár

32 Király-utca 32

Postai rendeléseket 35 év óta telkisméretesen teljesítünk

Keleti betegséget hurcoltak be Magyarországra

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A debreceni Tisza István-tudományegyetem börtöngyógyászati klinikájára 1929 márciusában beállított H. István hajdunádsági gazda. Elpanaszolta, hogy több, mint öt éve rendszeresen visszatérő, nyolc-tíz napos időközökben megismétlődő heves láz, hidegrázás és görcsös fájdalom gyötri. Testének egyes részein lencsenagyságu hólyagok keletkeznek, amelyek erősen megduzzadnak, majd a hőemelkedés tetőfokán fölfakadnak.

Mindez heves fájdalommal és malária-jellegű lázzal jár.

Neuber Ede dr. professzor a legalaposabban megvizsgálta a beteget, de sehog sem tudta megállapítani a baját. Végre arra gondolt, hogy a gazdát valamilyen exotikus, az európai tudomány által nem ismert betegség támadta meg. Föltevése helyesnek bizonyult, mert

a beteg kihallgatásakor kiderült, hogy H. István a háboruban érintkezett Ázsiából jött török katonákkal, akikől megkapta a filária nevű betegséget.

A filária apró, szemmel nem látható élőski, amely eddig csak a forró égöv alatt fordult elő. Európában filáriázist eddig csak két esetben észleltek. Az egyik Barcelonában, a másik Sziciliában történt. Annál gyakoribb a tropusok alatt. Ezt a betegséget is a szunyog terjeszti.

A bőr átfurása után a filária betör a nyirokcsatornába és évek hosszú munkája után a megfertőzött egyén szervezetét egyes helyeken addig izgatja, amíg az betegesen meg nem duzzad és károsan el nem változik.

Eddig azt hitték, hogy a fertőzés terjesztésére csak a trópusi szunyog alkalmas. Neuber tanár azonban

azt állítja, hogy erre mindenféle fajta szunyog képes,

másként ezt a fertőzést megmagyarázni nem lehet.

H. István természetesen orvosi felügyelet alatt áll, kezelik is, de az orvosi tudomány eddig tanácstalanul áll szemben a veszedelmes bajjal.

Magyar Rádiósok Egyesülete

A Magyar Rádiósok Egyesülete előkészítő bizottsága hétfőn, március 17-én, este 7 órai kezdettel rendezi második előadásorozatának első előadását, melynek keretében Spiegel István mérnök fogja bemutatni az adást és veszté, készülékekkel és kísérleti adással. Az előadást a Pedagógiai Szeminárium nagytermében tartják meg (Mária Terézia-tér 8).

Fagyásos tyukszemektől feltörésektől megkínzott lábak

Izzadás, bőrkeményedés, égő érzések, kipállás, bokaduzzadás

MA ESTE VEGYEN EGY JÓ MELEG LÁBFÜDŐT, MELYBEN ELŐZÉLEG NÉHÁNY DEKA SZENT-RÓKUS LABSÓT FELOLD.

Tulhalmozott raktárról
IRÓGÉPEK eladás cseré kölcsönzés
POLYGON readkivül kedvező áron
V. Alkotmány-utca 16. sz. Címre — névre ügyelni sziveskedjék
Automata 173—75

Ha pénzre van szüksége

budapesti vagy budapest-köri óhí háza, telekre és építkezésre, gyorsan és előnyösen kaphatja hosszabb távra szóló kölcsönt
SOLTI LAJOS v. bankkezelő által Budapest, V. Gróf Tisza István (volt Fürdő-) utca 10.

A berlini borház botránya

A földművelésügyi minisztérium szerint Spolarich Károly kötelessége, hogy a vállalkozás kudarcának terheit viselje — Ujvállalkozó fogja megnyitni a borházat

(A Reggeli Ujság tudósítójától.)

A berlini Magyar Borpalota csufos bukásának ügye ma már a politikai köröket is foglalkoztatja és Erdélyi Aladár, az agrárblokk legközelebbi értekezletén szóvá teszi ezt a kérdést, amelyről Barcza Ernő földművelésügyi államtitkár, aki néhány nappal ezelőtt érkezett vissza Berlinből, jelentést tett Mayer János földművelésügyi miniszternek is.

A Reggeli Ujság munkatársa fent járt a földművelésügyi minisztériumban, amelynek illetékes osztályán a berlini Borpalota ügyére vonatkozólag a következő információt kapta:

— A berlini Magyar Borpalota joggal érinti kinosan a magyar nyilvánosságot. De senki sem foglalkozik azzal — mondotta munkatársunknak az informátor —, hogy a magyar borexport 1926 óta huszonnégyezer hektoliterről háromszázezer hektoliterre emelkedett és

Berlinben lényegében csak az történt, hogy a bérlőnek a vállalkozása nem sikerült.

A minisztérium borászati osztályának és a pincegazdaságnak, amely különben a szerződést már felmondotta Spolarich Károlynak, az ügyhöz ugyszólván semmi köze és Spolarich Károlynak a kötelessége, hogy vállalkozása kudarcának a terheit viselje.

— A lényege a kérdésnek az, hogy a pincegazdaság, úgy, mint azt a sörgyárak is megteszik, helyiségeket rendez be, ahol kizárólag a magyar bort mérlik. A pincegazdaság nem veheti ezeket a borházakat házi kezelésbe, hanem bérlőt alkalmaz. Az, hogy a bérlő vállalkozása sikerrel jár-e, vagy kudarcra, a pincegazdaságot nem érinti, mert a helyiségek berendezése után csak annyi az összeköttetése a pincegazdaságnak a bérlővel, hogy a bort kizárólag a pincegazdaság szállítja.

— A berlini Borház átvétele különben is csak néhány nap kérdése, mert már is számos magyar és német vállalkozó ajánlata fekszik a minisztériumban, akik hajlandók a berlini Borház bérletét átvenni.

A nyilvánosság természetesen azt is szeretné tudni, hogyan rendezik a Spolarich-féle adósságokat Berlinben és hogyan reparálják a sérelmet, amely a vállalkozás bukásával Berlinben a magyar nemzet presztizsét érte. Erre sajnos, *illetékes helyen* még nem tudnak felvilágosítást adni.

Az egész ügyben a legnagyobb károsodás az anyagi veszteségen felül a magyar állam presztizsét érte. A Borpalota cégéről, étlapjain és levélpapírjain mindenütt rajta van a magyar címer, úgyhogy a berlini kereskedők, akik a Borpalota bérlőjének hitelre szállítottak, abban a hiszemben tették ezt, hogy a bérlő mögött a magyar állam garanciája áll.

Nem véletlen,

hogy az a rádiós

győzött

a Rádió Ujság legutóbbi észlelőversenyén, aki rádiójában

Tungsram báriumcsöveket

használt, mert általuk

hangereősen és kristálytisztán nagy távolságu adóállomásokat vett.

Kérje kapcsolási rajzokat is tartalmazó ismertető füzeteket, díjmentesen küldjük.

EGYESÜLT IZZÓLAMPÁ ÉS VILLAMOSSÁGI RT.
UJPEST, 4.

Nyilatkozat!

A magyar királyi állami Pincegazdaság berlini borházának, a «Hungaria Restaurant»-nak vezetésétől megváltam s a bérletet a Pincegazdaságnak visszabocsátottam.

Mindazoknak a honfitársaimnak, akik a borház hazafias céljára tekintettel munkámban támogattak és azoknak, akik a «Hungaria Restaurant»-ot látogatásukkal megtisztelték, ezen az uton mondom hálás köszönetet.

Egyben nyilvánítom, hogy ezzel az egyéni vállalkozásommal a Spolarich György és Fiai Részvénytársaság és ennek budapesti üzemei semmiféle kapcsolatban nem állottak.

Budapest, 1930 március 12. napján

Spolarich Károly

Szegény pesti gazdagok!

Budapesti történet 1930-ból hét fejezetben

Az alábbi kis történet minden részletében annyira tipikusan pesti és annyira jellemzi ezt a várost, hogy meg se kellene nevezni a helyet, ahol történt. Ez csak Budapest lehet és az évszám 1930.

I.

Kezdődik azzal, hogy Fayer Sándor részvénytársasági vezérigazgató összekülönbözik a vállalat elnökével, Fuchs Leóval, aki egyben sógora is a vezérigazgatónak. A differenciák oly súlyosak, hogy Fayer kénytelen kilépni a vállalatból és beperlí az elnököt, aki egyuttal sógora.

II.

A per megindul, közben Fayer Sándor, akinek valamikor nagy vagyona, saját villája, gyönyörű autója volt, teljesen tönkremegy, úgy hogy a per folytatásához, amit elnök-sógora ellen folytat, szegénységi bizonyítványra van szüksége. Az illetékes elöljáróságnál folyamodik is és a bizonyítványt az ilyenkor előírt nyomozás lefolytatása után az elöljáróság ki is szolgáltatja Fayer Sándornak. A per most már szegénységre folyik az elnök-sógor ellen és igen kedvezően alakul a szegényjogos Fayer Sándor javára.

CONRAD VEIDT: ASSZONYNÉLKÜLI VÁROS

RENDKIVÜLI UJSZERŰ CSELEKMÉNY
NAGYSZERŰ JÁTÉK
GYÖNYÖRŰ KISÉROZENE
TÖKÉLETES NÉMET BESZÉD ÉS ÉNEK

CORVIN UFA
1/26 · 3/48 · 10
PREMIER HÉTFOŰ

III.

Kis történetünkbe most váratlanul egy harmadik személy és egy új szerv kapcsolódik bele. A főváros közigazgatási bizottságának egyik ülésén felszólal dr. Gaár Vilmos bizottsági tag, egyébként nyugalmazott kuriai bíró és dörgelemes beszédét tart a szegénységi bizonyítványokkal üzőt visszaélések ellen. Dr. Gaár azonban nem áll meg ennél a felszólalásnál. A szót kell, hogy nyomon kövesse a tett. Mint kötelességtudó, a kincstár érdekeit is védő férfi, Gaár Vilmos feljelentést tesz a VI. kerületi előjárásnál. Tudomására jutott, hogy Fayer Sándor szegénységi bizonyítványt kapott azon a címen, hogy még albéletti lakbérét sem tudja megfizetni, pedig Gaár doktornak kezében van egy információ, amely azt mondja, hogy Fayer pontosan fizeti havi 200 pengős lakbérét, ezenkívül a telefondíjjal sincs hátralékban. Sőt még borraivalokat is ad. És még egyszer sőt: gavalléros borraivalokat is szokott adni.

IV.

Sok a panasz a közigazgatás lassúsága, az adminisztráció nehézsége miatt. A VI. kerületi előjárás adminisztrációja alaposan rácsafol minden ilyen panaszra. Március 3-án megkapja dr. Gaár Vilmos bejelentését. Az előjárás még ugyanaznap meghozza végzését, amelyben visszavonja a Fayer Sándornak kiadott szegénységi bizonyítványt. De mert a gyorsaság tudvalevőleg nem boszorkányság, a VI. kerületi előjárás ezt be is akarta bizonyítani. Megtörtént a közigazgatás történetében talán példátlanul álló eset, hogy még március 3-án küldőnccel juttatta el ezt a határozatot a királyi táblához, ahol véletlenül 5-re volt kitűzve a Fayer—Fuchs-per tárgyalása, amely szegénységi jogot foly, hogy a tábla még e tárgyalás előtt szerzen tudomást arról, hogy Fayer nem illeti meg a szegénységi bizonyítvány. Mert állítólag kiírtta a telefonszámláját.

V.

Nem volna teljes ez a történet és nem volna tipikusan pesti, ha nem kapcsolódna bele egy magán-detektív. Mert megjelenik a színen Sátrány Imre magánnyomozó ur, aki eljárt a Bajza-utca 24. számú házban, ahol Fayer Sándor február 1-ig lakott és ott részben Fayer volt háziasszonyától, részben a cselédtől kapta az adatokat, hogy Fayer méltóságos ur, amíg a Bajza-utcában lakott, pontosan fizette a szoba bérét, a telefont és távozásakor a cselédnek borraivalot adott. Erre a jelentésre és közérdekre hivatkozva tette meg feljelentését Gaár Vilmos az előjárásán.

VI.

Most itt állt Fayer Sándor kifizetett telefonszámlával, de szegénységi bizonyítvány nélkül. Pere elnök-sógora ellen kitűnően állt, de szegénységi bizonyítvány nélkül nem lehet folytatni a pereskedést, akinek még a bélyegre sincs pénze. Fayernek pedig nincs. Fellebbezett tehát az előjárás határozata ellen. Az előjárás megint elrendelte a szükséges nyomozást. Nem lépett közbe senki: magán-detektív se szorgoskodott. De az előjárás az előttünk fekvő eredeti okirattal megállapította, hogy Fayer Sándornak „se ingó, se ingatlan vagyona nincs, évek óta megállapítható jövedelem, illetve kereset nélkül van. Albéletben lakó barátjánál lakik. Rokonai és barátai támogatják. Apró értékű tárgyak eladogatásából él. Feleségétől válik. Vagyon és jövedelem hiányában a szegénységi bizonyítvány kiadható. Adózók lajstromában nem fordul elő.”

VII.

Fayer Sándor március 12-én újra megkapta szegénységi bizonyítványát. Az elnök-sógor azonban nyert egy pár hónapot. Pest, 1930.

Sóhár Eleket, a veszedelmes kokainista üzért szombat délután elfogta a főkapitányság egyik detektívje

Száz gramm kokaint és két fillért találtak nála. Átkisérték a toloncházba

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A főkapitányság ugynevezett bódítószereket ellenőrző detektívsoportjának már esztendő óta sok munkát adott Sóhár Elek, állítólagos vegyész-mérnök üzérkedése, aki a legveszedelmesebb kokainárusítók között szerepel a nyilvántartásban.

Sóhár Elek egy esztendővel ezelőtt került a rendőrség kezére, amikor a lipótmezei ideggyógyintézet egyik orvosának receptkönyvét lopta el egy társával együtt

és hamis receptek alapján nagymennyiségű bódítószert vásároltak össze a különböző fővárosi gyógyszerházakban.

Ertesítjük

igen tisztelt vevőinket, hogy legújabb

tavaszi modelljeink bemutatását megkezdtük

Femina

Marton Nővérek

modellszalonja

Budapest IV., Türr István-u. 9

Összecsukós vaságyak

sodronyágbetétek, vas-, rézbutorok kárpitozott matracokat legelőssébb szállít Prohászka gyáros, VI. Grót Zichy Jenő-utca 46. — Fióküzlet: Üllői-ut 9.

Ha kevés pénzért elegánsan akar öltözködni,

keresse fel László Sándor férfi-szabóüzletet Rákóczi-ut 50, ahol divatos férföltöny vagy felöltő rendelésre készül mérték után 80, 9) és 100 pengőért finom szövetekből. Minden darab a legtökéletesebb kiállításban készül, nem főmeggyártmány, hanem szakképzett munkások teljesítménye. Aki nálam rendel, meggyőződhetik, hogy többet kap, mint amit remélt. Vidékre minták bérmentve.

E büneslekménye előtt Sóhár Elek társaival együtt több mint öt esetben állt kokainesemelés és árusítás miatt a különböző kerületi rendőri bírák előtt. Most már hónapok óta nem hallatott magáról és a rendőrség azt hitte, hogy a veszedelmes kokainista üzér elutazott Budapestről, miután legutóbbi szereplése alkalmával kitiltották a főváros területéről.

Szombaton délután Saftics Nándor államrendőrségi detektív az Erzsébet-köruton egy 6-os villamoson utazott, amikor a perren észrevette Sóhár Eleket. Közelébe akart jutni,

de a kokainista üzér is észrevette a detektívét és leugrott a robogó villamosról.

Vad hajsza indult meg, amelynek során a detektívnek sikerült a járőrelők segítségével Sóhár Eleket a köruton elfogni őt és előállítani a főkapitányságra. Kihallgatása során elmondotta, hogy amikor kitiltották Budapestről, Szabadkára utazott, s ott a Mütrágyagyrban kapott állást.

Pár nappal ezelőtt azonban Szabadkáról kitoloncolták és áttették a határon.

Kihallgatása után megmozdították és száz gramm kokaint és két fillért találtak nála. Erre vonatkozóan azt mondta, hogy a bódítószert egy szabadkai gyógyszerész ismerősétől vette saját használatára. Pénzt pedig azért nem tartott magánál többet, mint két fillért, nehogy azt higgyék, hogy a kokaint pénzért árusította.

Sóhár Eleket vasárnap délután előzetes letartóztatásba helyezték,

majd átkisérték a toloncházba, ahol tiltott visszatérés és kokain használata miatt eljárást indítottak ellene. A hétfői nap folyamán Graf dr. járásbíró ítélik meg az ártalmatlanná tett kokainista üzér felett.

6:12:18 HAVI RÉSZLETRE

Tragikus körülmények között, foghuzás után meghalt a Zsidókórházban Boros Aladár dr. nyugalmazott kereskedelmi iskolai tanár

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Tragikus haláleset ügyében kezdte meg a nyomozást a főkapitányság bünyügyi osztályának egyik referense.

Boros Aladár dr. nyugalmazott kereskedelmi iskolai tanár, aki családjával a Vilmos császár-ut 59. számú házban lakik, csütörtökön délután egyik fővárosi fogorvoshoz ment, hogy fájós fogát kihuzassa. Este hat óra tájban tért vissza Vilmos császár-utj lakásába és a hozzátartozóival közölte, hogy a romlott fogat eltávolították,

azonban az arca különös módon meg volt dagadva és fájdalmai is voltak.

Természetesen azt gondolták, hogy az érzéstelenítő injekció miatt dagadt meg az arca és nem tulajdonítottak ennek különösebb fontosságot.

A kereskedelmi iskolai tanár állapota az éjszakai órákban rosszabbra fordult,

nagy láza keletkezett, úgyhogy pénteken reggel felesége azonnal beszállította a Zsidókórházba. Itt az orvosok megvizsgálták és megállapították,

hogy operatív beavatkozás szükséges.

Még aznap végrehajtották a műtétet Boros Aladár dr.-on, akin azonban a gyors orvosi beavatkozás sem tudott segíteni, állapota

szinte óráról-órára rosszabbodott, az orvosok minden lehetőt meglettek, hogy megmentse az életnek, azonban fáradozásuk hiábavalónak bizonyult.

mert a szerencsétlen ember szörnyű kínok között szombaton hajnalban a kórházi ágyon meghalt.

A kórház vezetősége Boros Aladár halál-ését bejelentette a kerületi tisztiorvosnak, aki viszont a főkapitányságot értesítette a középiskolai tanár haláláról és kérte a nyomozás megindítását és a haláleset előzményeinek kivizsgálását. A rendőrségen intézkedés történt, hogy Boros Aladár dr. holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállítsák. A nyomozás feltevése szerint lehetséges, hogy a tragikus végű középiskolai tanár

vérméregzés áldozata vagy pedig, hogy az érzéstelenítésre használt szérum idegen anyagot tartalmazott és ez okozott olyan súlyos komplikációt, amely Boros tanár életébe került.

A törvényszéki orvosi boncolást hétfőn délután éjtik meg és a rendőri nyomozást ezeknek alapján folytatják tovább.

Boros Aladár 48 esztendő volt s évekkal ezelőtt nyugdíjaztatta magát. Felesége és két felnőtt gyermeke van, akiket a család fő váratlan halála teljes mértékben lesújtott

Striberny volt cseh miniszter ellen négyszáz csalás és zsarolás miatt feljelentést tettek

Négy déli lapot adott ki és megtevesztette a hirdetőit

Prága, márc. 16.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Striberny György, volt vasutügyi miniszter és képviselő ellen a tegnapi napon feljelentést adtak be a rendőrségen amiatt, hogy négyszáz esetben csalást követett el és feljelentés érkezett ellene zsarolás miatt is.

Striberny a volt cseh kormány tagja volt, mint vasutügyi miniszter, de mint képviselő is, a leghangosabbak közé tartozott. Tulajdonosa volt a Tempo-kiadóvállalatnak és négy déli bulvárlapot adott ki, Striberny a hirdetőcégekhez szétküldött köriratában azt állította, hogy lapjai legkevesebb hetvenezer példányban jelennek meg, ámde az egyik hirdető ellenőrizte ezt az állítást és ekkor kiderült, hogy Striberny lapjaiból mindössze tizenhetezer példányt nyomtattak.

Ezenkívül Striberny lapjai két külön kiadásban jelentek meg, egyik Prága és a másik a vidék számára és Striberny a megállapodások ellenére a feladott hirdetés csak a városi példányokban tette közé, míg a vidéki példányokban a hirdetéseknek nem volt semmi nyoma és így megtakarította a nyomtatás, papíros és a munkabér árát.

Legsúlyosabb vád Striberny ellen, hogy a Striberny adminisztráció egyik alkalmazottja különböző külföldi biztosítótársaságokat keresett fel, és kijelentette, hogy amennyiben nem adnak fel több százezer esekkorona értékű hirdetést, úgy a Striberny-lapok harcot indítanak a megkönyvezett biztosítótársaságok ellen.

Ezt a zsarolási manővert Striberny alkalmazottjai elsősorban a külföldi biztosítótársaságokkal szemben alkalmazták, de ugyanezzel a céllal megjelentek néhány helyi biztosítótársaságnál is és pedig nem is eredmény nélkül.

Kosztpénzeket

kedvező kamatozás mellett elfogadok
Fővárosi Balogh Constantín banküzlete. Fennáll 46 év óta
Budapest, VIII, Baross-u. 22. Telefon: József 355-75

IRODABERENDEZÉSEK

HIRSCH ÉS TÁRSA
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 19.

PÉNZSZEKRENYEK

A nótás kapitány temetése

„A magyar énekmondó sorsa hattyusors, mert belehal abba, hogy énekel” — mondta Ravasz László püspök Fráter Loránt koporsójánál — Fráter Loránt bucsuztatása a Kerepesi-temetőben

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Magyar igricek bucsuztattak szombaton délután a Kerepesi-uti temetőben: Fráter Loránt indult utolsó útjára, az elszakított Biharba, az ősi kuria felé, ahonnan elindult. Regős volt, bár teste a magyar ur tradíciós pályáját járta,

lelke az országutak, várkastélyok és fogadók énekesének lelke volt.

Kóbor, szilaj, nótázó lélek, amely nemzete örömeinek-bánatának adott édes-bus hangot. Lehet: közepes művész jobban hegedült, mint ő, akármelyik baritonista művészből énekel nálánál,

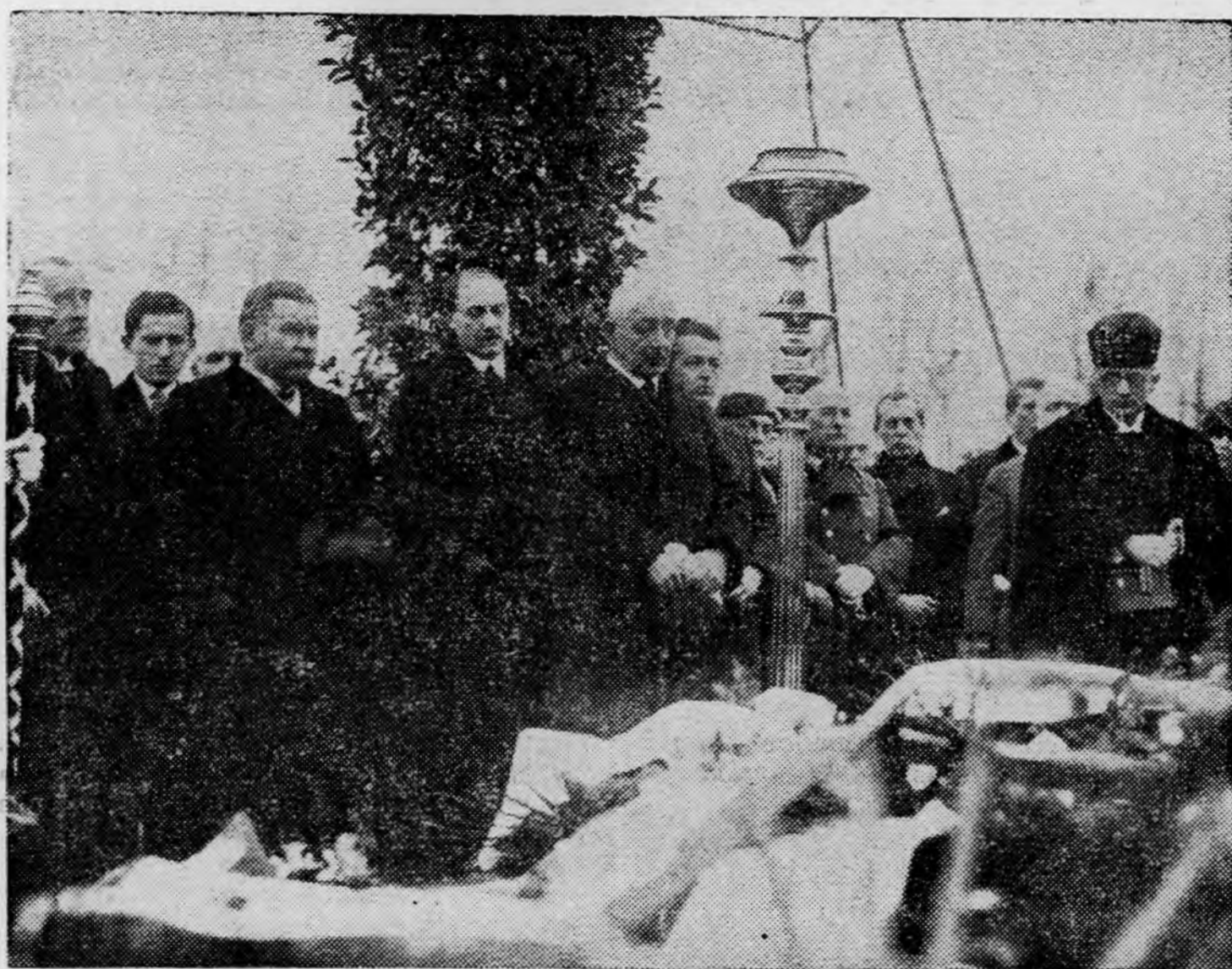
de volt benne valami hihetetlen szuggesztív erő,

amely néhány percen belül megfogta az embert és akkor már senki szebben nem rikatta

tás. Az Operaház énekkara elénekelte a *Te benned bizunk elejétől fogva* kezdetű zsoltárt, azután Ravasz László dr. református püspök lépett a koporsóhoz.

— A keserű vízbe Mózes beledobott egy fát — mondta — és a víz megédesedett. A magyar is századok óta halad a keserűség vize mellett, de jött egy ember, a fát, a hegedűt beledobta a keserű vízbe és az menten megédesedett. Édes álmom, felvidulás, gyógyulás volt nekünk Fráter Loránt muzsikája, Istennek ajándéka, selyemkendő simogatása, tavaszi szélről való átmelegedés, régi időkől maradt drága fűszerszámmal való áttelítés. Magyar énekmondónak lenni nem könnyű. Hattyusors az övé, mert belehal abba, hogy énekel.

A püspök költői szárnyalású bucsuztatója után Csécsi Nagy Miklós altábornagy

Balról: báró Perényi Zsigmond, Ripka Ferenc, dr. Fráter Iván, Fráter Béla, Csécsy-Nagy Imre tábornok és Ravasz László püspök.

a száraz fát, semmi közelebb nem fértközött a szívhez, mint az ő éneke. Abban a közösségben, amely összefogta a hallgatót a dalokkal, kifényesedett, megemésedett minden, amit ez a magyar igrice produkált.

Szombaton délután a halott dalnok fekete koporsóban, lezárt ajakkal várta, hogy utolsó útjára indítsák. Ott állt a koporsó a temetkezési csarnok előtt, a füves térségen, körülötte széles karéjban sisakos rendőrök sora.

A rendőrség okulva a közelmúlt eseményein, nagy létszámmal vonult a temetőbe, jól megszerkesztett tervvel készült a tömegek fogadására, de — a tömeg elmaradtak.

Fráter Loránt bucsuztatója halk volt, mentes minden tumultustól. Eljöttek a barátok — kis számmal, eljöttek az emberek, akik a nótáiból ismerték — pár százan. A régi képviselőtársakból egyedül Urmánczy Nándor jelent meg a szertartáson. A mostani honatyák közül Pekár Gyula és Szilágyi Lajos. A zeneszerzőket Huszka Jenő képviselte, az írókat Herczeg Ferenc. A közéleti férfiak közül ott voltak: Bezege-Huszagh Miklós főkapitány, Ripka Ferenc főpolgármester, Némethy Károly, Perényi Zsigmond báró titkos tanácsosok és Bethlen Pál gróf, Szász Károly, Mikó Ferenc, Székács Aladár és Csajthay Ferenc. Csak a régi katonapajtások jöttek el nagy számmal.

A koporsó mellett az I. Ferenc József jászkun huszárok díszserege állt kivont karddal,

a rengeteg koszoru közt a legpompásabb az ezred koszorúja, amelyet tiszti küldöttség élén bonyhádi Perczel Olivér ezredes tett a ravatalra. A koporsó közvetlen közelében a család helyezkedett el: az elhunyt felesége és leánya, valamint veje: Farkas Loránt. Odébb Fráter Béla dr., Loránt testvérbátyja, mellette a többi rokon.

Pontosan négy órakor kezdődött a szertar-

mondott istenhozzádot a katonabajtársnak, majd a cigányok bucsuztak el a magyar nóta kihült szívű mesterétől. *Magyar, Saray, Pertis, Bura Sándor és Bura Károly* cigányprimások jelentek meg bandáikkal és a temető csöndjébe belemuzsikált a legszebb Fráter-nóta:

«Tele van a város akácfavirággal».

Könnyezve, lehajtott fejjel huzzták a cigányok, könnyes lett a szeme mindenkinek. Mégegyszer fölsírtak a hegedük:

«Őszi rózsa, halvány őszi rózsa».

A szertartásnak vége volt. Nyolc huszár a vállára emelte a koporsót és elindult vele a csarnok felé. Másik nyolc feszes legény kivont karddal lépdelt a koporsó mellett. A menet után a cigányok küldték az utolsó istenhozzádot:

«Lehullott a rezgő nyárfa levele».

Fráter Loránt holtteste hajnali négy óráig a temetkezési csarnokban maradt, azután autón elindították haza, Biharba, ahol *Érsemjénben* kedden délután Végh József református esperes imája mellett temetik a családi sírboltba.

*

Fráter Loránt özvegyéhez, továbbá Fráter Béla dr.-hoz, az elhunyt egyetlen fivéréhez és nótaszerző társához a részvétlávratok és levelek egész tömege érkezett. Elsőnek a kormányzó fejezte ki részvétét. József főherceg és Augustó főhercegnő, Albrecht főherceg meleg szavakban adtak kifejezést részvételüknek.

Táviratban, illetve levélben fejezték ki részvételüket: Bethlen István gróf miniszterelnök, Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter, Mayer János, Bud János, Scitovszky Béla és Wekerle Sándor miniszterek, Wlassics Gyula báró, a felsőház elnöke, Almásy László, a képviselőház elnöke, Bezege-Huszagh Miklós főkapitány, Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Perényi Zsigmond báró, Csilléry András ny. miniszterek, Sztranyavszky Sándor államtitkár, Karafiáth Jenő képviselőházi házagny, Hegedűs Loránt, Wlassics Tibor, Takách-Tolvay József gróf és vitéz Hadffy Imre altábornagyok. Kálmán Gusztáv v. b. t. t., Szomjas Lajos, Győri Tibor, Ivády Tihamér államtitkár, Balázs Árpád nótaköltő, ny. főkapitányhelyettes, Huszka Jenő, Hankó Elemér dr., Dégi Ödön dr., a KMAC igazgatója, Tóth István dr. egyetemi tanár, Papp-Ragályi Endre és számosan mások.

Róla és csak róla szól
Az újvilág krónikája;
Tótágast áll az esze,
Ki csak egyszer néz is rája
Petőfi

ÜNNEPELJÜNK!

Ünnepélyes alkalomra ünnepi ruha

Filtex - Sevilla

A Filtex Rt. gyártmányai nemzetközileg
elismert kiváló minőségűek

Filtex-Sevilla

Filtex-Georgette Milonga

Filtex-Voile Primavera

Alant újból felsorolunk egynéhány Filtex-Sevilla ruhaanyagvásárlót, akik a Filtex-pályázaton egy ruhára való anyagot nyertek. A pályázat folytatódik, minden vevő pályázhat! Pályázati feltételek minden szakmabeli üzletben.

Berky Valéria, Pápa, Celli-ut 13. (Veszprém megye). Báró Dániel Gáborné, Pécel, Völgy-utca 28. (Pest megye). Dr. Dobokay Zoltánné, Budapest, VI., Bulevar-u. 23/a, IV. 2. Dr. Flegmann Jenőné, Nyiregyháza, Kállai-utca 6. Vitéz dr. Horváth Béláné, Budapest, X., Simor-u. 63., II. 78. Kätz Hermanné, Budapest, István-ut 12. Dr. Kerboltné Anna, Sárospatak (Fejér megye). Kovács Rózsi, Kecskemét, IV., Nagy-kőrösi-u. 18. Gróf Széchenyi Margit, Rum (Vas megye). Szücs Rózsi, Mezőtúr, Vágóhídi kert 12.

Filtex Rt.
V. SZENT ISTVÁN TÉR 15.

Károly volt román trónörökös visszatér Romániába

Mária anyakirálynő távollétét puccsra akarja felhasználni, azért szakított Lupescu Helénával

Páris, március 16.

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

Mint a bomba hatott a híradás, hogy Károly, a volt román trónörökös elhagyta madame Lupescut.

Károly Lupescu Helén miatt mondott le Románia trónjáról és hiába volt családjának, a vezető politikusoknak könyörgése, hazájából megszökött kedvesével. Néhány héttel utóbb ünnepélyesen lemondott a trónról és Bratiun, az akkori miniszterelnök rávette Ferdinánd királyt a lemondás elfogadására és az országban való kihirdetésére.

Ferdinánd halála után Károly yfiát, a gyermek Mihályt ültették Románia trónjára és nagykorúságáig régenstanács viszi Románia államügyeit.

Károly már évekkel ezelőtt megbánta trónról való lemondását és emlékeztet, hogy 1928 fel uárjában Londonból repülőgépen akart Romániába szállani és a hatalmat puccszerien magához ragadni. A tervet az utolsó pillanatban hiusította meg az éber angol rendőrség. Károly és a repülőgép már startra készen állt.

A Lupescunéval való szakítás nem lepte meg az extrónörökös környezetét, mert jól tudják, hogy

Károly az utóbbi időben egyre többet foglalkozott a Romániába való visszatérés lehetőségével

és ebben az ügyben néhány hét előtt üzenetváltás is volt közöttük és a román anyakirályné között, de a tárgyalásnak akkor semmi eredménye nem lett.

A volt román trónörökös környezetéből kiszivárgott hírek szerint

Károly ezek után sem adta fel a reményt és a Lupescunéval való szakítás is azért történt, mert mindenáron vissza akar térni Romániába és ha másként nem lehet, puccsal is meg akarja szerezni a hatalmat.

Mint igen feltűnő körülményt állapítják meg, hogy Károlynak Lupescu Helénával való szakítása éppen abban az időpontban következett be, amikor

a régenstanács leginkább tettekkész tagja, Mária román anyakirálynő távol van Romániától és pedig nagyon távol — Kairóban.

HÖLGYEK JELSZAVA:

Vásároljunk
selymet, csipkét, vásznat, szövöveget

KLEIN ANTAL

divatruházában Alapítva 1889

Király-utca 53. sz. (Akácfa-utca sarok)

Jugoszlávia az angol és a francia kormányval egyetértésben demarsot adott át Szófiában

A jegyzék a bolgár—macedón-bizottság felosztatását követeli — Ugyanezt követelik az angol és francia követek is

Belgrád, március 15.

A jugoszláv kormány az angol és francia kormányval egyetértésben megbizta Nestic szófiai jugoszláv követet, hogy

a bolgár kormánynak jegyzéket nyújtson át,

amelyben okmányszerűleg megállapítják, hogy a legutóbbi jugoszláv bombamerényletek a bulgár-macedón forradalmi bizottság művei.

E megállapítás alapján a jegyzékben a szervezet felosztatását és tényleges megsemmisítését követelik. Az angol és a francia követ megbízást kapott az illetékes kormányoktól, hogy

hasonló tartalmu jegyzéket nyújtsanak át a bolgár kormánynak, amelytől ugyancsak a macedón-bolgár komité felosztatását követelik.

Az Avala cáfolata

Belgrád, március 15.

Illetékes helyen felhatalmazták az Avala-

irodát, hogy a legerélyesebben megeafolja a Chicago Tribune-nak a Matin 13-i számában is megjelent azt a hírt, amely szerint a francia és az olasz követ a belgrádi kormánynál demarsot tett a bolgár határ közelében jugoszláv területen elkövetett merényletek ügyében.

A jugoszláv kormánynál sem az említett két állam követe, sem a belgrádi diplomáciai testület bármely más tagja semmiféle demarsot nem tett.

A román külügyminiszter a kisántant együttes szófiai demarsát jelentette be

Bukarest, március 15.

A román sajtó élénken foglalkozik a macedón bandák tevékenységével. A Dimineata beszámol a román külügyminisztériumban ma tartott sajtóértekezletről és ismerteti a külügyminiszter eközben tett kijelentését, hogy

amennyiben a bolgár kormány Jugoszlávia feltételeit nem teljesítené, a kisántant-hatalmak együttes demarsa várható Szófiában.

A belügyminiszter sem engedélyezte a frontharcosok gyűlését

Törvényhozási uton rendezik a frontharcos-problémát

Az államrendőrség budapesti főkapitánya a következő hivatalos jelentést adta ki: Prónay Pál és három társa budapesti lakosok a m. kir. állami rendőrség budapesti főkapitányától engedélyt kértek a régi képviselőházban március 16-án, délután 6 órakor tartandó „Frontharcos” alakuló gyűlés megtartására. A m. kir. állami rendőrség budapesti főkapitányága március 13-án hozott véghatározatával

a bejelentést tudomásul nem vette és a gyűlés megtartását megtiltotta.

A véghatározat ellen Prónay Pál és három társa fellebbezéssel élt, amelyet a belügyminiszter felülbírált és a következő véghatározatot hozta:

„A főkapitány véghatározatát a fellebbezés elutasítása mellett jóváhagyom.

Indokolás: Egyesületek, valamint különböző pártállásúak és világnézetiük legkülönbözőbb kísérletezéseket és próbálkozásokat tesznek arra, hogy a világháboruban résztvevő

nevezett frontharcosokat részben már fennálló egyesületekbe beszervezzék, részben új számukra új és önálló szervezetet létesítsenek.

Annyi magasabb szempontból tekintett közérdek, illetve állambiztonsági érdek fűződik a kérdés helyes megoldásához,

amelyek nagy körültekintést és a megoldás keretében tartozható kérdések felvételét illetőleg annyi óvatosságot követelnek meg, hogy az illetékes tényezők szükségesnek látták komoly megfontolás tárgyává tenni ennek a kérdésnek

esetleg törvényhozási uton való rendezését

azon az alapon, hogy a frontharcosokat a hazai társadalomnak minden rétegét átfogó, ezt az értékes elemet, amelyet a nemzeti egység gondolata kell, hogy áthasson — egyesületbe tömörítsék. Ezekre való tekintettel és figyelemmel a megfellebbezett határozat indokaira, a megfellebbezett főkapitányági határozatot jóvá kell hagynom.”

Ismeretlen merénylők föl akarták robbantani Oldesloh német városka polgármesterét

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Hamburg, március 16.

Bad Oldesloh németországi kis város polgármestere ellen pokolgépes merényletet kíséreltek meg, amely csak a gyújtókészülék hibás szerkezete miatt nem robbant fel és nem okozott igen nagy katasztrófát. A

pokolgépben ugyanis öt kilogramm robbanóanyag volt és ez a mennyiség elegendő lett volna arra, hogy az egész városkát levegőbe röpítse.

A merényletet ma reggel 6 óra tájban fedezte fel egy takarítónő, aki éppen a városkára szépincéjében járt. Az asszony egy kisebb bőröndre lett figyelmes, amelyből különös sűrűség hallatszott. Nyomban értesítette a közeli rendőrt, aki a bőröndöt kivitte a szabadba és ott azután vizeskádba helyezte.

A nyomozás megállapította, hogy

a pokolgép óraszerkezettel volt ellátva és a beállítás szerint reggel 4 órakor, éppen a polgármester hálószobája alatt kellett volna felrobbanni.

Az óramutató azonban áthaladt a kontaktuson, anélkül, hogy ezt érintette volna. Az óraszerkezet össze volt kötve a robbanóanyagot tartalmazó pléhdobozzal.

Egyelőre nyoma sincs a tettesnek és a rendőrség semmiféle adatot nem tudott még sze-

rezni arról, hogy mi készítette a merénylőt arra, hogy Hahn dr., oldeslohi polgármester ellen merényletet kíséreljen meg. A polgármester tagja ugyan a német néppártnak, de politikailag sohasem lépett előtérbe és személyes haragosai nincsenek. Altonából külön rendőri bizottság szállt ki a tett színhelyén, hogy a vizsgálatot a legnagyobb eréllyel és körültekintéssel lefolytassa.

Berlin, márc. 16.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. — Neumünsteri jelentés szerint a pénzügyi hivatal pincéjében egy diák ismét pokolgépet talált. A rendőrség ártalmatlanná tette a masinát, amely mintegy hat-hét liternyi folyékony robbanóanyaggal volt töltve.

Altona, márc. 16.

A rendőrség megállapította, hogy az Oldesloh városkájának pincéjében talált pokolgép elkészítői gumikesztyűvel dolgoztak és ezeket a kesztyűket is hátrahagyták a bőrönd mellett.

A vizsgálat megállapította, hogy a pokolgép szerkezete ugyanaz, mint amellyel annakidején a birodalmi parlament épületét akarták felrobbantani.

A nyomok szerint a bomba elhelyezésében része van Erhardt kapitány egykori, Plass nevű titkárnak.

Ambrus István csendőrőrmester a szalántai rablógyilkosság tette

Pécs, március 16.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A szalántai rablógyilkosság ügyében két hét óta folyó nyomozás öt nappal ezelőtti gyanuba vette Ambrus István csendőrőrmestert. A gyanu a meggyilkolt Bodenlotz Ilona postamesternő szobájában levő lámpaernyőn talált ujjlenyomatok alapján terelődött a csendőrőrmesterre.

Ambrus István négy nap előtt megsejtette, hogy tettét hamarosan kiderítik és levelet írt parancsnokának,

a csendőrészthelyettesnek, amelyben bejelentte, hogy ha őt a rablógyilkossággal gyanúsítják, öngyilkosságot követ el.

Ezután Pécsre utazott, ahol három vagy négy mulatóban járt és mindegyik helyen nagyobb összeget költött el. Amikor Pécsről visszautazott, Egri Béla csendőrszázados kijelentette Ambrus Istvánnak, hogy az eddig fel-

merült gyanuokok alapján

egyedül őt gyanúsítja a rablógyilkosság elkövetésével.

Ambrus rövid tagadás után beismerő vallomást tett. Ebben a vallomásában elmondta, hogy 3 nappal a gyilkosság előtt összeesett a postamesternővel, aki addig jóviszonyban volt. A gyilkosság napján azzal a szándékkal kereste fel Bodenlotz Ilonát, hogy kibékítse, azonban hamarosan ismét nézeteltérés keletkezett közöttük.

A vitaközébe veszedék lett, amelynek hevében a postamesternő egy súlyos gyeryatartót vágott Ambrushoz.

Ambrust nagyon felhevítette a postamesternő tettlegessége, kicsavarta a postamesternő kezéből a gyeryatartót és ezután követte el a gyilkosságot. A rablógyilkos csendőrőrmestert kihallgatása után őrizetbe vették.

Szabadságünnep a Petőfi-téren

Jöjjetek vissza régi szép idők...!

Diszeldadás a Városi Színházban a régi Népszínház nyugdíjasai javára

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Városi Színház színpadán szombaton este meglevenedtek a régi jó idők és felelendültek a dalok, amelyeket a régi Népszínházban énekelték Blaháné, Hegyi Aranka, Kürj Klára, Pálmay Ilka, Komlóssy Emma, Szirmai Imre, Németh Jóska, Kovács Mihály, Nyárai Antal, Vidor Pál, Tollagi Adolf és sok más kedves komédiás, aki meghalt vagy csendes elvonultságban él szűkös nyugdíjából.

Kivilágosodott a nézőtér: a rivalda előtt Szirmai Imre jelent meg redingóban és szólni akart, de szavai belefűltek a tapsba. Öreg urak és hölgyek fiatalos frissességgel ünnepezték a déleget Plinchart, a Szókimondó asszonyság Napoleonját, a sok nagyszerű francia és angol operett sziveldobogató bonvivantját, aki ma is délcegen keményen állt a lámpák fényében.

A taps elültével végre Szirmai Imre bejelentette, hogy Komlóssy Emma és Varga Imre énekelnek részleteket a „Falu rosszá”-ból, a „Sárga csikó”-ból, a „Piros bugyelláris”-ból és az „Ingyenélők”-ből. Blaha Lujza szelleme suhant át a színpadon. Csupa darab, amelyben ő gyönyörködtette a pestieket.

A következő szám: Koldusdiák. Egykor Hegyi Aranka énekelte, a legnagyobbak egyike a magyar operett színpadon. Drága, édes asszony volt, csupa finomság és báj. Ma este Báthy Anna kapott megérdemelt tapsokat a szépen előadott dalért.

Szép Heléna Pálmay Ilka emléket hozta vissza, azt a gráciát, pikantériát és szívből fakadó jókedvet, amelyet az operett színpadnak ez a kecses tehetsége reprezentált.

„Szerettek Roxelánom” hangzott fel ezután és dudolni kezdett az egész nézőtér. Szultán, Kürj Klára énekelte, a legbájosabb szubrett, Budapesti kedvence és körülötte Tollagi Adolf mókázott versenyt Németh Jóskaival. Kőszeghy Teréz finoman adta elő a hangulatos dalt, méltán részlegyálva tapsokra.

Az első rész befejezésekor Szódy Kató, Tarnay Géza és a balletkar táncolta el a Kék Duna keringőt, minden slágerek ösét.

Önfűtő kád
Türdökád, gyermekágy, mosdók
Kis gyári hibával BALINT-nál,
14., Magyar ucca 1. szám (Kossuth Lajos ucca sarok). Telefon 853-19

Csillárok kész-
pénz-
árban részletre
10-20 pengős havi törlesztésre, előleg nélkül is kaphatók
CORVIN CSILLARHÁZ
Akácfa-utca 6, bejárat a dohányutcai oldalon
Tisztviselőknek árengedmény!

Vasárnap alakul meg háromszáz-ezer magyar hadifogoly ligája

A liga politikamentes gazdasági tömörülés lesz, amelyet német mintára szerveznek meg

Báró Prónay György államtitkár, Görgey József, Konkoly-Thege Kálmán, Fábrián Béla és Várnai Dániel hadifogoly-képviselők bizalmas tanácskozásai

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A háboru után, 1919-ben Németországban és Ausztriában nagyarányú szervezkedés indult meg, amelynek az volt a célja, hogy a hadifogságból hazatérő katonákat egy táborba tömörítse. A hadifogolyok ugyanis azt a szellemi, erkölcsi és bajtársi tőkét, amelyet a különböző táborokban gyűjtöttek, hazájukba való visszatérésük után, részben politikailag, részben gazdaságilag érvényesíteni akarták. Németországban megalakult a Reichsverband der ehemaligen Kriegsgefangenen, Ausztriában pedig Camillo Manninger megalakította a BEÖK-t, a Bund ehemaliger Österreichischer Kriegsgefangenen-t.

A német szervezet nemcsak a Németország területén élő hadifogolyokat egyesítette magába, hanem a cseh-német, a szudéta-német és a déltiroli német alakulatokat is.

A hadifogolyok ligája nagyszabású karitatív tevékenységet fejt ki megalakulása óta s több millió pengőt fizettek ki tagdíjából a megrokkant hadifogolyoknak s külön lapot tartanak fenn, amely

Der Pleny

cimrel jelenik meg Bécsben. A berlini hadifogoly egyesület külön klubot alapított, amely Berlinnek legerkluzivabb klubja, mert hiszen a tagjainak száma nem növekedhetik, csak apadhat s ennek a klubnak tagsági bizonyítványa a polgári élet minden posztján nagy értéket jelent, mert a hadifogolyok messzemenő bajtársi támogatásban részesítik egymást.

Mindazt az értéket, amit a hadifogolyok egyesülése jelent, Németországban egy külön egyesület, ugynevezett Kékkereszt egyesület igyekszik megőrizni, míg a Fekete-kereszt egyesület a háboruban elhaltak emlékének és sírjainak gozdozására alakult. Mind a két keresztgyesülés karöltve dolgozik a nagy hadifogoly ligával, amely tagjainak ingyenes orvosi és jogi segítyt biztosít, de ezenfelül is

nagy és nemzeti erőt jelent Németország számára, főleg az elszakított területeken.

A liga tagjai ugyszólván hetenként társas összejöveteleket tartanak s állandóan összeköttetésben állanak egymással. Bécsben, Berlinben és Drezdában egy-egy hadifogoly muzeumot rendeztek be, ahol a hadifogságra vonatkozó összes aktákat és emlékeket őrzik.

A magyar hadifogolyok 1918-tól 1922-ig jöttek haza nagyobb csoportokban, azonban az akkori kaotikus politikai viszonyok között érkezésüket senki sem tartotta nyilván és nem gyűjtötték össze pontosan a hadifogolyokra vonatkozó aktákat és adatokat.

Körülbelül háromszáz ezer volt magyar hadifogolyról van szó,

akiknek egy táborba való tömörítése a politikai viszonyok miatt nem vált lehetővé, azonban most a frontarcosok szervezkedése után a volt hadifogolyok is elérkezettnek látják az időt, hogy

megteremték a háromszáz ezer hadifogoly magyar ligáját,

amelynek a német szervezetekhez hasonlóan az a célja, hogy gazdasági téren érvényesítse erejét, de azonfelül is megoldja a speciális magyar hadifogolyproblémákat.

A volt magyar hadifogolyok közül még sokan nem kerültek haza a világ különböző tájairól, azok pedig, akik hazaérkeztek, fizikailag és szellemileg elfáradva a fogság szenvedéseitől, évekig ugyszólván meg sem tudtak mozdulni. Csak néhány évvel ezelőtt indult meg a munka, kezdték gyűjteni a hadifogoly emlékeket és adatokat és kezdték összeszedni azokat az írásbeli, művészi relikviákat, amelyeket a volt hadifogolyok sokszor életük kockázatával hoztak haza Magyarországra.

A magyar szervezetet a német szervezetek mintájára minden állami támogatás nélkül kívánják felállítani, s egyedül

a hadifogolyok gazdasági érdekeinek megvédését tűzték ki feladatukul.

Máris egy bizottság járt kint Berlinben és

Bécsben, amely az ottani szervezetek alapszabályait tanulmányozta. A magyar viszonyoknak legjobban az osztrák alapszabályok felelnek meg, amelyet lefordítottak és átalakítottak olyanformában, hogy Magyarországon használható legyen.

Hetekkel ezelőtt szigorúan bizalmas tárgyalás indult meg a volt hadifogoly országgyűlési képviselők között, amelyen a parlamentnek minden frakciója képviseltette magát. Résztvettek a bizalmas tanácskozáson Prónay György báró, Görgey József, Konkoly-Thege Kálmán, Fábrián Béla és Várnai Dániel szocialista képviselők.

A bizalmas tanácskozásokon egyöntetűen alapították meg a tanácskozás résztvevői, hogy elérkezettnek látják az időt Magyarország leghatalmasabb szervezetének a megalakítására. A volt hadifogolyok ligája külön klubot fog Magyarországon fenntartani, lapot adnak ki s az élet minden vonatkozásában támogatni kívánják egymást. Külön elismeréssel adóznak már a legelső gyűlésükön is azoknak a hadifogoly orvosoknak, akik a hadifogolytáborokban még járványos betegségek idején is, életüket feláldozva, jártak a betegek között, s egyetlen hőmérővel végezték nehéz feladatukat egy-egy barak két-háromszáz betege között. Álláshoz kívánják juttatni a hadifogolyok összes orvosait és ügyvédjeiket annak az ingyenes orvosi és jogsegítő irodának a keretében, melyet a megalakulás után azonnal felállítanak. A jogsegély kérdése egyike a legfontosabb kérdéseknek, mert

még ma is özönével fekszenek a bíróságok előtt azok a valorizációs perek, amelyeket javarészt oroszok indítottak a volt magyar hadifogolyok ellen.

Az orosz polgárok ugyanis, hogy az elkommunizálás elől megmentsék a vagyonukat, továbbá a Kolesák-hadsereg tisztjei, kiket főleg eleinte jól fizettek, a vállalkozás kudarcá után szívesen adtak a hazafelé induló magyaroknak kölcsönöket, azonban a kölcsönadott rubeléről dollárban és arany márkában kértek elismervényeket. Az orosz perek a különböző követségek útján, főleg a német követség útján indultak meg s a jogirodának lesz a feladata, hogy ezekben a sokszor tízezer pengőre rugó kölcsönperekben, amelyekért annakidején rangsor szerint egy-egy egész tábor vállalt felelősséget, megvédjék a hadifogoly érdekeket.

Március 23-án a régi képviselőházban tartják első monstre összejövetelüket a volt magyar hadifogolyok, akik ezen a gyűlésen mondják ki az egyesület megalakulását.

Klebensberg összefogást sürget a nemzeti célok szolgálatában

A kaposvári reformátusok kulturnapja.

Kaposvár, márc. 16.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A kaposvári református egyház március 15-i kulturnapjára a városba érkezett Klebensberg Kuno gróf közoktatásügyi miniszter. Kiséretében voltak: Ugron Gábor, Kaposvár képviselője, Tóth István dr. h. államtitkár, Sebestyén Jenő dr., a budapesti ref. teológia igazgatója és sokan mások. A kaposvári pályaudvaron Vétek György dr. polgármester és Csértán Márton református lelkész köszöntötte a minisztert, akinek tiszteletére a város ebédet adott. Délután a polgármester és Szabó Béla dr. kir. tanfelügyelő társaságában megzemlélte a Bethlen Margit-nevelőintézetet, Zsanthy Zsigmondné igazgató kalauzolásával, a református és az evangélikus templomot.

A református gyülekezeti házban Csértán lelkész, Stephaich Pál dr. alispán, majd Bene Kálmán igazgató fogadta a minisztert.

A kulturnap a Városi Színházban folyt le. Rác Matild, a budapesti Városi Színház tagja operariákat és Tarnay-dalokat énekelt, majd Tarnay Alajos Beethoven és Chopin zongorázott. Felvinczy Takács Alice Goldmark, Hubay és Fibich egy-egy darabját hegedülte.

Klebensberg Kunó gróf előadásában nemrég felvetett gondolatának, a neonacionalizmusnak magyarázatát adta. Fejtegetéseit így végezte:

— Mi, magyarok, igenis konzervatív kulturpolitikát csinálunk, mi nem mondjuk történelmi egyházainknak, hogy most már nincs rátok szükségünk. Azt mondjuk, hogy

helyzetünkben csak akkor tudunk kiemelkedni, hogyha ennek a hazának minden fia, bármely felekezethez tartozzék is, össze tud fogni a nagy nemzeti célok szolgálatában.

A minisztert zajosan megtapsolták.

A református egyház által adott vacsorán Szigethy Gyula Sándor dr. egészségügyi főtanácsos, református főgondnok köszöntötte Klebensberg grófot, aki nagy beszédben fejtegette a kulturális decentralizációt.

6-18 havi részletre

beszerezhet nálunk ruhát, mindennemű textiláru, cipőt, szőnyeget, butort, kerékpárt, varrógépet, alpacát, fényképezőgépet, rádiót, gramofont, csillárt, arany-ézüst ékszereket stb. Vidékre is adunk. „Hermos” Áruforgalmi Vállalat, VI., Nagymező-utca 46. — Üzleti órák 9-7-ig.

CORVIN FEHÉR BEN

március 19-től 31-ig

A „Corvin fehérben” — azt jelenti, hogy március 19-től 31-ig áruházunk összes osztályain kiváltképen

FEHÉRÁRUKAT

rendkívül leszállított áron árusítunk.

Ezen ujtásunk, mellyel első ízben lépünk vásárlóközönségünk elé, ismét tanubizonyosságát adja teljesítőképességünknek, jó árut nyújtani olcsó áron.

Áruházunk érdekes belső diszitése a mezőgazdasági hétre különös tekintettel lesz és lényegesen emelni fogja ezen egyedülálló teljesítményünk vonzerejét. Művésziesen diszített kirakatainkat ezuttal is érdemes lesz megtekinteni.

CORVIN FEHÉR BEN

A Reggeli Ujság hírei

IDŐ
Az időjárás még mindig nagyon szeszélyes és bonyolult. Szinte báleidoszkószzerűen változtatja arculatát, viharos szeleket szelcsendes pillanatok váltanak fel, egyik percben süt a nap, a másikban esik az eső. Vasárnap hazánkban jobbra borult volt az idő s lecsapódások sok helyen voltak.
Prognózis: Bizonytalan, de valószínűleg még szeles, sok helyütt csapadékos idő várható, az északi vidékeken inkább észlelhető lehűléssel.

SZELES IDŐ

Heti konferansz a Borpalotáról

Irja Békeffy László
Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Örömmel olvastam a lapokban, hogy az állam a magyar bor külföldi propagálására az európai fővárosokban palotákat építtetett. Érdekes. Erről eddig nem is tudtam. Őszintén bevallom, hogy dagad a szívem az örömtől, amiért az állami funkcionáriusokban ennyi életrevaló és üzleti leleményességet tapasztalok. Mondhatom el vagyok ragadtatva. Sajnálattal halottam ugyan, hogy az egyik borpalota, a berlini egyelőre a kezdet nehézségeivel küzd. Ez azonban ne kedvetlenítse el az illetékeseket. Minden kezdet nehéz. Csak bátorság. Amiért az egyik ilyen propagandapalota még nem működik kellő eredménnyel, azért az irányítók ne veszítsék el a kedvüket. Sőt. Magam is bátor vagyok kellő szerénységgel néhány proposíciót tenni a speciális magyar termékek külföldi propagálására vonatkozóan. Például elsőrendű tyuktenyésztésünket nem volna szabad kiaknáztatlanul hagyni. Tyuktenyésztésünk, mint tudjuk világhírű. Nagyon ajánlanék a nagyobb külföldi városokban, egy-egy tyukpalotát felállítani, természetesen az alkalomból nem volna szabad azt a hibát elkövetni, amit elkövettek a Borpalotánál, hogy ugyanis sokkal drágábban adták a bort külföldön, mint idehaza. A tyukokat ugyanolyan árban kellene külföldön is propagálni, mint itthon. Így a tyukok is jól járnának és a vállalkozó sem fizetne rá. Kötő dolognak tartanám, például a Halászlépalota felállítását. Ez is világhírű magyar specialitás. Tudniillik a halászlé akkor jó, ha sűrű és zavaros. Az ilyesemben pedig, mint tudjuk eredményesebb a halászat. Nem volna rossz általában az összes magyar specialitásoknak egy-egy palotát emelni külföldön. Ezek közé tartoznának például a Bankettpalota, ahol propagatív mutatnak be a külföldnek a magyar banketteket és az ezzel kapcsolatos felköszöntőket és ünnepi szónoklatokat. Lévéen ebben is specialitások. Kötő ideának tartanám például egy-egy Bársonyszék-palota felállítását. Lévéen a magyar bársonyszékek a legértékesebbek. Azonkívül tartóságuk mellett fiatalító hatással bírnak a benne ülőkre.

Nem volna rossz, mondjuk egy Freskopalota sem, ahol a leggyönyörűbb freskók volna láthatók. Hátha ezáltal nagyobb freskó megrendelést kapnánk a külföldtől. Vagy például miért ne propagálnánk a világhírű magyar gyümölcsöt és annak talán legjobb megnyilatkozását a magyar dinnyét. Milyen remekül nézne ki Berlinben az Unter den Lindenen egy magyar Dinye-palota. Dinyében is a világ egyik legjobb specialitái vagyunk. Talán sehol nem találhatók olyan gyönyörű fűben lapuló dinnyék, mint nálunk.

A magyar kutyák például szintén híres specialitások. A külföldi kutyakiállításokon mindig a legelső díjakat nyerik el. Miért ne állíthatnánk fel egy Kutyapalotát vagy specialisan a magyar kutyáról elnevezett Puli-palotát. Általában az illetékesek szíves figyelmébe ajánlom a nagy hírnevűek örvendő magyar mezőgazdasági állatok propagálását. Például a magyar

őkrét. Egyik legjobb és legnagyobb állatajta. Milyen remekül nézne ki például egy Őkorpalota. Angy van hála a jó Istennek, a legnagyobb választékban. Legvégül pedig igen melegen ajánlom a berlini Borpalota mellé közvetlenül felállítani egy másik magyar specialitások palotáját. Nem is kerülne nagy fáradságba. Talán magát a Bor-palotát alakíthatnák át. Így alig kerülne pár fillérbe. Mindössze annyi az egész, hogy a Bor-palota első betűjének B betűnek második, azaz alsó gömbölyűletét elhagyják és máris készen van a Borpalota. A por, amelyik tudvalegőleg szintén egyik kitűnő hazai különlegességünk. Van ebből is kivételre való anyag elég. Nem kell spórolni. Ha csak a felét küldjük ki annak, amit eddig a szemünkbe hintettek, akkor is meg lehetünk elégedve azzal — ami még itthon maradt.

Nem jelent meg a tárgyaláson, elfogatóparancsot bocsátottak ki ellene
— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Szombaton délelőtt előállították a főkapitányságra Steiner Viktor műszaki kereskedőt, akinek a Főherceg Sándor-utcában volt Jellinek Károlyval együtt műszaki üzlete. Jellinek Steiner Viktort korábban okirathamisítás miatt feljelentette és a bíróság több ízben tárgyalást tűzött ki ebben az ügyben. A műszaki kereskedő azonban lakást változtatott, nem tudták megtalálni. Mire elfogató parancsot bocsátottak ki ellene, amelynek alapján most a rendőrség előállította és letartóztatta. Átkisérték az ügyészre.

Fráter Loránt holtteste Debrecenben
Debrecen, március 16.
— A Reggeli Ujság tudósítójának telefonjelentése. —
Ma, vasárnap este öles plakátok hirdették Debrecen utcáin Fráter Rórártnak az Arany Bikában megtartandó magyar dalestjét. A jegyek elővételben majdnem mind el is fogytak. A kiszámíthatatlan véletlen a sors azonban úgy akarta, hogy Debrecen közönsége az élő Fráter Loránt helyett a halott nótaszerzőt lássa viszont.

Fedák bécsi partnere meghalt
Bécs, március 16.
— A Reggeli Ujság bécsi tudósítójától. —
Hans Lakner, az ismert bécsi színész, a Deutsches Volkstheater tagja ma Wiener Neustadtban, ahová vendégszerepelni ment, szívszélhűdésben meghalt. Lakner az Antónia-ban mint Fedák Sári partnere aratta egyik legnagyobb sikerét.

Csábit az idegenlégio
Viktor Sándor tizenhat éves kereskedelmi iskolai tanuló eltűnését jelentették be a főkapitányságon a diák szülei. Az eltűnt diák Kertész-utca 27. számú házában lakott és mint ahogy a nyomozás megállapította, osztálytársával együtt távozott, állítólag azzal a szándékkal, hogy az idegenlégio szolgálatába álljanak. A rendőrség felkutatásukra megtette a szükséges intézkedéseket.

Vasárnap este tíz órakor a Hegyeshalmon levő rendőri kirendeltség értesítette a főkapitányság központi ügyeletét, hogy Viktor Sándor tizenhat éves diákot, aki két nappal ezelőtt eltűnt Budapestről, azzal, hogy az idegen légioba belépjén, miután utlevele nem volt, feltartóztatták. A főkapitányság intézkedésére a fiatal diákot azonnal rendőri kísérettel utbaindították Budapest felé. Kihallgatása során Viksor Sándor elmondotta, hogy az idegen légio ügynökeivel került összeköttetésbe, akik négy száz pengőt bocsátottak a rendelkezésére azzal, hogy az idegen légioba lépjen be. A fiatal diák vallomását a rendőrség alaposan le fogják nyomozni és a további eljárást ettől teszik függővé. A fiatal embert vasárnap éjszaka szüleinek átadták.

Elkobozták a Neues Wiener Journal szombati számát
Bécsből jelentik: A Neues Wiener Journal szombati számát elkobozták, mert közölte a kommunista Rote Fahne-nak egy cikkét, amelyben ez szidalmazza a szocialista képviselőket azért, hogy a keresztényszocialista vezetőkkel együtt teán voltak a szövetségi elnök-nél, miközben a munkásság körében a terror elleni törvény miatt nagy az izgalom.

Egy pozsonyi cég feljelentést tett budapesti fiókjának vezetője ellen
Büvádi feljelentést tett a pozsonyi rendőrség egy budapesti cégvezető ellen. Stern Egon cégvezető, aki a Falk Miksa-utca 12. számú házában lakik, a pozsonyi Müller Ernő gabonabizományos cég budapesti Akadémia-utca 6. számú házában levő fiókjának cégvezetője, az utóbbi időben elszámolási differenciába került cégével. Stern Egon megígérte a Müller gabonabizományos cégnek, hogy a közel tizennégyezer pengőt kitévő elszámolási különbözetet sajátjából megtéríti. A visszafizetést azonban ezideig nem teljesítette s ezért a cég megbízásából a pozsonyi rendőrség a vasárnapi nap folyamán sikkasztás címén büvádi eljárás megindítását kérte a budapesti főkapitányságtól.

Verekedés a Simplon-kávéházban heppi-end-del
Szombat éjjel két óra felé egy társaság mulatott a Simplon-kávéház körüli frontjának egyik páholyában. A társaság legvidámabb tagja Rózsa Jakab ismert fővárosi ékszerész volt, aki hangosan énekelni kezdett. A társaság többi tagjai: Bánóczy Dezső dr. ügyvéd, Steinhardt Géza volt kabaréigazgató és hozzátartozói nem vetettek gátat Rózsa jökedve elé. Így történt ezután, hogy a jökedvű ékszerész felkelve helyéről, sorba járta az asztalokat és minden vendégnek a fülébe énekelte, hogy „Kerek a káposzta, csipkés a levele”. A népszínházutcai oldalon ült Klopfer József, Klopfer üvegnyagykereskedő fia egy hölgy társaságában. Klopfer József rászólt Rózsa Jakabra:
— Ne ordítson!
— Semmi köze hozzá! — szólt vissza Rózsa.

Bezárták a bécsi vásárt
Bécsből jelentik a Reggeli Ujság tudósítója: Ma este 6 órakor véget ért a bécsi vásár és az összes kiállítás csarnokokat bezárták. Az eddig rendelkezésre álló adatok rendkívül kedvező színben tüntetik fel az idei tavaszi vásár eredményét. A vásár vezetőségének eddig csak az első négy nap adatai állnak rendelkezésre, de már ezek a számok is azt bizonyítják, hogy látogatók tekintetében az idei vásár rekord-eredményt ért el. Az első négy napon ugyanis 14.000 külföldi látogató nézte meg a vásárt, míg Ausztria területéről 17.000 ember érkezett Bécsbe a vásár megtekintésére.

Két integritási harc
Most jelent meg a könyvpiacra a Magyar Külügyi Társaság kiadásában Póka-Pivny Béla dr. tollából «Csonkafranciaország két integritási harca és Szent Jeanne d'Arc című könyv, amelynek első lapján Apponyi Albert gróf Az Olvasóhoz intézett ajánlása olvasható. A könyv, amelyről a közeli napokban részletes méltatást közlünk, az egykor a mi sorsunkhoz hasonló mértékben megcsönkített Franciaország területi épségének visszaszerzését rajzolja meg és az ezzel kapcsolatos erkölcsi és politikai rugókat méltatja, részletes párhuzamot vonva a két ország hasonló helyzete között.

A demokraták szabadságünnep
A Lipótvárosi Demokratákör kedd este nyolc órakor Falk Miksa-utca 1. szám alatt lévő körhelyiségében szabadságünnepélyt rendez. Az ünnepély szónoka dr. Vázsonyi János ügyvéd lesz.

A kormányzó nyitja meg a 39. országos mezőgazdasági kiállítást és vásárt
Március 20-án, csütörtökön nyitják meg az idei tenyész- és haszonállatvásár a Pongrácz-uti vásártelenen s már hetek óta folynak az előkészítő munkálatok a kiállítás sikerének biztosítására. A kiállítás Magyarországon legszebb bikáit, teheneit, lovait, sertéseit, juhait és baromfiat állítják ki a zászlódsziben pompázó kiállítási telepen. A kiállítás megnyitása előtt bírálják el a különböző borkat, tejtermékeket és állatokat és

március 20-tól 25-ig tekintik meg a látogatók a kiállítást.
Az ünnepélyes megnyitást március 21-én, pénteken délelőtt 10 órakor lesz és a megnyitáson Horthy Miklós kormányzó is megjelenik, akit Mayer János földmívelésügyi miniszter, gróf Somssich László, az OMGE elnöke, gróf Hadik János és a kiállítás rendezőbizottsága fogad. A kiállítással kapcsolatosan az egész magyar gazdaságszolgálat Budapestre özőnik, mert ezzel egyidejűleg rendezik az OMGE a tavaszi gazdahetet. A kisebb gazdák és földművesek máris csoportosan jelentették be látogatóikat, ugyancsak Pestre jön Giacomo Acerbo olasz földmívelésügyi miniszter, Fehr hajóközgazdasági miniszter és elküldi képviselőjét a német birodalmi földmívelésügyi és közlelmzési miniszterium, a román földmívelésügyi miniszterium, a délsláv kormány pedig nyolctagu tanulmányi és vásárló bizottságot küld a kiállításra. A hivatalos látogatókban kívül német, olasz, román, osztrák, cseh és jugoszláv mezőgazdasági csoportok jönnek Budapestre s ugyancsak megnézik a kiállítást Svájc, Bulgária, Albánia és Lengyelország már előre bejelentett látogató csoportja is. Az idegen mutatók be először a halászlé kiállítást, amely iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik. A kiállítás sikerét a felhajtott anyagon kívül biztosítják az impozáns lovasmutatók és fogatelőhajtások. Ezeket a mutatókat 21-től 25-ig délután félnyolc órai kezdettel tartják meg s a programon szerepel a tatabi kiscsiga és levente lovas- és hajtókisgala, a budapesti lovasegyesület főiskolái, valamint az államrendőrség főosztálya s a tatabi gróf Eszterházy-ménes lovasmutatóváros-sorozata. A fogatelőhajtáson résztvesz a mezőhegyesi ménes s a Ludovika Akadémia egy-egy ötösfogata, ezenkívül több négyesfogat és számos kettősfogat. A kiállítást a 29-es villamoson és a K-jelzésű autóbuszokon lehet megközelíteni.

Letartóztatták a sikkasztó pénzbeszedőt
A Hermes Fehérneműtisztító Vállalat feljelentést tett a főkapitányságon Huvós Géza harminckétesztendős pénzbeszedő ügynöke ellen, aki a gondjaira bízott nyolcezer pengő hivatalos pénzt elsikkasztotta. Huvós Gézát előállították a rendőrségre, ahol nagy nyomorára hivatkozott, de beismerte a terhére rótt bűncselekményt. Letartóztatták.

Nyilatkozat
A Reggeli Ujság folyó évi február hó 17-i számában „Különös üzletek Bem apó szobra körül” alatt megjelent cikkel kapcsolatban kérjük, hogy az alábbi ténybeli helyreigazításokat b. lapjukban közölni sziveskedjenek:
Az elnökletünk alatt álló Magyar Országos Bem Bizottság és a Magyar Lengyel Egyesület között semminemű kapcsolat nem áll fenn és soha fenn nem állott. A Magyar Lengyel Egyesületnek a cikk szerint benyújtott beadványaira illetékes helyre megküldöttük helyreigazító jelentésünket. Az Országos Bem Bizottság vezető tagjai és alelnöke között semmi ellentét nincsen. Marik Pál és Bodor Aladár bizottsági tagok sohasem voltak a bizottság alelnökei. Az Országos Bem Bizottság a beadvány állításával szemben semmiféle üzlettel vagy árusítással nem foglalkozik és sohasem foglalkozott. A Bem-kultusz nincs vezetésben, mert a Magyar Országos Bem Bizottság százezernyi példányban kinyomatott közleményei a Bem-kultuszt a nemzeti öntudatában állandóan ápolják. Báró Balás György ny. tábornagynagyelnök, dr. Kacsi Gy. Géza min. tanácsos, alelnök.

Mindenki pénzhez jut, ha viselt férfiruháit, butorait, szőnyegeit és régiségtárgyait eladja Rotenbergernak, Paulay Ede-utca 46. Tel.: Aut. 185—21. Hírvásár jövőre.
— Férfiszövetmaradékok, divatszövetek, 3 méteres szövetmaradékok, egy férfitöltönyre elegendő, mindennemű hozzávaló bélésekkel együtt összesen 35 pengő. László Sándornál, Rákóczi-ut. 50. Postai rendelések utánvétellel.
— Évtizedek óta szállítunk 5 pengős részletfizetésre budapesti éves lakással bíró uri családoknak szőnyegeket, paplanokat, matrac, függöny és szelvényeket. Címre ügyelni, bejárat kizárólag az udvarban, Király-utca 32, fszt jobbra, ajtó 2. Frigyes a részletes utatly vezetője.
— Rádióversenyben győzött a Tungram báriumcső. A múlt héten hirdették ki „Ki a legjobb amatorkészülék” című pályázat eredményét. A Rádió Ujság hirdette a pályázatot, amelyen rengeteg amatőr vett részt és a zsüri úgy találta, hogy a legjobb rádió tulajdonosa Molnár Ilona, aki a legtöbb adóállomást vette a legjobban rádiókészülékével. Csak érdekesség kedvéért jegezzük meg, hogy a készülék Tungram báriumcsővel volt felszerelve. A magyar rádióipar teljesítőképességét és termékeinek tökéletességét tehát ennek az amatorkészüléknek az eredménye is bizonyítja.

Nagyszabású bélyegkiállítás Budapest. A Filatelai Kurir bélyegújság rendezésében nagyszabású bélyegkiállítás nyitlik március 23-án, vasárnap, Budapestben, melyen a belföldi bélyeggyűjtőkön kívül számos híres külföldi filatélista is részt vesz. Esztendő 6-ta nem rendeztek Magyarországon bélyegkiállítást, így ezen első nemzetközi jellegű «Propaganda Bélyegkiállítás» iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg. A Rákóczi-ut. Excelstor-szálló közlőtermeiben megrendezésre kerülő bélyegkiállítás rendezőségének elnöke Kulcsár Károly ny. honvédeztudós, igazgatója pedig Örvös János szerkesztő.

Kollin Testvérek
Az évüzedek óta elismert legjobb és letehetőbb REGENHART és RAYWAN-féle damaszt- és vászonárak, kávé és étkezés-tek kicsinyben is nagyban árban:

3 1/2 órai

tökéletes szórakozás a

TABARIN

grandiózus
márciusi műsora

Kollin Testvérek
textilárany-kereskedésben
V., Sas-ú. 2 3

Szombat és vasárnap nyolc öngyilkosság volt Budapesten

Nyomor és szeretni bánat kergeti halálba az életuntakat

— A Reggeli Ujság tudósítójától —

A Népligetben szombat délben tizenkét óra-
kor

Désy Sándor negyvenegy esztendősz gaz-
dalkodó szívenlőtte magát

s meghalt. A rendőri bizottság a holttest mel-
lett egy bucsulevelet talált, amelyben Désy
Sándor azt írja, hogy *szerelmi bánata miatt
menekült a halálba*. Holttestét a bonctani in-
tézetbe szállították.

Lévai Lili huszonhét éves háztartásbeli al-
kalmazott szolgálati helyén öngyilkossági
szándékából a *gázcspapot kinyitotta*. Életve-
szélyes állapotban a Rókus-kórházba szállí-
tották.

Szombaton este félkilenc órakor a Maros-
utca 32. számú ház előtt egy jól öltözött
negyven-negyvenöt év körüli férfi a járőke-
lők szemelátára *revolverrel mellbelőtte ma-
gát*. A helyszínre hívott mentők az eszmélet-
len, súlyosan sebesült férfit az Új Szent Já-
nos-kórházba szállították, de személyazonos-
ságát megállapítani nem tudták, mert semmi-
féle írás nem volt nála.

A rendőrség megindította a nyomozást, s
annyt sikerült megállapítani, hogy a maros-
utcai öngyilkossági kísérlet elkövetője

Regdon Antal, negyven esztendősz magán-
tisztviselő,

a Maros-utca 6. számú házban lakik. Az Új
Szent János-kórházban kapott információk
szerint Regdon Antalt kihallgatni nem tud-
ták, mert szombat este óta pillanatra sem
tért magához. Az öngyilkosság ügyében a
rendőrség tovább folytatja a nyomozást.

Szombaton délután három órakor borzal-
mas öngyilkossági tragédia játszódott le az
Üllői-úton, a Mária Valéria-telep közelében.
Egy 40-es jelzésű villamoskocsi robogott uta-
sokkal tele a város felé s amikor a Valéria-
telep elé érkezett,

**egy szegényesen öltözött idősebb asz-
szony hirtelen a villamoskocsi elé dobt
magát.**

A villamoskocsi vezetője teljes erővel féke-
zett, de a kocsit már megállítani nem lehet-
ett, s a kerekék keresztlégázoltak a szeren-
csétlen asszonyon. A járőkelők és a villamos-
kocsi közönsége megdöbbenve nézte végig a
véres szerencsétlenséget s azonnal többen az
öngyilkos nő megmentésére siettek. A mentők
is kiérkeztek a szerencsétlenség színhelyére.

de segíteni már nem tudtak, mert az *ismer-
etlen asszony a kocsit kerekai alatt szörnyet-
halt*. A helyszínre érkezett rendőri bizottság
megállapította,

**hogy az öngyilkos asszony Stocker Fe-
renné negyvennyolc éves háztartásbeli
asszony.**

Hogy miért követett el öngyilkosságot, azt egy-
előre megállapítani nem tudták. A nyomozás
folyik.

Vasárnap délután a Pala-utcánál egy fiatal
leány vetette magát a Dunába. A Penta V. jel-
zésű mentőmotoros a leányt kimentette és a
parton a mentők vették ápolás alá.

**Megállapították, hogy Enui Annának hiv-
ják, tizennyolc esztendősz, fodrásznő,**

nyomora miatt akart az élettől megválni. A
Rókus-kórházba szállították.

Vasárnap délután három órakor jelentették
a főkapitányság központi ügyeletének, hogy a
farkasréti temető mögött levő Rupp-hegyen

**egyik fán felakasztott női holttestet ta-
láltak.**

A rendőri bizottság kiszállt a helyszínre és
megállapította, hogy az ismeretlen negyven-
ötven év körüli nő, huszonnégy órával előbb
követett el öngyilkosságot, spárgával egy fára
felakasztotta magát. Sem bucsulevelet, sem
igazolói iratokat a rendőrség nem talált. Az
öngyilkosság ügyében a személyazonosság
megállapítása végett megindult a nyomozás.
Az *ismeretlen nő holttestét a törvénytől
bonctani intézetbe szállították.*

Hoffmann József harmincnégy esztendősz
molnársegéd az Orczy-tér 2. szám alatti laká-
sán vasárnap délelőtt felakasztotta magát s
mire tettét észrevették, addigra meghalt. A
rendőri bizottság a helyszínen bucsulevelet
talált, amelyben Hoffmann József azt írja,

**hogy felesége utáni bánatában követte el
tettét.**

Felesége ugyanis hónapokkal ezelőtt meghalt
és ez a csapás annyira megrendítette, hogy
életkedvét elvesztette és elhatározta magát a
halálra.

Kohári Gyuláné 62 esztendősz asszony, gép-
szerelősegéd felesége vasárnap este a *Verseny-
utca 22. számú házban lévő lakásán felakas-
totta magát s mire a házbéliek észrevették,
meghalt*. Holttestét a bonctani intézetbe szállí-
tották. Tettének oka ismeretlen.

Hanzsincsó, Rokudan, Hires régi japán Daikagura, Ocsiba-no-mai zenedarabok bemutatása a Magyar-Nippon Társaság teadélutánján

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Bristol-szálló japán zászlókkal, japán fel-
fratos lampiónokkal díszített halljában tartotta
március 16-án a Magyar-Nippon Társaság tea-
délutánját, amelynek keretében modern és régi
japán zenedarabok kerültek bemutatásra. E cél-
ból a bécsi japán nagykövetség eredeti japán le-
mezeket bocsátott a Társaság rendelkezésére. Jó-
val az előadás kezdete előtt megteltek a sűrűn fel-
állított széksorok. A nagyszámú, díszes közönség
sorában ott látjuk a svéd konzult, Abdullai Tif
főnök főmámot, a kitűnő Imaoka professzort, két
kiváló japán tanárt és számos közismert zenei
szaklektint. Dr. Mezei Istvánnak, a Magyar-
Nippon Társaság igazgatójának bevezető szavai
után Szentgyály Antal ismerteti a japán zenét, elő-
készítvén a publikumot, hogy nagyobbára igen
különös, európai filnek merőben szokatlan mu-
zsikát fog hallani.

Első szám: a japán himnusz. Több, mint ezer-
éves dallam. Méltóságos, ünnepélyes, ritmusa
és melódiaja *feltűnően* emlékeztet Puccini Pil-
langósisasszonyának egyes részleteire. A második
szám egy iskolai ének, nincs benne semmi jelleg-
zetes, naiv, gyermekdaloscska. A további számok
már sokkal érdekesebbek és a japán muzsika há-
romirányú fejlődését demonstrálják. Az ősi ja-
pán arisztokratikus, u. n. udvari zenében a főbb-
szólamu zene harmóniája dominál. Később, a
középkorban a harmónia fontossága elenyészett,
helyébe az ének, a recitálás, dialóg, monológ
lépett, háromhúrú hangszer: samisen-kísérettel.
Nem a harmónia volt a fontos akkor, hanem a
szöveg.

Hallottunk egy 53 húros, *Koto* nevű hangszert,
amely teljesen úgy hangzik, mint a cimbalom. A
Koto-val előadott zeneszám különben meglepően
emlékeztet a magyar cigányzenére, meg is tap-
solta a közönség.

Az európai zene 50 évvel ezelőtt került Japánba
s ma lelkes hívei vannak, de leginkább az intel-
ligencia s az ifjúság körében. A nép ma is ra-
gaszkodik ősi zenéjéhez, amely azonban az euró-
pai embert legfeljebb kuriózumképpen érdekli.
Rendkívül bizarr és primitív, préselt, gutturális,
elnyújtott jajtáshoz hasonló, melankólikus han-
gualtu valamennyi.

A közönség elismerő tapsal honorálta az ér-
dekes előadást, amely bizonyára hozzájárult ah-

hoz, hogy a magyar-japán kapcsolatokat az ed-
digénél is intenzívebbé tegye.

Tudnunk kell, hogy a háború előtt a japánok
ugyancsak kevésbé ismertek bennünket, magya-
rokat. Ma már a két távoli ország között élénk

Dr. Mezei István, a Nippon Társaság elnöké-
ről szóló cikk egy japán lapban.

kapcsolat áll fenn, melynek alapját tulajdon-
képpen a kelet-szibériai hadifoglytáborban siny-
lődő magyar katonák vetették meg. A bolseviz-
mus uralomrajutása után nagyon keserves sors
várt azokra a foglyokra, akik nem akartak be-
lépni a vörös hadseregbe. De mikor a helyzet a
legkétségbeesettebb volt, bevonult Szibériába Oj
tábornok vezetése alatt a japán expedíciós se-
reg, hogy segítségére legyen a szerencsétlen fog-
lyoknak, akik ma is hálával gondolnak vissza
arra, hogy milyen jóindulattal karolták fel a ja-
pánok a szenvedő magyar foglyok ügyét. Itt
kezdődött az a barátság, melynek folytatása-
képpen a fogságból visszatért tisztek, Mezei Ist-
ván dr. vezetése alatt, megalakították a Magyar-
Nippon Társaságot. E társaság megalakulásával
párhuzamosan Japánban is megindult egy a
japán-magyar kapcsolatokat erősítésére irányuló
mozgalom, melynek ott két központja van: a
szendai Magyar-Japán Társaság és a tokiói
Daido társaság, amely *Daido* (Nagy Kelet) címen
folyóiratot ad ki, mely Shumioka dr. szerkeszté-
sében, 10.000 példányban, jelenik meg és *kizáróan*
magyar vonatkozású kérdésekkel foglalkozik; régi
és modern irodalmunk legjavát japán fordításban
közli; nyilvántartja a magyar művészi, politikai,
gazdasági és társadalmi eseményeket.

Dr. Gutbi E.

Ma

Al Jolson premier a FORUM-ban

MŰSOR:

- 1) Fox Movieton news
- 2) Benjamino Gigli: Rigoletto

3) JAZZ SINGER

(JAZZ-ÉNEKES)

A Szombatok szombatja hangos változatban

A főszerepben: **Al Jolson**

Előadások kezdete:
5. egynegyed 8, fél 10 órakor

Színház

Küry Klára a Nemzeti Színházhoz szeretne szerződni

Negyven pengő nyugdíja van,
a Szókimondó asszonyság el-
jászására vágyik

Az előkelő váciutcai bérházban nem kell keresni Küry Klára lakását. A harmadik emeleten, a lépcsőházban megállít egy Schubert-dal finom gyöngyözése, amely mint gyengéd parfüm száll egy ajtó mögül. Már csemetének elrűlvél, a kedves viszontlátásnak örülve, amikor megállít a próza: a művésznőnek rossz az előszobacsengője.

— Tessék jó erősen kopogni! — parancsolja egy cédula, — megismerem a magas, karcsu és mégis energikus betűket, amelyek valamikor egy fénykép sarkában fejedelmi ajándékot jelentettek.

Meg kellett várni, amíg Schubert elhalt a zongorán, azután lehetett „jó erősen kopogni”. Kétségem hal: hangulatu találkozásra, rezignált beszédre, esendes visszasírásra az elmúlt fényes időkbe, elhelyett trillázó nevetés fogadott és hamisítatlan Küry-mosoly. A „grübedlik” is megvannak és veszedelmesebbek, mint valaha.

— Tudom, hogy miért jött, — attakiroz, — ma megint aktuális vagyok. Este a régi Népszínház két életre, ilyenkor illik megnézni, hogy mit csinálnak a régiak. Szivesebben találkoztam volna magával a színpadok mögött, de hát nem kérték föl.

— Nem szándékos, hiszen a többiek sem szerepelnek... — Tudom, — legyint — mégis így szebb lett volna. Hetekkel ezelőtt a rendezők jártak nálam és akkor úgy volt, hogy eljászom a Nagymamát. Még a Nemzetibe is elvittek, hogy nézzem meg Rákosi Sziidit. Azóta hirt sem hallottam az urakról, csak a programból értesültem, hogy az estét értünk, de nélkülünk rendezik. Jól esett volna, ha legalább az előadásra meghívják, de úgy látszik, nem jutottam eszükbe.

Vállat von, elkacagja magát: — Különben mindegy, én is megvagyok. (Lehet is, mert olyan gyönyörű négy szobában lakik, hogy keresni kell a lakás mását.)

— Visszavonultan élek, de szeretnék dolgozni, pénzt keresni, mert nagyon nehéz az élet. Roszszak a viszonyok.

— Mennyi a nyugdíja, drága művésznő? — Negyven pengő havonként — kacagja — képzelheti, milyen nehéz. Csak lakásért négyezerhatszáz pengőt fizetek évenként. De kosztra alig jut bizony. Meg kell gondolnom, hogy három vagy öt tojást hozassak.

Egy pillanatra elkomolyodik.

— A Nemzeti Színházhoz szeretnék szerződni, ez minden vágyam. Szeretném eljászani a Madame Sans-gène-t. Meg francia darabokban Prielle-szerepeket... ez kedvemre volna. Eddig minden direktor hívott, csak Hevesi nem. Beöthy László már három szerepet rám is osztott. Az „Egér”-ben, a „Váljunk el”-ben és a „Gismondá”-ban kellett volna föllépnem, de Beöthy elhagyta a Nemzetit és a föllépés elmaradt. Operetben nem játszom. Hogy én komikákat domborítsak?... azt már nem. Finom énekes anyaszerep pedig nincs, így hát maradok a téllenségnél, pedig hát...

— Tudom, nehezek a viszonyok, kell a pénz... — Igenis kell — mondja kedvesen elszontyodva — hiszen abból élek, amit Amerikában kereslek...

— Emlékszik a régi, kedves operettekre? — sóhajtja és ezzel szépen visszakanyarodunk a múltba. Hogy is volt csak?

— Engem mindig megvádoltak, hogy uralkodom az igazgatón és a színházon. Kell nekem uralkodnom, hiszen az ölembe raktak mindent? Soha előadást le nem mondtam. Egyszer kaptam zsábat, akkor is megvádoltak, hogy primadonnaszerepből mondom le az előadást. Én voltam a színháznál a legkönnyebben kezelhető, a legudvariasabb, aki mindig mindent átengedett a pályafutásnak. A Szókimondó asszonyság rám volt osztva. Evva jött, hogy engedjem át Blahánának, nyomban lemondtam a szerepről. A Bob herceg-et szerződés szerint nekem ajánlották föl. Amikor hallottam, hogy Fedák akarja játszani, készségesen visszaléptem.

— És azok a primadonnacsaták...? — Megint csupa mosoly.

— Nem volt szép akkor az élet? Mondjuk, hogy

Dr. KAJDACSY szakorvos

VIII. József-körút 2. sz.

rendel 10-4 és 7-8-ig

téli és női betegeknek

szakorvos

rendel 10-4 és 7-8-ig

téli és női betegeknek

csata is volt... Az emberekben volt lelkesedés. Mi jelentettük az ifjúságot. A Népszínház kis kapujától a lakásomig minden este emberfal állt és boldog volt, aki számomra utat boxolhatott a tömegben.

— Ha így visszagondol, nem csinált valami — mondjuk — adminisztratív hibát a pályán?

— Egy nagy hibát követtem el. Az igazgatóm följajánlotta, hogy játsszam népszínmű szerepeket. Vállaljam az elárult Blaha-szerepeket, azután majd irat nekem újakat. Fölfrissítjük, modernizáljuk a népszínművet. Meggondolatlanul nem vállaltam. Nagy hiba volt. Ártottam magamnak és ártottam egy műfajnak, amelynek nem lett volna szabad meghalni.

A bucsuzásnál megint csupa hamisítatlan Küry-mosoly.

— Sok bolondságot összebeszélünk, igaz? Is-tennem, miről beszéljen ma az ember...?

Ural Dezső.

Titkos Ilona és Rajnai Gábor

Önagysága a kéményseprőről álmodik Fodor László új darabja az Andrássy-uti Színházban

I.

Fodor László neve ezen a héten három színház színlapján szerepel. A Belvárosi felújította a „Templom eger”-t, a Vigszínház vele fordította le Paul Frank darabját, a Grand Hotel (amelynek alapötlete is Fodortól származik) s az Andrássy-uti Színház színrehozta „Önagysága álmodik” című vígjátékát. Ez a torlódás nem véletlen. Véletlenek nincsenek. Egyszerű s világos magyarázata abban rejlik, hogy Fodor László szoros kapcsolatot tart a korával. Közönségével.

Fodor László talán okossággal, bár inkább lehet hinni, belső ösztönből szigorúan lekerekítette magának azt a publikumot, amelyhez szólni kíván s amelynek lelki és társadalmi problémáival akar foglalkozni. Az ő közönsége, az a háborút és forradalmakat, egy szörnyű világkatasztrófát átélte polgári generáció, amely e dult időkben elvesztett hitét, világszemléletét a változott viszonyok között újra vissza akarja szerezni, hogy a véres megrázkódtatások után ismét produktív munkához tudjon látni. A polgár sorsával törődő, a polgár sorsáért küzdő, a polgár új morális látását, új, felfrissült világát építő drámaíró Fodor László. Tul a színpadi készségen, tul a nagy-szerűen dialogizálni tudó, szellemes írón, a karakterek pompás mintázóján, ebben van

ennek a fiatalon is már világsikereket ért kitűnő magyar drámaírónak a jelentősége.

II.

Az Andrássy-uti Színház mutatta be e héten a Nagyságos asszony álmodik című háromkurta felvonás keretében foglalt vígjátékát Fodor Lászlónak. Ez a darab a maga finom eleganciájával s meglepően imponáló színpadi készségével, szellemes dialógusaival egyike a legötletesebb Fodor-írásoknak.

Csipelődés a freudizmussal, egy nyugtalan álma szerelmes asszony kalandja ez a vígjáték az álmon át s a professzoron át egy elegáns frakkos kéményseprő felé, aki «a szin lovagja». Maga a téma inkább a megirósának frappáns fordulataival hat, mint így elmondva. Önagysága álmodik. Egy különös kéményseprő felől, s ez az álma minden éjszaka visszatér, amíg nem jön a tudós híres professzor, hogy ki-analizálja belőle ez álom belső lelki indítékát. Végül is megkerül egy mulatóban az álomhős. Mi természetesebb, hogy egymáséi lesznek a fiatalok. De nem is ez a fontos. Valami megmagyarázhatatlan charme, kifejezhetetlen báj lengi át ezt a kis kalandot, amelynek pergő ritmusában mind többször csendül fel a közönség kacagása.

Bajor Gizi színjászó művészetének ragyogó készségével viszi a színpadra, ahol hisztériás, hol szerelmesen bugó asszonyt. Somlay Artur és Uray Tivadar egészítik ki a játék trióját. Tökéletes összejátékban.

Szállodai kaland a Lipótköruton

A Grand Hotelben egy fiatalember
nem tudja kifizetni a csehét és ebből
bonyodalmak származtak

A Vigszínház szombat este mutatta be a „Grand Hotel”-t. A színlap szerint a darab szerzője Paul Frank. Bár az alapötlet tőle való, Fodor László csak fordítója, átdolgozója a Vígjátéknak.

Bolondos ötlet a Grand Hotel. Valaki, egy szegény rajzoló, tíz sillinggel a zsebében beshog a Grand Hotelbe egy chinchillabundás dáma után s aztán fejedelmi traktamentumba keveredve s végül a fiatalság iramától hajtvá egy királyi lakosztályba szédül s e pár mámoros óra alatt ezekre menő számlája áradata-n uszik és kapálódzik a nincstelen édes fö-lényével és a közönség e rugkapalózdásokra szívből és tiszta derűvel nevet.

Ennyi az egész történet.

Ennyi s mégis elég ahhoz, hogy három óra úgy teljen el, kellemesen, mintna odakünn nem volna semmi baj, se házbér, se öngyilkosság, se forgalmi adó s az ilyen kedves bohóságok tényleg meg is történhetnének.

Rajnai Gábor játszotta a bolondos fiatal-embert. Néhol — s nem erőszakolt chaplinesjárásával, hanem válvonogatásával, amely minden szónál világosabban fejezte ki, hogy „lesz, ami lesz”, meg, hogy „én már semmi-vel sem törődöm” s a gyermekien vidám szeme csillanásával, elrűvedő tekintetével volt chaplini. Nagyon megható az a furcsa gesztusa, amikor megáll az imádott nő küszöbe előtt s a momentán jelentésnél is messzebbre, igen

messzire feszítve ki a szavakat, azt sóhajtja: „Itt állok a mennyország ajtajában s nincs kapupénzem...”

Titkos Ilona játszotta az elegáns s büvölőn szép dámat. Semmi baj nem volt a büvölés körül. Csak éppen unjuk a démoniasságnak és pajzánkodásnak azt a mechanizmusát, amely a fogor gyakori mutogatásában merül ki. Titkoson és Rajnain kívül Maklárj Zoltánnak volt nagyobb szerepe. Kicsit eltulozta. Hegedűs Gyula, Góth Sándor és Gárdonyi Lajos kitűnőek voltak. A darab kedves alapötlete tetszett a közönségnek. Az előadás vontatott volt.

Premier az Andrássy-uti Színházban

Az Andrássy-uti Színház premieret adott ezen a héten. Ezzel az új műsorral ismét bizony-ságát adta, hogy mily gonddal válogatja össze darabjait, számait. A bemutatásnak kétségtelen nagy sikere volt. A műsor első felét Békéffy Lászlónak szellemes bohózata, A sötét pont dominálja. A főszerepet maga a szerző játssza, akinek kitűnő partnerei Kőkény Ilona, Ihász Lajos, László Miklós. Vasváry János komédiája, a Braun ki lesz csapra, e reprimen is nagy siker aratott. A sikernek nagy érdeme Vasváry Pirie és Peti Sándoré, akik igen mulatságosak s a kabaréjátéknak gazdaghumoru játékát adják. Radó Sándor szólójának, a Galli-Curci paródiának óriási sikere volt. Ifjabb Békéffy István és Losonczy Dezső Legujabb divat című operettje s Békéffy László aktuális konferan-sza egészíti ki a műsor első részét. A második részt Fodor László három részből álló darabja tölti ki, amelyről más helyen irtunk.

Vigszínház

Hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap este

Grand Hotel

Vígjáték 3 felvonásban
Írta: Paul Frank. Fordította: Fodor László

Főszereplők:
Titkos Ilona, Rajnai, Hegedűs,
Góth, Maklárj, Gárdonyi és Peti

Kedden, csütörtökön, szombaton

Takáts Alice

Színmű 3 felvonásban. Írta: Szomorj Dezső

Főszereplők:
Gombaszögl Frida, Vágó Margit,
Ladomérszky Margit, Eszterházy Ilona,
Hegedűs, Góth, Törzs, Hajmássy, Gárdonyi,
Maklárj, Szegő

Butor

50 háló... P 400-161
30 ebédli... P 50-161
Urizobák, kom'innált-szo-
bák. Részletre is.

PARTOS, VI, Andrássy-út 52 (Bejárati Eötvös-u. sarok)

A

Viktóriát

mindenki dicséri

Király-Színház

Két szezonsláger:

Szegény Angyalok — Béla, aki 26 éves

Jövő héten a Népbiztos

Uj Színház

8 órakor

Minden este — A csunya lány — Fővárosi Művész Színház

Hétfői Film Újság

Szinkronizálni fogják a nyáron készült magyar filmeket

Két új magyar hangos film kerül bemutatásra e hónap végén

Néhány hét előtt a *Reggeli Újság* érlelyes hangon hívta fel az érdeklők figyelmét arra, hogy a helytelen üzleti politika miatt a nyáron készült magyar filmek eladatlanul hevernek a gyárak trezorjaiban. Ezeknek a filmeknek ugyanis az a nagy hibájuk van, hogy némák, a budapesti közönséget pedig már csak a hangosfilmek érdeklik. Ilyenformában tehát szó se lehetett arról, hogy ezek a filmek színekerülhessenek s a vállalkozók tanácsátlanul siratták az elveszett sok tízezer pengőt.

A *Reggeli Újság*, amely éber szemmel figyeli a magyar filmgyártás körüli zürzavart, már hetekkel ezelőtt megírta, hogy itt csak egyetlenegy megoldás lehetséges:

az elkészült néma filmeket utólag szinkronizálni kell,

ha a vállalkozók nem akarják azt, hogy munkájuk és pénzüik veszendőbe menjen. A Film-alap, amely egy hónappal ezelőtt mindennemű anyagi támogatástól elzárkózott, a *Reggeli Újság* érlelyes állásfoglalására engedett merev álláspontjából és ilyenformán sikerült is meg-

menteni a sokezer méter kész filmet. Még e héten megindul a munka a Hunnta filmgyár műtermében és két film szinkronizálása rövidesen el is készül.

Az egyik a sokat emlegetett „Csak egy kis lány”, a másik pedig Bethlen grófnő táncfilmje: „A szerelem örökkön él”. A „Csak egy kis lány” hangfelvételeit kedden vagy szerdán kezdik el.

A szinkronizálási munkát Stefanides Károly vezeti s a film eddigi szereplőin kívül Cselényi József, Palló Imre és Varga Imre fognak a hangfelvételeken közreműködni.

Bethlen grófnő táncfilmjét ugyancsak e héten szinkronizálják.

Itt Lazarus Walter vezeti a munkát s a film jelentékeny mértékben dialogizálva is lesz. Hegedüs Gyula és Sugár Károly a film dialóg-szereplői, akik magyarul, angolul és franciául beszélnek a filmen, mivel a külföld a szinkronizálás első hírére azonnal érdeklődni kezdett a magyar filmköröknél.

(U. J.)

A hét új filmjei

MIÉNK AZ ÉJSZAKA

A *Kamara* új filmje az első német film, amelyet Budapesten amerikai gépen pergették le. A szakértőket és a közönséget egyformán érdekelte ez a darab, amely fentartás nélküli sikert hozott a talkienak és a filmnek. Már a téma is újszerű a hangosfilm terén, egy autóversenyyel kezdődik és habár végig párbeszédes és felirat nélküli, mégsem él vissza a zenével és nem halunk lépten-nyomon elkopott dalbetéteket. Az új műfaj nyújtotta lehetőségeket maradéktalanul kihasználta a rendező, az efajta filmeknél aligha lesz baj a közönség állítólagos közönyével.

SONNY BABY

A *Singing fool* nagy sikere óta az amerikaiak egész sereg hasonló témájú filmet gyártottak, bizva abban, hogy a közönség holtáig imádni fogja a vaudeville romantikát. A *Sonny Baby*, a mélypontot jelenti a *Singing fool* utánzatok közt. Gyenge és ötletelen kísérlet, amelyben csak egyetlen vigasztaló momentum van: a főszereplő kisleány — alig négy-öt éves lehet — a legtehetségesebb az összes jelenlegi gyerekszínésznők között. A többi szereplő, valamint a rendező egészen primitív művészi nivón állanak és legkevésbé sem tudják a szűzsé unalmát feledtetni. Ha ilyen hangosfilmek is vannak, akkor inkább vissza a néma filmhez — de minél előbb.

A NÉGY TOLL

Az egzotikus világok tarka ismeretlenségeit kétségtelenül igen hálás dolog a filmen felvonultatni. Minden évben kapunk jóegynéhány ilyen dzsungelfilmet, valódi és kassirozott sziklákkal, pálmákkal és sivataggal, gyaur kutyákkal és lázadó arabokkal, nyolc, tíz, avagy több felvonásban. A hangosfilm bevonulása óta ez a műfaj elűnt a vásznonról és most először jelent meg ebben a szezonban. Igaz ugyan, hogy a film nem szólal meg, csak a kísérő zenét halljuk, de mégis

ez már az újabb állomás, nem az, mint a néma filmek voltak.

A *Négy toll* egy klasszissal felette áll ezeknek a tömegprodukcióknak. A megszokott szürke ötletek ezuttal hiányoznak, friss és mesterkéletlen a szűzsé, a keret pedig színes és eleven háttérrel ad a jeleneteknek. Van azonkívül még egy értéke a filmnek: tökéletes földrajzi felkészültséggel állítja elénk Szudán ősrétegeit, dzsungelt, vadállatokat és a sivatagot; néhány jelenetben azt hisszük, hogy egy expedíciós filmet látunk. A színészek: Richard Arlen, Clive Brook és Wallace Rerry nem hiába elismert sztárok, de tökéletes illúziót keltenek három jól megírt szerepben.

(U.)

Emil Jannings legutóbbi amerikai filmjében

AL JOLSON első nagy sikere

A hangos film első nyert családja már jó egynéhány év előtt zajlott le Amerikában. Egy jóformán ismeretlen varietészínész: Al Jolson irta, játszott és énekelt végig a Warner-studióban s az eddig lenézett talkie egyszerre legalloppozta a néma filmgyártást.

Hogy azóta mi történt, azt tudjuk. Al Jolson első világhírű filmje azonban csak most

Al Jolson és May McAvoy, a Jazz-énekes főszereplői

kerül a pesti közönség elé eredeti formájában. Mint néma film pergett ugyan már nálunk, de ezt nem lehet összehasonlítani az eredeti feldolgozással. A *Singing Fool* összes kipróbált kellékei, zene és ének kísérik itt is végig a történetet s ezek nélkül a film olyan, mint egy néma film felirat nélkül. A történet? Majdnem azt is lehetne mondani, hogy Al Jolson élet-története. Mert a jazz-énekes tragédiája egy kissé Al Jolson életéből való s ez a játék néhol nem is játék. Ónvalomás és szinte érzés, néhol eltűnik a színész és Al Jolsont látjuk, az embert, aki verekszik az életért az élettel. Forró és igaz líra árad ebből a képből, több, sokkal több ez, mint az agyonjátszott film-romantika s a néző nem is tudja, mi ez, játék vagy valóság? Talán egyik se. Művészet.

CONRAD VEIDT igazi hangja

A németek alig akarták pár év előtt engedni, amikor az amerikai Universal szerződtette s a nagy „Congy” — ahogy Berlinben becézik — rövidesen vissza is tért Európába. Első filmjét, amely visszatérése óta készült, hétfőn délután látja majd először a közönség. Peter Boldt furcsa és bizarr regénye. „Az asszony nélküli város” tipikus Conrad Veidt-szerep. A mesét, a regényt ismertetni talán felesleges is. Az ausztráliai aranyásók élete jelenik meg előttünk, de más, egészen más jelfogásban, mint ahogy eddig láttuk hasonló történetekben. Valami grandguignol-szerűség árad a vibráló vásznon fénykorszorujából, egy tulfutót, exotikus kábulat száll a sötét nézőtér felé — a történet szinte hihetetlen, de Conrad Veidt szuggesztív egyéni, sége elhítteli velünk ezt a bizarr mesét. Nem lehet oda nem figyelni, nem lehet elnézni a vásznonról, nézni kell, látni kell, hallani kell ezt a furcsa históriát, bűmulni ezt a dekadens színészt, hallgatni mélyen zengő hangját és megborzongani kísérteties kacagásától.

Royal Orfeumban

avaszti olcsó helyárak

esti helyárak 50 fillértől 6 pengőig
délutáni helyárak 30 fillértől 4 pengőig

Csodacsimpánzok és a világvárosi varieté-műsor

Mert a hangját most halljuk először. Pár hete ugyan láttunk egy utólag szinkronizált Conrad Veidt-filmet, ez azonban inkább csak karrikaturája volt a beszélő filmeknek. A valódi hangján most először szólal meg Veidt s ez a kissé rekedten zengő, máshol meg magas tenorban artikulált beszéd hiven illusztrálja a film rapszódikus indulatokban pergő cselekményét.

A sajtóbemutatón a film osztatlan sikert aratott s a közönség körében sem lesznek valószínűleg más véleményen. Conrad Veidt mint hangos sztár is befutott Pesten.

Conrad Veidt Asszony nélküli város szerepében

modern **butor** szalon

állandó nagy kiállítása. ÜLLŐI-ÚT 14. szám. Hítelképes egyéneknek készpénzáron fizetési kedvezmény.

Változatlanul táblás házakkal arat sikert a Bethlen-téri Szinpad márciusi műsora!

Helyárak: 50 fillértől 3 pengőig

Elővételi díj nincs! Jegyekről előre kell gondoskodni! Előadások kezdete: délután fél 6, este 9 órakor

A Magyar Színház szenzációs sikere:

Volpone vagy A pénz komédiája

kedd és péntek kivételével minden este Csontos, Beregi, Dénes, Harsányi, Gombaszögi Ella, Turay Ida, Szigeti, Justh, Jávör és Bálint

Kedden: **Kisértetek** Pénteken: **Hamlet**

Még egy hétig játszunk a legnagyobb sikert aratott METRO hangos filmet!

ROYAL APOLLO

GRETA GARBO

Jannings

AZ ÉN FIAM...

Jannings

Pesti Kis Magazín

Mit tett Goldback a gyilkosság után?

Goldback, a newyorki alvilág legerősebb haramiája kiszabadult a fegyházból és azon törte a fejét, miként állhatna bosszút Smithen, aki árulásával bírőkére juttatta.

Sötét éjszaka volt. Az elkagyott külvárosban, ahol egy lélek, de közeledik valaki. Elbujik a bokrok mögé és nemsokára látja, hogy Smith az, aki közeledik. Elhatározza, hogy amint előtte elhalad, végez vele.

Smith leskelődik a bokorban. Keze a revolveren, de egyszerre a sötétből előoson Hackett, aki ugyancsak haramia és mindkettőjüknek ellensége

— Mit akarnak ezek egymástól — tűnődik Goldback?

Egyszerre revolverdörrenés. Az áruló Smith hanyattesik és a gyilkos Hackett menekülésre kész.

Goldback nem is törődik többé Smith-el, de Hackett? bizonyára fölkezdült a gyilkosságra, őt nem a véletlen sodorta Smith útjába és alibiről is gondoskodott. Még egy pillanat és Hackett eltűnik.

Róla azonban mindenki tudja, hogy Smithnek halálos ellensége volt, alibiről se gondoskodott, itt találhatják a halott közelében. Hogy nincs kilöve a revolvere, nem segít rajta, mert lehetett nála még egy, amelyet elrejtett.

Fusson Hackett után? Könnyű volna behurcolni a rendőrségre, hiszen sokkal győgebb. De ez nem volna jó, mert nagyon kétes, hogy hisz-e neki a rendőrség, meg legjobb esetben is vizsgálati fogságba kerül és épp most szabadult...

Goldback tehát három dolgot cselekszik.

Mi ez a három dolog?

Erre tessék megfelelni.

A helyes megoldást eltalálók részére három jutalmat tűzünk ki:

Az első jutalom: negyven pengő.
A második jutalom: husz pengő.
A harmadik jutalom: tíz pengő.

Aki pénzt akar keresni, mint detektív-író, esütörtök délig, március 20-ig küldje be megfajtását a Reggeli Ujság szerkesztőségébe (V., Lipót-körút 5), de a borítékra ezt is írja rá: Detektív-író.

A jutalmat nyertek nevét jövő hétfői, március 24-i számunkban közöljük és közöljük ugyanakkor megoldásaikat is.

Öngyilkos lett vagy megölték Esmond Harveyt?

A mult hétfőn olvasóink megítélése elé a következő probléma került:

Esmond Harveyt, a mérgező gázok tökéletesítőjét halva találták dolgozóasztala mellett, kezéből revolver lögött, egy golyó hiányzott belőle, de a testen sérülést nem találtak. A kilőtt golyót utóbb megtalálták Harvey feje fölött a falba furódva és röptében a golyó szétzúzta a polcon sorakozott lombikok egyikét. A rendőrség megállapította, hogy idegen nem hatolhatott a lakásba, mert egyetlen ablak állt nyitva és az annyira kicsiny, hogy a gyilkos nem férhetett be rajta és az ablakocska különben is megközelíthetetlen volt.

Mi okozta hát Esmond Harvey halálát? Gyilkosság történt-e vagy öngyilkosság és hogyan, milyen módon.

Ezt kellett olvasóinknak megfajteni.

Meglepő érdeklődéssel fogadta a közönség multheti pályázatunkat. Olvasóink a levelek százaiban fejtették meg Esmond Harvey halálának rejtelmét és állapítsuk meg mindjárt, hogy a legtöbb eltalálták a helyes megoldást. A helyes megoldást pályázóink közül 1091 olvasónk találta el. Közülük a Reggeli Ujság szerkesztősége az első jutalmat (40 pengő)

Szimon István rendőrtanácsosnak, a főkapitányság életvédelmi osztálya vezetőjének ítélte a következő szövegű megoldásért:

„...Esmond Harvey aznap este rosszkedvűen tért haza klubjából. Már semmi sem érdekelte. Régi életuntsága fokozottabban bántotta, mint valaha. Pedig talán ma jutott el sikereinek tetőpontjára. Laboratóriumában olyan gázt állított elő, amely minden emberi képzeletet felülmúlt. A tökéletes gáz pillanat alatt, fájdalom nélkül, nyomtalanul ölt, amellyel teljesen iztelen, szagtalan. Harvey felfedezéséről még legjobb barátai sem tudtak. Laboratóriumában egy lombikban őrizte az ezerszeres halált.

S mégis... céltalannak érezte az életét, melynek eddigi tevékenysége csak milliók halálát célozta. Egyszerre feltámadt a rideg tudásban az emberiség szeretete. És elhatározta, hogy pontot tesz élete mögé. Tiszta fejjel, józan ésszel akarta magán végrehajtani saját ítéletét. Elővette revolverét és karosszékebe ült. Halántékához illesztette fegyverét, amikor pillantása a halálos gázt tartalmazó lombikra esett. Hirtelen pokoli ötlete támadt. A tudós tréfája, amely problematikussá fogja tenni halálát barátai és a hatóságok előtt és sirba viszi magával a nagy halálos titkot. Harvey gyorsan cselekedett. Magára zárta az ajtókat, kinyitotta a laboratórium kis ablakát, karosszékebe ült és egy jól irányzott lövéssel szétzúzta a legtokéletesebb gázt tartalmazó lombikot. A közeli székesegyházban az óra éppen éjfélét ütött. Esmond Harvey, a nagy vegyész önmagán próbálta ki nagyszerű találmányát. S másnap a hatóságok egy szenzációs bűnügyi problémán törtek a fejüket...

Szimon István
rendőrtanácsos.

A II. jutalmat nyerte Kulcsár Sándor, Pestszentlőrinc, Jegenyefa-u. 7. 20 pengő készpénzben.

A III. jutalmat nyerte Köllönte Mária, Alsóerdősor-u. 3. III. 22. 10 pengő készpénzben.

Mind a három jutalmazottnak a pályadíjakat a Reggeli Ujság kiadóhivatala postautalványon küldi el.

A megoldás nagy tömegére való tekintettel a Reggeli Ujság szerkesztősége még tíz könyvjutalmat oszt ki azok között, kik helyesen oldották meg Esmond Harvey halálának rejtelmét. A könyvjutalmakat a következők nyerték: Németh József, Szombathely, Hollán Ernő-utca 12, Schmidt Antal, Nagykanizsa, Barak 56, Tóth Piri, Kiskunfélegyháza, Dajka-utca 22, Konoróth János jegyző, Kozármiszlény, Kiss Rolandné, Felsőerdősor-utca 5, Bartalis István, Tiszakeszi, Borsod megye, Hevesi Imre, Wesselényi-utca 10, Barcza Gyula, Váci-ut 40, Weiner Andor, Nagydiófa-utca 25, K. Horvát Sándor, Nefelejts-utca 9, I. 6.

A könyvjutalmakat kiadóhivatalunk egyidejűleg postára tette.

Hajlandó egy nap alatt kétezer pengőt elkölteni?

Folkusházy fizetéséből több, mint ezer pengő esik egy napra. Bizonyára ön is szörnyűködött rajta. Szörnyűködött, azután elábrándozott, hogyan is lenne, ha ezer pengőt költhetne naponként!

Ön ezt igen egyszerűnek vélte és bizonyára attól se riadna vissza, ha kétezer pengőt kell egy nap alatt elköltenie.

Nos, a feladat korántsem könnyű. Úljön neki, de ceruzával a kezében és tegyen számvetést: mire tudna egy nap alatt kétezer pengőt elkölteni?

Megjegyezzük, elajándékozni, elkártyázni, befektetésekbe tenni nem szabad és annyira nem szabad, hogy még a ruhavásárlás is befektetésnek számít, hogy az ékszerek vásárlásáról ne is szölgünk.

Önök a kétezer pengőt pusztán szórakozásra, étkezésre, utazásra szabad elkölteni, de ebben akármilyen luxust kifejthet. Csak arra gondoljon, hogy egy nap alatt nem utazhat el 2000 pengőt! A pénzt azonban egy nap alatt kell kiadni.

Elengedhetetlen, hogy minden tételt számszerűen igazoljon és minden tétel mellé normális árat írjon. Jutalomra csak az a pályázat tarthat igényt, amely egyetlen túlzás nélkül költi el a kétezer pengőt, mert jutalmat is adunk.

A legjobb megoldás beküldőjének husz pengőt. A másodiknak tíz pengőt és a harmadiknak öt pengőt. Ez nem sok, de legalább fejtorés nélkül el fogja tudni költeni.

A pályázatoknak legkésőbb esütörtök — március 20 — délig a Reggeli Ujság szerkesztőségében kell lenniök és pedig a borítékra azt is ráírva: Kétezer pengő.

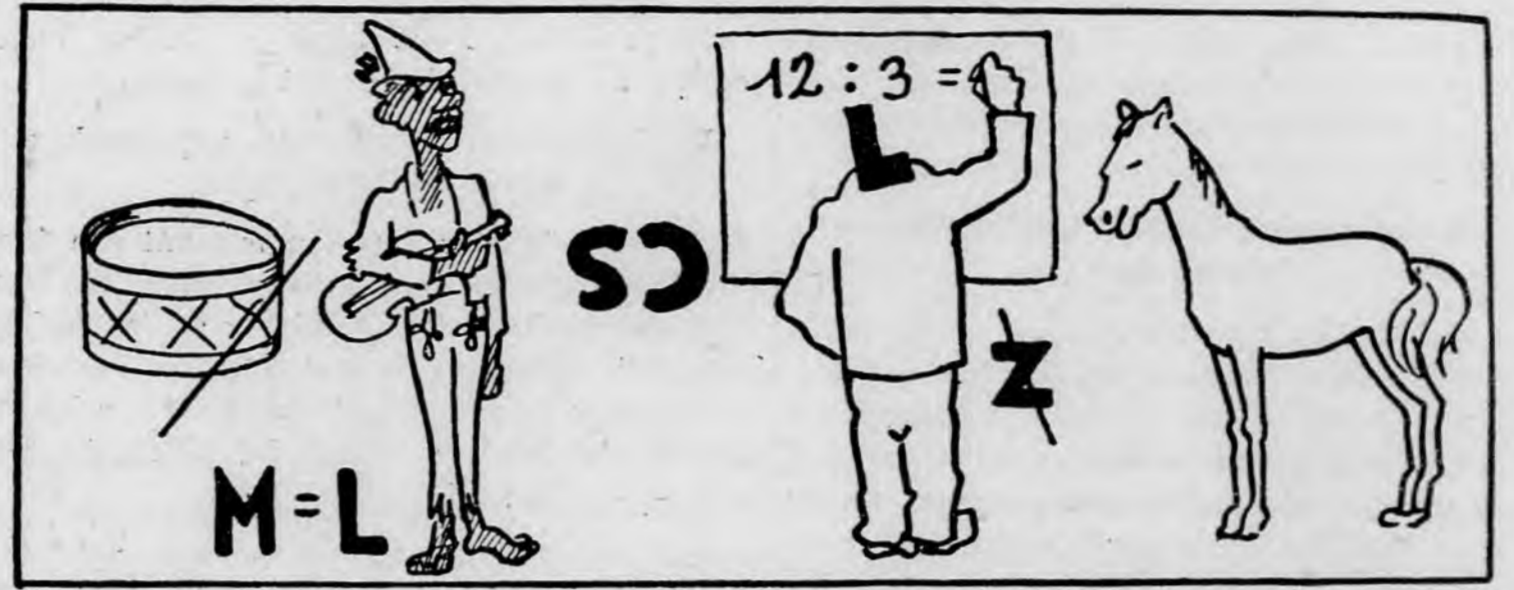
Az alább található kétezer pengős szelvényt okvetlenül mellékelje.

2000 pengő szelvény:
Reggeli Ujság március 17

Filmdráma — 4 rejtvényben

A «Filmdráma» első rejtvénye.

Törje a fejét! Érdemes!

Megfajtési határidő 1930 március 21. Cim: Reggeli Ujság szerkesztősége (Lipót-körút 5). A levél vagy levelezőlap címodalára feltűnően ráirandó: Törje a fejét! és mellékelni kell a Törje a fejét!-szelvényt. A helyes megfejtők közt 20 jutalmat osztunk ki: 1. 20 pengő. 2. 10 pengő. 3. 5 pengő. 4-6. 1/2—1/2 kg. Dreher Maul csokoládé-desszert. 7-20. Könyvjutalmak. (A kiosztásnál számításba vesszük, hogy ki fejtett meg minden rejtvényt, ki csak a felét vagy kevesebbet. De már egy helyes megfejtést beküldőnek is vannak esélyei.)

KERESZTREJTVENY

1	2	3	4		6	7	8
9				10			
11			12		13		
	14	15		16			
17	18			19		20	
	21						
22		23		24			25
26	27			28		29	30
31							

VIZSZINTES:

- Látszólagos képtelenség.
- Káin áldozata.
- Készítve — angolul (..... in Germany).
- Fok — ismert idegen szóval.
- Például: Radó Péter.
- Névtől.
- A gonoszság némely ember arcáról.
- Keress-re végződő közmondás első szava.
- Kárt okoz.
- A calcium vegyjele.
- (Ilosvai) Selymes Péter monogramja.
- Némely lapu.
- Bíróság előtt folyik.
- A csontok belsejét kitöltő zsíros kötőszövet.

FÜGGŐLEGES:

- Vadhussal teszi a háziaszszony.
- Magyar király (1041—1044) egyik neve.
- Jóvátétel — ismert idegen szóval.
- Rangjelző szócska.
- Autómárka.
- Sokrates felesége.
- Az óda görög neve.
- Ápa, anya s a tanító is.
- Időhatározó.
- Idegen pénz.
- Pestmegyei nagyközség.
- Fordított kicsinyítő képző.
- Vissza: állóvíz.
- Galambok laknak benne.
- Az anyagot mozgatja.
- Cs — régies helyesírással.
- Huszonöt négyzetgyöke.
- Igekötő s angol névelő.

Megfajtésül elegendő csak a vízszintes 1, 31 és a függőleges 3, 6 beküldése.

Földrajz

A — AL — A — A — BURG — BI — HAM — LA — MA — MONT — NÁ — NES ON — O — POLY — RE — RO — RÁ — RI — SKA — SEE — TA — TEN.

- 600.000 lakosu kanadai város, angol és francia egyetemmel.
- Az U. S. A. legnagyobb külső terri-toriuma.
- Örök város.
- Nagy ázsiai félsziget. (Területe 3 millió km²)
- Az U. S. A. állama, fővárosa Nashville.
- Nagy német kikötőváros
- Ötő egyike.
- Gyönyörű olasz város a Vezuv köz-eleiben.

A szótagokból a definíciók segítségével összeállított tulajdonnevek kezdőbetűi egy hures görög győzelem színhelyének nevé-t adják sorrendben.

Helyesírás

- Rákóczy Ferencz.
- Papagály.
- Vörösmarthy Mihály
- Battyányi Lajos gróf.
- Maurice Maeterlink.

Mi ütközik fenti szavakban a helyesírás szabályjaiba?

Féltékenység!

Három féltékeny férj feleségével át akart egy folyó tulsó oldalára kelni. De a parton egyetlen révész sem találtak, mind-össze egy csónakot, amelyikben két személy fért csak el.

Hogyan jutottak e csónak segélyével mind a hatan a tulsó partra, ha a férjek megállapodtak abban, hogy egyik asszony se lehessen férjtitárságban, ha az ura nincs jelen?

Megfajtések

az 1930 március 10-iki számból:

Vízszintes: 1. Amen. 5. Beke. 9. Verekedés. 11. Ana. 12. Ere. 13. Se. 14. Art. 16. Et. 17. Tekereg. 18. Re. 19. Ave. 20. Ed. 22. Oka. 24. Itó. 25. Menetelés. 28. Alak. 29. Basa. — Függőleges: 1. Avas. 2. Mene tekel. 3. (V)era. 4. Ne. 5. Be. 6. Ede. 7. Kéregetés. 8. Eset. 10. Kerevet. 14. (B)aka. 15. Tre. 18. Roma. 21. Dósa. 23. Ana. 24. Ila. 26. Ek. 27. Eb.

Betűrejtvények: 1. Ötlet. 2. Párfóm. Keresztnevek: 1. Washington György. 2. Báthory István. 3. Alexander Bernát. 4. Descartes René. 5. Dante Alighieri. 6. Eötvös Loránd. 7. Morus Tamás. 8. Lincoln Ábrahám. 9. Bunsen Robert = Gibraltár.

Jutalmak

Az I. jutalmat nyerte: Hajnóczy Zsigmond rokkant főhadnagy, VIII., Balassa-u. 6. I. 4, (igényt tarthat 8 napos balatónfüredi nyaralásra fozszonban, utalköltéssel együtt).

A II. jutalmat nyerte: Vámoscher Endre dr. kir. járásbíró, III., Daru-u. 13, (egy hónapra érvényes villamos bérletjegyet).

A III. jutalmat nyerte: Welte Dezső Miskolc, Ujvilág-u. 30, (20 pengő készpénzben).

16-an könyvjutalmat nyertek; névsoruk a következő: Madáchy István gimn. tanár Miskolc, Abonyi Sándorné Kispest, Arany János-u. 20, Radó Pál, Sip-utca 24, Molláry Gyula Nagypécsely, Lindmayer Mária, Zsigmond-u. 55, Kelecsény József, Pestszentlőrinc, Bornemíssa Dénes, Debrecen, Perényi Vera, Damjanich-u. 56, Hir-mann Gyula, Dombóvár, Torday Istváné, Csen-gery-u. 67, Singer Sándor, Karcag, Cilcer Miklós, Itona-u. 9, Beck Baba, Szeged, Benicsk Jenő, Lakócsa, Somogy megye, Sándor Imre, Ó-utca 11.

A Reggeli Ujság

márc. 17. Törje a fejét! szelvénye

Közgazdaság

Magyarország Genfben kifejezetten kikötötte, hogy a gazdasági ujjáépítés során felemelheti ipari védővámjait

Az európai kereskedelmi viszonyok stabilizálási értekezlete

Genf, március 16.

A Reggeli Újság tudósítójától. —

Az európai kereskedelmi viszonyok stabilizálásáról szóló egyezménytervezet legfontosabb pontjait az első főbizottságban pozitív értelemben tisztázták. Áll az elsősorban a kereskedelmi szerződések egyévi meghosszabbításáról, valamint a kivételes esetek megállapítására, amelyeket azonban lehetőleg kevés számban vesznek fel.

Többségi határozattal elfogadták az első szakaszban foglalt alapelveket, melynek értelmében a kereskedelmi szerződéses államok kötelezik magukat, hogy a fennálló kereskedelmi szerződéseket és pótegyezményeket 1931 április előtt nem mondják fel.

A szakasz végleges szövegét fenn tartották a szerkesztőbizottság számára. Az értekezleten képviselt harminc állam közül tizenhét fenntartás nélkül csatlakozott ehhez a meghosszabbításhoz, köztük Dánia, Németország, Anglia, Franciaország, Hollandia, Olaszország, Norvégia, Svédország és Magyarország. Az egyetlen állam, amely negatív álláspontra helyezkedett, Ausztria volt.

Ausztria képviselője kijelentette, hogy csak bizonyos kereskedelmi szerződéseinek revíziója után — amiről például Jugoszláviával már tárgyalások folynak — csatlakozhatik a tervezett gazdasági akcióhoz.

Ausztria képviselőjének kijelentése után

Svájc, Jugoszlávia és Csehszlovákia bizonyos fenntartásokkal bejelentették csatlakozásukat.

Ausztria állásfoglalása Flandin francia kereskedelmi miniszter közbelépését váltotta ki. Flandin figyelmeztette Ausztriát a nemzetközi szolidaritás kötelezettségére, amelynek előnyeit Ausztria ismételtén élvezte. Flandin kompromisszumot javasolt, amely bizonyos fenntartást enged meg Ausztria számára, mert számolni kell azzal, hogy Közép-Európa egyes államaiban a fennálló kereskedelmi szerződéseket, bár azokat hivatalosan nem mondották meg fel, mégis felmondottjának kell tekinteni. Ezeknek az államoknak a számára tehát az első szakasz tekintetében külön helyzetet kell teremteni.

A második szakaszt, amely garanciákat tartalmaz bizonyos vámemelések ellen, elfogadták. A szakasz jogot ad minden aláíró államnak, amely bizonyos vámemelések miatt gazdasági érdekelt veszélyeztetve látja, hogy közvetlen tárgyalásokat kezdjen, ha pedig ezek eredménytelenek maradnának, akkor az egyezményt felmondja.

Különösen vonatottan haladt előre az ülések végén a kivételes esetek összeállításáról folyó vita. Az agrárállamok, de a szabadkereskedelmi államok is a kivételes esetek törlését szerették volna elérni, míg Franciaország elvi kivételek felállítását követelte. A vita e tekintetben még nem ért véget.

Magyarország azzal az általános fenntartással járult hozzá a javaslathoz, hogy gazdasági ujjáépítése során hármikor felemelheti ipari védővámjait.

Mezőgazdasági egyetemet állítanak föl Budapesten?

Az állatorvosi főiskola memoranduma a minisztertanács előtt

— A Reggeli Újság tudósítójától —

A háború utáni években többször és több formában fölmerült a mezőgazdasági oktatás intenzívebbé tételének kérdése. A mezőgazdasági egyetemnek is van mezőgazdasági fakultása, Debrecenben is volt olyan akció, hogy a gazdasági akadémiát beolvasszák a tudományegyetembe, sőt a pécsi egyetemen is akarnak ilyen fakultást teremteni. Ez utóbbi szándék megvalósítására különben módot ad az 1912. évi törvény egyik szakasza, amely a pozsonyi (most pécsi) egyetem alapításáról szól.

Ezek helyett a rész megoldások helyett most egységes tervet dolgoztak ki.

A mozgalom az állatorvosi főiskolából indult ki,

ahol részletes emlékiratot készítettek a létesítendő egyetemről s a memorandumot be-

terjesztették a földművelésügyi miniszterhez. Mayer János miniszter most tanulmányozza a javaslatot s az ő feladata, hogy törvényjavaslatot dolgozzon ki, ha a minisztertanácson keresztül megvalósítja a tervet.

A memorandum abból indul ki, hogy Magyarország mint elsőrendűen agrárállamnak meg kell teremtenie azt a központi szervezet, amely egész termelésünket racionalizálja, irányítja és moderné teszi.

Jelenleg vannak gazdasági akadémiáink, alsőbbrendű gazdasági iskoláink, állatorvosi főiskolánk, különböző állomásaink és muzeumaik, amelyek azonban megosztva, egymástól függetlenül és néha hatásköri összeütközésben nem képesek betölteni fontos hivatásukat.

A memorandum tehát azt javasolja, hogy egyesítsék az állatorvosi főiskolát és a

földművelésügyi minisztérium kobebe tartozó mintegy harminc, egyetemi munkálkodáshoz alkalmas intézményt: a Földtani Intézetet, az Anyagvizsgáló Állomást és a többi és teremtsek meg Budapesten a mezőgazdasági egyetemet.

A nehézségi viszonyok nem lehetnek okai a terv elvetésének vagy elhalasztásának, mert

az új intézmény nem jelent kiadástöbbletet.

Uj objektumok emeléséről egyelőre nincs szó, új terepökre sincs szükség, hiszen az egyesítendő intézmények bőven el vannak látva kitűnő szakemberekkel.

Annai történnék tehát mindössze, hogy tervszerű és egységes vezetési alá kerüljenek az ország gazdaságtudományi intézményei, alkalmassá válva arra, hogy Magyarországból megteremtsek Kelet-Európa Dánidját. Ez ugyanis Magyarország egyetlen lehetséges jövő exisztenciája — mondja a memorandum.

Hogy ennek a mindenesetre nagyvonalu tervezetnek mi lesz a sorsa, még bizonytalan. Sok minden azon mulik, miként tudnak meg egyezni ebben a kérdésben Mayer és Klebelsberg miniszterek, akik között, éppen a mezőgazdasági szakoktatás kérdésében volt mindig erős nézeteltérés.

A dunai hajózás szanalási terve

Bécs, március 16.

— A Reggeli Újság bécsi munkatársától —

A dunai hajózás rendezésére nézve egy szencziósnek mondható tervezet került néhány érdekelt személyiség elé, amelyet legközelebb maga a társaság és az érdekelt államok kormányai is kézhez fognak kapni, hogy az ügyben állást foglaljanak. A nagyvonalu terv lényege az, hogy egy nemzetközi bérletársaság alakul, amely a Dunagőzhajózási Társaság egész hajóparkját átveszi, ezenkívül átveszi az összes a Dunán érdekelt hajózási vállalatok hajóit is és a később megejtendő becsülés alapján a hajók ellenében az egyes vállalatoknak megfelelő mennyiségű és értékű részvényt bocsát majd rendelkezésére. A tervezet felemlíti azt is, hogy esetleg nincs is szükség egy új bérletársaság megalakítására, mert ma is fennáll a Danube Navigation C. Ltd., amelynek azonban eddig nem volt igazi működési tere. Ez a társaság, mint bérletársaság tartaná üzemben a Regensburgtól a Duna torkolatáig terjedő hajózási vonalat. A tervezet azt hiszi, hogy ezzel a megoldással a dunai hajózás rentabilitását jelentősen fokozni lehetne, mert ezáltal az egyre élesebbé váló konkurrencia teljesen ki lenne küszöbölve. Vajjon ez a terv keresztülvihető-e, arról végeredményben az érdekelt államok kormányai fognak dönteni.

A Fabank közgyűlése

A Fabank Részvénytársaság közgyűlése az elmúlt 1929. évre 245.191.80 pengő tisztázt a nyereségből részvényenként 1.80 pengő osztalék kifizetését határozta el. Az esedékes 4. számú osztalékfizetvények 17-től kezdve kerülnek beváltásra.

A Salgó mérlege

A Salgótarjáni Köszönbánya Rt. igazgatósága legutóbbi ülésében megállapította az 1929. évi zárószámadásokat és elhatározta, hogy a f. évi március hó 22-ik napjára egybehangzóan rendez évi közgyűlésnek részvényenként F 3.50 osztalék kifizetését fogja indítványozni.

A Magyar Földhitelintézet közgyűlése

A Magyar Földhitelintézet március hó 11-én tartotta meg az évi rendes közgyűlést, melyen az igazgatóság az elmúlt 67-ik üzletéről szóló jelentését és az 1929. évi mérlegét terjesztette elő. A jelentés az intézet további fejlődését mutatja. Az 1929. év folyamán az intézet 24.204.329 pengő 8 fillér névértékű jelzálogkölcsonnt folyósított angol font sterling, illetve U. S. A. dollár értékű záloglevelekben. A mérleg 204.752.394 pengő 53 fillér végösszeget tüntet fel, az évi összforgalom pedig 1.056.006.236 pengő 89 fillér volt.

A mezőgazdasági kölcsönök olcsóbbodása Németországban

Berlin, márc. 15.

A Deutsche Rentenbank Kreditanstalt (Landwirtschaftliche Zentralbank) a Birodalmi Bank leszámlázási kamatlábának leszállítása alkalmából 1930 március 8-i hatállyal a mezőgazdasági hiteleknek fél százalékkal leszállította kamatlábát. A legnagyobb kamatláb, amelyek a gazdáknak a Deutsche Rentenbank Kreditanstalt által nyújtott hitelekért fizetniük kell, most már 7 és háromnegyed százalékos lesz ki. Ez a szám az összes juttatásokat tartalmazza a váltólebelnyegzés kivételével, amely külön megterhelhető.

A mezőgazdasági kiállítás és a Gazda Hét rendje

A március hó 20-án kezdődő Oroszágos Mezőgazdasági Kiállítással és vásárral kapcsolatosan az OMGE tavaszi Gazda-Hetet rendez a Köztelken. A kiállítás március 20-án, reggel 8 órától kezdve egész nap nyitva van és megtekinthető.

Március 21-én, pénteken délelőtt 10 órakor nyitják meg ünnepélyesen a kiállítást. Délután 4 órakor az OMGE tanácsulást tart a Köztelken, fél 6 órakor pedig a lótenyésztési bizottság ülészik. Március 22-én délelőtt 10 órakor az OMGE igazgatóválasztmánya tart ülést, fél 11 órakor a Dohánytermelők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányi gyűlése 12 órakor pedig az egyesület közgyűlése kezdődik a Köztelek székházának elsőemeleti termében, délután 3 órakor a Hús- és Tenyésztők Országos Egyesülete tart közgyűlést a Tenyészállatvásártelep tanács-termében, délután fél 5 órakor a fagykarsujtoltta megyék gazdasági egyesületei tartanak bizottsági értekezletet a Köztelken, az I. emeleti tanácssteremben, délután fél 6 órakor pedig a tejtermelők országos értekezlete kezdődik a II. emeleti nagyteremben.

Március 23-án, vasárnap 8—1 óráig a Baromfi-tenyésztők Országos Egyesülete tart előadás-sorozatot a Köztelken, délelőtt 11 órakor a Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete tart ülést a Tenyészállatvásártelepen, délután fél 6 órakor pedig az OMGE állattenyésztési szakosztálya gyűlésezik a Köztelken. Március 24-én délelőtt 11 órakor a Magyar Földbérlet Szövetsége tart gyűlést a Köztelken, délután 4 órakor pedig a Magyar Gazdatisztek Országos Szövetsége tartja közgyűlést, fél 6 órakor az OMGE közgazdasági szakosztálya ülésezik.

A prágai Cseh Hitelbank igazgatóit elítélték

Prága, március 15.

(Cseh Távirati Iroda.) A bíróság ma hozta meg tízenegy napig tartó tárgyalás után ítéletét a Cseh Hitelbank kilenc vezetője ellen, akik bűnös manipulációkkal a bank bukását idézték elő s ezzel a hitelezőknek több mint tízenegymillió cseh korona kárt okoztak. A bíróság Vesint, a bank igazgatóját, hatévi súlyos börtönre, a bank tőzsdediszponensét öt évre ítélte el. Groh kereskedőt a bíróság ugyancsak bűnösnek találta a bank vezetőségének üzelmében, de tekintettel arra, hogy eltele már a hadikölcsön-pörben marasztaló ítéletet hozott, ezuttal eltekintett a vádlott ellítésétől. A többi hat vádlottat a bíróság felmentette.

TŐZSDEI KURIR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: V, Lipót-körut 5. Telefon: 125—10 és 296—99

E héten megjelent számának főbb tartalma:

Oskar von Körner írta: Békessy Imre

Krausz Simon hadikölcsönvásárlásai

A Hazai Fatermelő veszteséges mérleg után is kénytelen osztalékot fizetni

Portré Schachtról

Hogyan használja fel a kormány a gyufakölcsön harmadik részletét

A MFTR angol részvényesei el akarják adni részvényeiket

Osztalékpolitika és tartalékolás

Az Országos Ipartanácsot illeti a szó!

Írta: dr. baranyavári Ullmann István

Bud be akarta záratni a gabonatőzsdét

Angol szakértő fogja megvizsgálni a HÉV státuszát

Hirrovat, Városi ügyek, Mérleg című állandó melléklet, autórovat stb.

Egyes szám ára 40 fillér

Kérjen mutatványszámot

GAZDASÁGI VILÁG

Kármán Aladár kitűnően szerkesztett újságja, a Gazdasági Világ igen érdekes tartalommal megjelent. Vezetőcikkét báró Madarassy Beck Gyula írta, aki nagyon érdekesen ismerteti a kölcsön felvétele iránt megnyilvánult mozgalmat és sajnálatosan állapítja meg, hogy a közel jövőben szó sem lehet újabb kölcsönről. Kérdi a Gazdasági Világ, hogy miért kell az adófizetők pénzén vagyoni embe- reknek «tanulmányozni» a lipcei árumintavásárt. Megállapítja, hogy az egész világon gazdasági válság van. Közli a Gazdasági Világ, hogy a földművelésügyi miniszter kívánja a mezőgazdasági hitelvédő iroda felállítását. A textilipar eseményei és az Ipartanács címmel írt érdekes cikket Szurday Leó, megállapítja a Gazdasági Világ, hogy az agrártestületek nem óhajtják a Mezőgazdasági Tanács felállítását. Nem tanács, hanem «kalács» kell — mondják. Meg kell szüntetni a műselyemfonalak vámtentes behozatalának engedélyezését — írja a Gazdasági Világ és megállapítja, hogy ezer munkást bocsát el és békebeli létszámra redukálja üzemét az Egyesült Izzó és nagy «leépítést» visz véghez a Weiss Manfréd gyára. Közli továbbá, hogy Sztérenyi József inkompatibilisnek tartja a Goldberger Rt.-nál viselt igazgatói állását és lemond. Ezután nagyszabású mérlegkritikai rovatot tartalmaz a Gazdasági Világ és először közli a TEBE kötelekbe tartozó budapesti pénzügyi egységes mérlegét az 1929. évről, amely gazdasági és pénzügyi körökben bizonyára nagy érdeklődést fog kelteni. Ezeket kívül még igen sok érdekes cikket, riportot és hírt tartalmaz a Gazdasági Világ, melynek szerkesztősége V., Arany János-utca 9. alatt van, telefonja: Aut. 156—70.

A nevető Hétfő

Álláshalmozás

Ugy halmozza állásait, mint gyűjtő a képeit, szomorú, hogy sok embernek van még erre képe itt. Kis nyugdíjhoz új fizetés, jó ebédek, ó borok, míg a többi éhenkórász éhen-szomjan kóborog. Az egyiknél gyűl a pengő, dollár, dinár, frank, kopek, a másiknak állás nélkül az álla is felkopek. Némelyeknek a jólétől puffadnak a hassai, immorális, mondotta a minap erről Rassay. Egy rókaról két bőrt huzni, abszolút nem lehet, pláne hármát, négyet, ötöt, az már direkt rettenet. Ennélögva hogy ne legyen több állása senkinek, új bizottság alakuljon, a morált ez menti meg. Új bizottság, fizetéssel, hadd sirjon a filiszter és élére kerüljön egy nyugalmazott miniszter.

A pesti ember abszolút jólétben él

Az adófizetők legnagyobb része ötfogásos ebédet eszik

A mai nehéz megélhetési viszonyok között, mikor a bankigazgatók és az üzemi vezetők is a fogukhoz verik az ezrest, valósággal hazaárulás, amit a pesti emberek állandó jajongásukkal véghezvisznek.

Nekünk alkalmunk volt igen sok pesti polgár életmódját megfigyelni és egyenesen megdöbbentett benünket az a kínos valóság, hogy Budapesten a legtöbb család asztalán naponta ötfogásos ebéd szere-

pel. És még hozzá: ezek a fogások egytől-egyig a legritkább specialitások.

Az első fogás rendszeren a kifogás (hogy ma nem birtak főzni), a második fogás a ráfogás (a sültkrumplira ráfogják, hogy esepcsénye), a harmadik fogás a nyafogás (ez a gyermekek kedve a fogása), a negyedik fogás a felfogás (felfogják a helyzet teljes súlyát) és végül az ötödik fogás a kézfogás (rég magyar hagyomány du-

sbéd után).
Ime, így él a pesti család akkor, amikor még egy országgyűlési képviselő is megelégszik egy háromfogásos ebédrel.

Nem, tisztelt pesti polgárok és adóalanyok, abba mi nem mehetünk bele, hogy önkök ilyen súlyos gazdasági viszonyok között naponta ötfogásos ebédet egyenek. Egy rendes pesti ember beérheti egy fogással is. Talán a befogással. A szájbefogással.

— Szeret sokat enni?
— Nem.
— Szokott inni?
— Nem.
— Vannak szeretői?
— Nincsenek.
— Hát akkor mi az ördögnek akar maga még ötven évig élni?

Móricka igen rosszul viselte magát. Hiába volt szép szó és verés, nem javult meg. A mamája erre gondolt egy nagyot, mikor megint egyszer rossz volt, felkapta és bezárta a tyukketrecbe.

Móricka először megszeppent a kellemetlen környezetben, de két perc múlva már kiordított a ketrecből:
— Mama, aztán mi van neked abból, ha már ide is zártál, hiszen tojni ugysem tudok.

Versike

Valaki egy társaságban a héten ilyesmit mondott: azok az igazi frontarcok, akik egymás ellen csinálnak [frontot].

KIS TÖRTÉNETEK

Két régi jóbarát találkozik az utcán. Az egyik örömmel kérdi:
— Hogy vagy?
— Köszönöm — mondja a másik —, sikerült végre elhelyezkednem egy dominógyárban.
— Dominógyárban? Mit csinálsz ott?
— Én nyomom, kérek, a kövekre a fekete pontokat.
— Ugy? És hogy vagy most ilyenkor délelőtt szabad?
— Kérek szépen, ma a dupla blaszszokat csinálják.

Egy tőzsdebizományos édesanyjától megkérdezik:
— Hogy van a kedves fia?
— Nna, nem a legjobban. Képzelve, a szája két hét óta állandóan be van csukva.
— Hogy lehet az?
— Miért ne lehetne? Hát pont a szája legyen szabadlábban?

— A kisfiu hazajön az iskolából és a papája megkérdi:
— Na, mit tanultatok ma?
— Husz Jánosról tanultunk.
— Mi történt azzal a Husz Jánossal?
— Megégették Konstanzbán.
— Na és mikor mi tavaly júliusban Konstanzbán voltunk, egy csekélység, milyen meleg volt ott.

— Kohn és családja jegyet váltanak az Operába Lohengrinhez. Az utolsó pillanatban azonban műsorváltozás történt, nem Lohengrint adták, hanem a Carment, amit Kohn nem tudott.
Már a harmadik felvonás közepén tartottak, mikor megszólalt Kohn:
— Na, mikor jön már az a hattyu?
— De fiam — szólta a felesége — nem Lohengrint adják, hanem Carment.
— Mit, Carment — fortyant fel Kohn — akkor én megyek, mert ezt már én kétszer láttam.

Az éjjeli bakternek nem volt foga és a falu lakosságát szörnyen bosszantotta, hogy nem értik meg jól, ha éjjel az órák kiabálja.
Elhatározták, hogy Pestre küldik és fogat csináltatnak neki.
Ez meg is történt és mikor a bakter Pestről hazaérkezett, az egész falu izgatottan leste, hogy fog kiabálni.
De mit tesz Isten? A bakter megint csak értelmetlen hangokat hallat. A bíró ezért másnap maga elé citálja és rászól:
— Kend egy csaló. Hát miért nem csináltatott fogakat magának?
— Csináltattam biz én.
— Akkor miért kajabált az éjszaka megint úgy, hogy nem lehetett érteni?
— Azért instálom, mert az orvos meghagyta; hogy éjjelre tegyem a fogakat pohárba.

Mahatma Gandhi Pesten is a lemondás elvét hirdeti

BOCSÁNAT, HOGY KÖZBESZÓLOK

de az álláshalmozások terén igazán az dobja az első követ az álláshalmozóra, aki maga is nem halmozza szívesen, ha éppen módja volna rá. Igazán kinevetném magamat, ha szerény kis miniszteri nyugdíjaim mellett visszautasítanám, mondjuk például, a takarékosági bizottság elnöki állását csak azért, mert az némi fizetéssel jár. A magunk önző érdekeit mindig alá kell rendezni a közérdeknek és ha a közérdek úgy kívánja, hogy egy-két már meglevő állásunk mellé egy harmadikat is vállaljunk, fizetés ide vagy oda (persze inkább ide), vállaljuk azt habozás nélkül. A kötelességérzet a legjobb férfui erény és hitvány anyagiak miatt nem lehet kibujni alóla, nemcsak a munkát kell vállalni, de ha már fizetés is jár vele, Isten neki fakeszt, vállalni kell azt is. Elég szomorú, hogy egy országban, egy egész országban nemely állásra nem akad más, csak egy nyugalmazott miniszter, vagy egy nyugalmazott polgármester, mert nyilvánvaló, hogy ha akadna, nem kellene egy embert három állással is megterhelni, de a Tyuk-

tenyészet Tanács, vagy a Mennydörgés elleni országos Védelmi Szövetség élére mégsem lehet hozzá nem értő és tehetségtelen amatőröket kinevezni pusztán csak azon a címen, hogy azoknak nincs keresetük. Az állam érdeke a legfőbb törvény. Egyebekben pedig az álláshalmozásokról jut eszembe:

A paksi hitközségi metsző és a komája arról beszélgetnek, hogy ki mi szeretne lenni.
— Én — mondja a metsző — király szeretnék lenni.
— Miért éppen király?
— Mert akkor több jövedelem volna, mint a királynak.
— Hogyan, hogy több?
— Mert én, azonkívül hogy kapnám a királyi fizetést, még sakter is lennék.

Nagy Imre

— Galli Curci Párisban kijelentette, hogy öt Pesten nem fűtyültek ki.
— Szörnyű. Ennek a nőnek nemcsak hangja, de hallása sincs.

KEDVES NEVETŐ HÉTFŐ!

A tőzsdén valaki megszólít egy kormányfőtanácsost a nevében.
— Kérem — mondja öméltósága — én kormányfőtanácsos vagyok.
— Bocsánat, azt hittem, ön is azok közt volt, akik amnesztiát kaptak.

A tanító megkérdi:
— Móricka, mit csinálsz, ha villamosra ülsz és egy hölgy száll be, a kinek nem jut hely?
— Ugy teszek — mondja Móricka —, mintha aludnék.

Egy ur elmegy az orvoshoz és megkérdi, hogyan élhetne ő még ötven évig?
Az orvos vallatja:

APRÓHIRDETÉSEK

KITŰNŐ HÁZIKOSZT
kapható herceg Eszterházy-nál. Cím a gótai almanachban.

MIELŐTT ELINDULNA,
kérjen kimerítő prospektust Gandhitól. Ugyanott egy angol uralom olcsón eladó.

MELYIK POLITIKUS
szentelne egy órát nyolcórás munkaidő behozatalára?

BETÁRSULNA
lőversenyen letört játékos álláshalmozóhoz.

ELADÓ
alig használt bizalmatlansági indítvány az angol kormánytól.

KI BIZTOSITANA BE
a társadalmat a Társadalombiztosító ellen. Ugyenott egy orvosi nyomór olcsón beszerezhető.

ELMENNE
viszonyban szenvedő pesti adófizető a fővároshoz Borvendégnek.

OLCSÓN VÁLLALJA
őregur elszaporodott balletpatkányok összefogódását.

BERLINI
borpalotában látott csod ismerettség keresi herceg budapesti fizetéképtelenség.

Két politikus beszélget:
— Te, szeretnék valami kis téren egy lakást kivenni.
— Miért éppen egy kis téren?
— Mert hallom, hogy a korrupciót kis téren akarják szorítani.

Egy vicc

a Galli-Curci emlékkönyvébe, aki végigjárta Európa városait, mindent lemondott és visszautazott Amerikába

Egy gróf hirdetést tett közzé a lapokban, hogy külföldi utjára angolul és franciául beszélő kísértőt keres.

Másnap jelentkezett nála egy lenyegzsidó, akitől megkérdezte:
— Tud maga angolul?
— Nem.
— Franciául tud?
— Nem tudok.
— Hát akkor minek jött?
— Megmondani, hogy én rám ne tessék számítani.

Két pesti kereskedő beszélget:
— Na, hogy megy neked?
— Gandhiózsusan.
— Mi az, hogy gandhiózsusan?
— Egy kicsit elindult.

NAPIHIREK

Napirend:

Parlament nyitva d. e. 10-től 2-ig. Ujabb kommunisták zárva. Adóhivatal nyitva egész nap. Igen sok üzlet zárva. Nap felkel reggel, lenyugszik este. Képviselő felkel este, lenyugszik reggel. Nemzeti Színház játék kezdete fél 8 órakor.

Lipótvárosi Kaszinó játék kezdete d. u. 5 órakor. Tőzsde nyitva. Tőzsdés csukva.

Időjárás. A kormányokra Európaszerte rossz idők járnak, itt-ott agyoncsapadék, Budapesten állandó derű.

Könyv a mázsáról. Kereskedők számára felette érdekes könyv jelent meg a napokban, amely kimerítően tárgyalja, hogyan mázsáthatnánk ki a slamasztikából.

Minisztertanács. A kabinet tagjai ma este minisztertanácsot tartottak, amelyen kizárólag folyó ügyeket intéztek el. Ezuttal a Duna és a Tisza folyók ügyei voltak napirenden. A tanácskozás még éjjel két órákor sem szűnt meg folyni.

Nem azonos. A pesti kenyér ezuton jelenti ki, hogy nem azonos az olcsó buzával.

Halálozás. Savanyu Manó, ismert pesti humorista, ma viccérelmeszesedésben az olvasók hosszas szenvedései után elhunyt.

Ritka természeti tűnény. A parlamentben ma már hajnali tizenegy órákor ötven képviselő volt jelen.

Eljegyzés. Botor Manó kávéházat nyitott Budapesten és ezzel eljegyezte magát az öngyilkossággal.

Névváltoztatás. A Dunakörzű név a rajta sétáló görbe lábakkal Dunakörzűre változtatják meg.

— Nem csoda, ha ezek a külföldi borpapok nem prosperálnak.
— Miért?
— Hát látod, hogy mind vízbeesik.

Pataki új szöveg. Kap.

KÉPES SPORT-ÚJSÁG

A „REGGELI ÚJSÁG“ ALLANDÓ SPORTMELLÉKLETE

Török (Ujpest)

Minden a sportot érintő közlemény és kép, a „Reggeli Újság“ sportszerkesztőségéhez” címzendő Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefon: 296-99 és 125-10

Hétfő, 1930 március 17. II. évfolyam, 13. szám

Vasárnap délután 4 órától a sportszerkesztőség címe VI., Vilmos császár-út 34. Telefon: 229-31 és 252-09

Remek finis után győztek a zöldfehérek a debreceniek ellen

Ferencváros—Bocskay 3:2 (0:1) Góllövők: Szemes, Teleki, Zilahi, Táncos, Takács II

Szenzációs mérkőzésben gyönyörködhetek mindazok, akik végignézték a bajnokjelölt Ferencvárosnak a vidék feltörő csapatával, a debreceni Bocskay-val folytatott idegizgató küzdelmét. Valahogy a bécsi Ferencváros—Admira mérkőzés emlékei elevenedtek meg előttünk. Itt is 2:0-ra vezetett az ellenfél a Ferencváros csapatával szemben, csak hogy nem a játékidő első husz percében, hanem már a második féldőben és ekkor bizony még a legnagyobb ferencvárosi drukkerek is legfeljebb egy döntetlen eredményben reménykedtek már, zöld-fehér győzelem azonban immár a lehetetlenségek birodalmába tartozott. A ferencvárosiak azonban ennek ellenére sem adták fel a küzdelmet és páratlan finisben, az utolsó percekben hallatlan izgalmak közepette nemcsak a döntetlen eredményt, hanem a győzelmet is meg tudták szerezni. A meccs végén a felizgatott tömeg egyrészt ferencvárosi dalokat énekelt, másrészt Takács

a derék debreceni futballisták csakhamar be is lökték a vezető gólt a Ferencvárosnak.

A debreceni belső trió ügyes játékkal szökött át a nagy sárban nehezen mozgó ferencvárosi bekkéken. Szemes élesen a kapura lőtt, a labda Pappról a magasba és onnan újra Szemes elé pattant, aki most már védtelenül a kapu bal-sarkába vágta a labdát. Nagy taps jutalmazta a debreceniek gyors sikerét. Most tűnt ki, hogy nemesak a debreceniek jelentek meg nagy szám-

vonalban, rohant mindig előre a ferencvárosiak kapuja irányában. A Ferencváros ugyancsak veszélyes volt, főleg a baloldal támadott sokat, a támadásokat ezáltal nagy meglepetésre a bal-összekötő helyéről Toldi irányította. Takács II. csak keveset vett részt a játékban, számszerű eredményt azonban annyival kevésbé érthettek el ebben a féldőben, mert Zilahi nem tudta pótolni Turayt és többet rontott, mint használt. A 18-ik percben a Bocskaynak újra nagy alkalma nyílt a

meg, mert a labda kézzel került a kapuba. Percekkel később Toldi gyönyörű repülőfejest irányított a Bocskay kapujára, Farkas azonban meglepően jól védett.

A 34-ik percben Bocskay újra 11-est reklámolt, de eredménytelenül.

A Ferencvárosnak ezután nyílik alkalma a ki-egyenlítő gólt megszerezni: Takács II. a felpá-lyáról szökött Kohutot, aki üresen lerohant, 8—10 méterről azonban bosszantóan hibázott. Most olyan percek adódtak, amikor ferencvárosi belső csatárok félpercenként rontották el a ki-nálkózt sebbnél sebb és jobbnál jobb gól-helyzeteket. Egyszer Zilahi II., aztán Kohut, majd Takács II. hibázott, de egy alkalommal három ferencvárosi csatár állt az üres kapu előtt és az ujong Zilahi a másik kettő előtt rugta el a labdát, messze, a kornervonal irányába.

Szünet közben mindenki azt a kérdést tá-lygatta, vajon sikerül-e a Ferencvárosnak a második 45 percben megszerezni a győzelmet? A tribün egyrésze nagyon boldog volt. A hungaristák, akik már nem igen szílháltak bele az ezévi bajnokság végső kimenetelébe, mind a Bocskay pártján voltak, az újpestiek viszont abban reménykedtek, hogy most már három pontnyi előnnyel vezetnek a Ferencvárosiak előtt. S erre a B-tribünön olyan verekedés tá-madt, hogy egész sorok dűledeztek. Mihelyt megkezdtek a második féldőt, azonnal a Fer-encváros támadt, a csatárok a teljesen üres kapuba sem tudták behelyezni a labdát.

Farkas ekkor meg is sérült.

A mérkőzés legnagyobb szenzációja a hatodik percben támadt. Ekkor lötte a Bocskay a má-sodik gólját, amelyet nagy vitaközös követelt. A Ferencváros zajosan protestált a bíró ítélte-ellen, Magyar azonban nem tágitott, jól lehet minden a Ferencváros igazát látszott igazolni. Egy veszélytelen labdát Takács I. Amselnek en-gedett át, aki azonban késlekedett a labda fel-vételével. Markos közbeugrott és Amsel előtt Telekinek passzolta át a labdát, aki Amsel mö-gött állt, és

így nem ütközött nagy fáradságába, hogy egy méterről az üres kapuba gólt helyezzen.

2:0 a Bocskay javára!

Most már egészen elveszettek látszott a mér-kőzés a Ferencváros számára. A Bocskaynak nem-csak a csatársora játszott kitűnően, hanem a vé-delme is egészen elsőrangúan dolgozott, ezzel szemben a Ferencvárosnak jóformán semmi sem sikerült. Olyan helyzetek támadtak, amikor csak a legnagyobb szerencse mentette meg Bocskay kapuját a góloktól. A közönség szenvedélyesen drukkolta végig az izgalmas percek, Nemesak a pályán, hanem a nagytribünön is folyt a mérkőzés az egyik néző a másikkal küzdött és eközben sok csattanós esemény adódott. Ezeknek a külön mér-közéseknek a számszerű eredményt tudósítónk azonban nem jegyezhetette fel.

A ferencvárosi csatárok ismételtén kitűnő hely-zetekbe kerülnek, Farkas megint üresen hagyta a kapuját, de bárhol is igyekeztek a zöld-fehérek eredményt csakis Zilahi közeli lövéséből értek el.

Táncos nagyszerűen átverekedte magát a ke-mény Bocskay védelmen és pontosan be-adott labdáját Zilahi profi módra a kapu jobbsarkába juttatta, egészen a léé mellé.

A Ferencváros törzsközönsége ekkor újjaélt. A csapat mint egy engedelmes gépezet, változtalan vehemenciával dobta magát a küzdelembe, en-nek ellenére azonban meg öt perccel a mérkő-zés befejezése előtt is Bocskay vezetett.

Vége a 40-ik percben Táncos a jobbszélről küldött egy labdát, amely félig beadásnak, félig lövésnek számított és a labda a Fer-encvárosiak örömujjongása közt a kapuban kö-tött ki. 2:2-re állt most a meccs.

Es az igazi küzdelem ezután következett el. A Ferencváros lépésszól-lépésre visszashorította a debrecenieket és röviddel a meccs befejezése előtt megtörtént az, amire senki sem mert szá-mítani: a belső csatárok összjátéka után

Takács II.-höz került a labda, aki éles lö-véssel balsarkba juttatta. 3:2 a Ferene-város javára.

Most már a Ferencváros húzta egy kicsit az időt, amely után be is fejeződött a játék. Takács II.-t a felkeszők a vállukon vitték az öltözőbe.

A zöld-fehérek csapatában Amsel a szokott volt, míg a két hátvéd javuló formát áruelt el. A fedezet-sor szokott jó játékát mutatta, a csatársort azon-ban egészen megzavarta Zilahi, aki a második féldőben helyet is cserélt Toldival. Ha a Fer-encváros kompletten vehette volna fel a küzdelmet és a Bocskay vitás második gólja sem esik, akkor nyilvánvalóan könnyebben nyerte volna meg a meccset. Rendkívüli teljesítményt egyik játékos sem nyújtott, ha a meccs és annak izgalmai mi-ndenestre nagyon jól tettek az újpestiek elleni jövőheti mérkőzés szempontjából.

A Bocskay csapatában Farkas egészen jól pó-tolta Bangit, Fejér és Molnár sokak szerint még a ferencvárosi hátvédeket is felülmúlták jó játé-kukkal, a fedezetsorban Sággy meglepetésre végig bírta az iramot, a szélsők is megfeletek, az öt csatár viszont egységes, jó, veszélyes és technikás játékot mutatott. Szemesről az egész héten rossz hírek keringtek és a végén mégis ő volt a csatár-sor egyik legjobb tagja. Sőt a vezetőgólt is ő sze-rezte meg saját akciójából.

Magyar bíró ha több hibát is ejtett, általában véve megbízhatóan látta el a feladatát.

A „BOCSKAY” VITÁS MÁSODIK GÓLJA

mal az üllői-úti pályán, hanem eljötték az újpesti drukkerek. Mindezeket felül a hungaristák rend-kívül melegen buzditották a további eredményes játéka a debrecenieket.

Tempó Bocskay! — ez a kiáltás zúgott mindig végig a tribünökön és a Bocskay bizony vesze-delmesen játszott. Markos jelentette a nagy lendü-letet, a nagy gyorsasággal keresztülvitt táma-dások tömegét. Vincze és Teleki pedig az ész. Ál-talában szemre is nagyon tetszelősen játszott a debreceniek csatársora. Mind az öt ember egy-

góllövésre. Mertin megszökött, a ferencvárosiak azonban a 16-os vonalnál utólérték és ott csak szabálytalanul tudták megakasztani a játékban.

A nagy tribün ekkor 11-est követelt, a bíró azonban hajhathatatlán maradt.

A ferencvárosi csatárok a szokottnál idegeseb-ben küzdöttek a játékidő eme periódusában. A 29-ik percben ismételt kornert értek el a zöld-fehérek és ezek egyikéből Takács II. gólt is szer-zett, a bíró azonban igen helyesen, nem ítélte

Takács II. fejese

II-t, aki a győztes gólt berugta, vállukon vit-ték be az öltözőbe. Nagy nehéz küzdelmet ab-szolválta a Ferencváros és így a jövőheti Fe-renváros—Ujpest mérkőzésen dől el tulajdon-képpen, hogy melyik csapat nyeri Magyar-ország 1929—30. évi futballbajnokságát.

A Bocskay szenzációsan kezdett: az elején látszólag a Ferencvárost hagyta támadni, mi-kor azután egy gyors támadásból kifolyólag Szemes belötte a vezető gólt, egy-kettőre meg-változott minden. Most már szárnyakat kapott a csapat, a második féldőben újabb gólt lött és már-már a meccs győztesének látszott. Iga-zán nem rajtuk mult, hogy a győzelmet vég-eredményében mégis át kellett engedni bal-szerencsés, de mindamellert szerencsés Fe-renvárosiaknak.

Csapatösszeállítások:

Ferencváros: Amsel — Takács I., Papp — Lyka, Bukovi, Obitz — Táncos, Takács II., Zilahi, Toldi, Kohut.

Bocskay: Farkas — Fejér, Molnár — Wam-petics, Sággy, Keviczky — Markos, Vincze, Teleki, Szemes, Mertin.

Magyar bíró szipjére indult meg a játék, amelynek az volt a legelső meglepetése, hogy Turay helyén Zilahi játszott a Ferencváros csa-patában. Ez rendkívüli jelenség volt, mert Turay másfél-két év alatt eddig még minden mérkőzé-sén résztvevett a Ferencvárosnak. Zilahi eddig a Ferencváros tartalékcsoportjában aratott sikereket és a mostani mérkőzésben volt hivatalos beiga-zolni azt a jó véleményt, amit róla tréner, Tóth István alkotott. A próba nem ütött ki jól, Zilahi-nak még hosszú idő kell ahhoz, amíg Turayt ig-a-zán pótolni tudja.

A játék első perceiben a Ferencváros támadt a szokott passzjáték mellett és ekkor bizony még senki sem gondolt a később bekövetkező szen-zációra. Markos gyors lerohanásokkal jelezte, hogy a Bocskay nem adja fel a küzdelmet és

A Hungária a várakozásnál könnyebben győzött a Nemzeti ellen

Hungária-Nemzeti 3:0 (1:0)

Góllövő Ticska (2) Barátky

— A Reggeli Újság tudósítójától —

Szeles, hideg időben, de mégis mintegy 18—20 ezer főnyi nézőközönség előtt kezdődött meg a jövőheti bombaprogram előjátéka a Ferencváros és a Hungária együttes küzdelme a Nemzeti, illetve a Booskayval szemben. Az üllői pályára képe veszedelmesen hasonlított a nagy válogatott meccsek megszokott színezetéhez. A kapuk előtt rengeteg autó, a pálya köröskörül emberekkel megrakva, az egyik oldalon a ferencvárosiak, a másik oldalon a hungaristák, az állóhelyen teljes számmal a B-tribün törzsközönsége, zöldfehér zászló alatt.

A hangulat általában izzó volt,

a Nemzeti az elmúlt héten csak minimális arányban szenvedett meg nem érdemelt vereséget Újpest csapatától, ezzel szemben a Hungária Pécselt egy értékes pontot adott le Pécs-Baranyával szemben.

Most mindenki a nemzetiek jó játékára volt herendezkedve, a mecs képe azonban végéreményében a Hungária nagyobb fölényét mutatta.

A csapatok a következő összeállításban szerepeltek:

Hungária:

Ujvári — Nagy, Kocsis — Remmer, Kléber, Sebes — Jeckl, Titkos, Barátky, Bihámi, Hirzer.

Nemzeti:

Goda — Török, Vanicsék — Hossó, Buza, Bartos — Rémay III., Weber, Szepes, Földi, Czétényi.

A Hungária mindjárt a játék elején két kornerral veszélyeztetett, ezek azonban nem vezettek eredményre. A csapatok élénk vehemenciával vették magukat a küzdelembe, a küzdőteret gyors és változatos akciók jellemezték és ebben főleg a hungaristák jeleskedtek. Barátky már az első percekben jól helyezett labdát küldött fejével a kapura és Goda csak nagynehezen mentett. Ezután fokozódott a Hungária offenzívája és a kék-fehérek egymásután újabb három kornert értek el.

A Nemzeti csak rajtaütésekkel kísérletezett, de Nagy és különösen Kocsis mindent simán visszavertek. Negyedórányi játék után Hirzer nagyon jó helyzetbe került, a kapu előtt azonban felölték. Csárdás bíró ezután néhány hibát követett el, amire megint korusban zengte a B-tribün népe a tavalyról megszokott sértő csatakiáltását. Gyors akcióból esik a Hungária vezető góljára:

Titkos megindul a félvonalról, egy pár játékoson átverekszik magát, megakad a sárban, majd tovább rohan, Goda kifut a kapuból, a labda azonban megakad a nagy sárban, Titkos elsiklik a labdával Goda mellől és a teljesen üres kapuba helyezi a labdát (1:0 a Hungária javára).

A hungaristák nagy örömmel fogadják a gyors eredményt és a játék folyamán még több gólrá nyílik kilátás. A nemzetiek általában kitűnően védekeznek, csatársoruk azonban még az úpestiek ellen mutatott játéknál is gyengébben dolgozik. Ezzel szemben a Hungária csatársora, ha nem is mutatja régen megszokott összjátékát, a támadása nagy lendülettel fogva mindig veszélyes. Kellemetlen benyomást kelt Jeckl, aki mint jobbszélső olyan durván játszik, mintha egy nehézsúlyú hátvéd lenne.

A bíró sorozatosan lefújja az akcióit, Hirzert viszont Hossó tartja teljesen sakkban.

A nemzetiek jobb halfja a múlt héten P. Szabóval bánt el nagyszerűen, ezúttal pedig egy másik válogatottal, Hirzerrel. Az utolsó percekben is pompás párharc támadt Hirzer és Hossó közt, a Hungária kornert ért el, ezt azonban már nincs idő rugni.

A második félidőben azonnal a nemzetiek támadnak, a bíró szabadrugást ítél javukra, Czétényi a labdát kapufára lövi, a labda visszapatlan és Hossó csak centiméterekkel küldi kapu mellé. Ezután Bartos kornert csikar ki, de a Hungária is ríposztos, Jeckl kornert rug.

Goda beéjt a labdát, de a bíró még előzetesen lesállítás miatt kitiltja.

Percekkel később Hirzer rohan le a labdával a balszélen, a nemzetiek fellökik, szabadrugás és Barátky jó helyzetből mellé fejel. Néhány folytatólagos sikertelen akció után újra Titkos ugrik ki a labdával és mintegy hat méterről lécc alá lövi,

2:0 a Hungária javára.

A nemzetiek részére most már végleg elveszett a mérkőzés, annyival is inkább, mert Kléber, a Hungária középfedezete fényesen dirigálja az egész csapatot. A kék-fehér fedezetek tömték a labdákkal a csatársort, eközben azonban a Nemzetinek is több jó gólhelyzete támadt. A 22-ik percben csak a szerencse mentette meg a Hungária kapuját a góltól. A játék eddigi színezete alapján a Hungária teljesen megérdemelte a győzelmet és így amikor félperccel a mérkőzés befejezése előtt Barátky egy szabadrugásból védhetetlen gólt lött Goda kapujába, az már csak a gólarány javítására volt alkalmas.

A Hungária csapatában Ujvárynak igen kevés dolga volt, néhány labdát azonban szokatlanul fűrészen védett. Nagy és Kocsis, a két hátvéd ez-

Kerékpárok • varrógépek
 legolcsóbban beszerezhetők a
sportcikkek Csodaáruházban
 Üllői-ut 40. József-körút sarkán (Corvin Színház mellett)
Részletfizetési kedvezmény!

uttal is szilárdan állt a lábán. Nagy amellet, igen sokszor testi erejét is igénybe vette, amiért a bíró részéről kellő figyelemzésben részesült.

A fedezetsornak Kléber volt a legjobb embere. Nemcsak szerelt, mint egy vérbeli half, de úgy cselezett, mint egy kitűnő belső csatár és főképpen az ő érdeme, hogy a Hungária a sáros, nehéz talajon gólokra tudta váltani e körülményt. Sebes és Remmer szokott teljesítményét mutatta. A csatársor nem elégített ki. Jeckl néhány durva belemelésén kívül alig produkált figyelemreméltót, Barátky igyekezete nem jelent nagy pluszt, ugyanúgy Titkos is csak a lendületével bírt eredményesebb lenni. Ha a jobbszélső helyén megkapta a labdát, nem gondolkozott sokat, nem szöktette partnereit, nem is törekedett jó helyzetek kihasználására, hanem éppúgy megindult a labdával, mintha szélső csatárt játszana. Hogy ezzel a játékkal is két gólt tudott lőni, ez még nem jelenti azt, hogy a Hungária részére meg-

Barátky a kapura fejel

1 gólkülönbség a Stadionban
Újpest-Kispest 2:1 (2:1)

A játék elején rögtön Kispest kezd támadásba, azonban hamarosan a lila-fehér gárda veszi át a támadássorozatot és Koszta révén kornert teremt Kispest hálója előtt.

A szélről beadott labdát Stoflián fejeli, azonban ez kapu mellé megy.

Dénes kétizben is fog egymásután labdát s valóban bravúrral védi a veszélyes helyzetet. Mezőnyjáték kialakulása után Fürstner remekül fejel. A 24. percben P. Szabó bemegy és

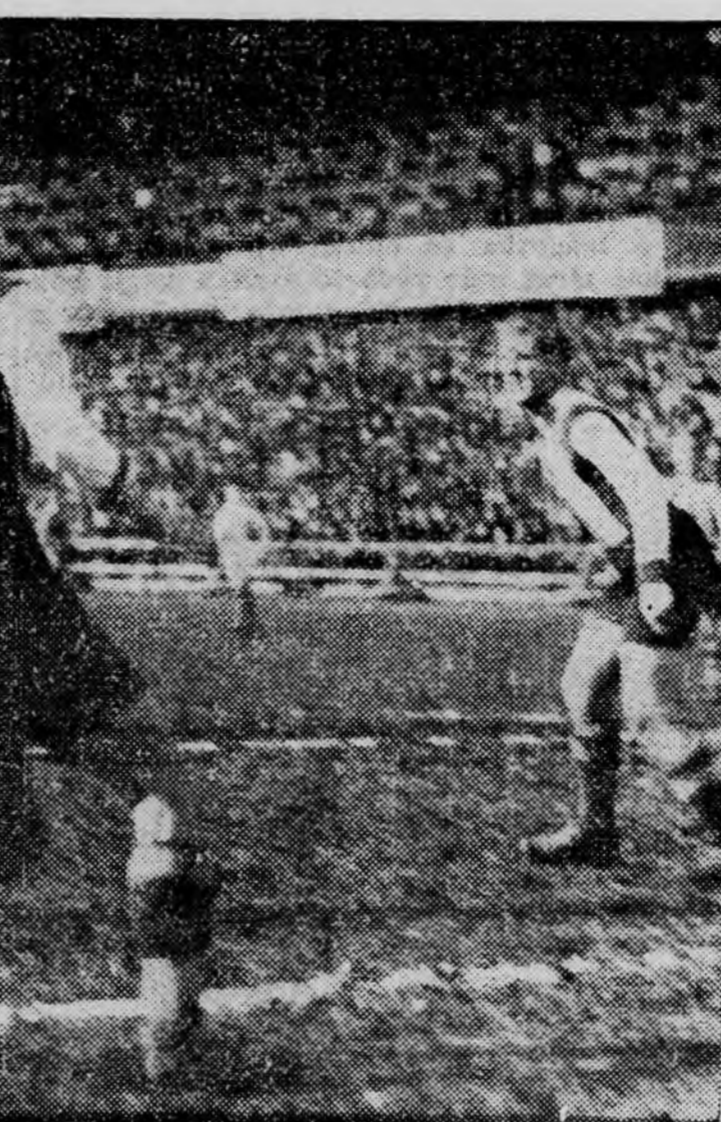
pompásan helyezett lövést küld a kapura, amely a kapufáról a hálóba sodródik (1:0).

További újpesti támadások következnek ezután, amelyet Spitz pompás fejesse egészít ki

felelő jobbszélső. Igen szépen játszott a bal-szárny, Bihámi és Hirzer ma már nagyon jól megértik egymást, sok veszélyes helyzetet teremtettek és csak a Nemzeti kitűnő védelmének mult, hogy nem tudtak eredményesebbé válni.

A Nemzetiek csapatában a Gallina helyett játszó Goda az első percekben néhány hibát vétett, de azután megbízhatóan látta el a feladatát. Rendkívüli bravurokra nem volt szüksege, a gólok számára védhetetlenek voltak. Jól szerelt és jól rugott két hátvéd, Török és Vanicsék, a fedezetsornak azonban az volt a legnagyobb hibája, hogy túlságosan a védelembé huzódott és így ha a csatároktól visszajött a labda, mindig a Hungária támadó sora jutott annak birtokába.

Buza néha csak mint statisztika kísérte a Hungária csatárokat a nagy sárban, Hossó ellenben ma is kitűnő játékot produkált. Bartosnál sem fejlődés, sem visszaesés nem tapasztalható. A csatársor lényegesen gyengébb volt, mint a mult héten. Igaz, hogy ezúttal hiányzott Rémay II., így azután két balszélső, Fischer és Czétényi kerültek be a csapatha és ezek váltakozva játszottak hol a balszélen, hol a balösszekötőben. Belső csatárok kellenek a Nemzetinek, mert enélkül nem kerüli el a számára végzetes kiesést az első osztályból. Jelenleg utolsó helyen állnak a fekete-fehérek és ma bizony nagy kérdés, hogy elérke-e céljukat, vagy sem. Csárdás inkább nagyobb jóakarattal, mint nagyobb tudással bíráskodott.

Barátky a kapura fejel

1 gólkülönbség a Stadionban
Újpest-Kispest 2:1 (2:1)

2:0-ra. A két gól felrázza a kispesti legénységet és erős támadásba lendül. Borsányi faultot vét. A megítélt szabadrugást Purcell előre vágja, Fogl III. fejjel próbálja elfogni, de a labda

Heveskövy elé jut, aki jó helyezkedéssel, félmagas lövéssel a hálóba juttatja (2:1).

A félidő végéig Újpest legénysége kerül frontba, de Kispest jól védekezik.

A második negyvenöt perc gól nélkül telik el. Az első negyedóránban még újpesti fölény mutatkozik, de lassankint érdektelen s akció nélküli mezőnyjáték alakul, az egyes adódó küll fejel. A 24. percben P. Szabó bemegy jó

Végre győzött az Attila!
Attila-Budai „11” 1:0 (1:0)

Miskolc, március 16.

— A Reggeli Újság tudósítójától —

A miskolci Attilát eddig a balszerencse üldözte. Nagy krekkejei nincsenek, inkább lelkes, mint nagy technikás játékosokkal áll ki a küzdőterre és igyekezetét most szokatlan eredmény juttalmazta. A Budai „11” a tavaszi mérkőzések során eddig úgy Szegeden, mint Debrecenben győzött, Miskolcon azonban kénytelen volt szerencsésebb ellenfelének átengedni két bajnoki pontot.

Az Attila az első félidőben támadást támadás után vezetett a Budai „11” kapuja ellen és érezhető fölényben volt. A mecs sorsát eldöntő gól már a 10-ik percben esett. A bíró szabadrugást ítél a budaiak ellen és

Opata husz méteres lövésével gólt szerez.

A csapatok most részben kornerekkel, részben szabadrugásokkal szórakoznak, újabb eredmény azonban nincs.

A második félidőben erősödik a tempó, az ellenfelek egyforma hévvel és technikával veszik ki a részüket a játékból, újabb gól azonban nem

esik. A 25-ik percben az újból szereplő Oláh durván felvágja Pimpit, akit le is visznek a pályáról. Az Attila ettől kezdve időhúzásra játszik és az eredményt sikerül is neki megtartani. Az a két pont, amit az Attila szerzett, nagyon értékes és az első osztályban való bennmaradást is jelentheti, különösen, ha a miskolciakat az elkövetkezendő mérkőzésekben több szerencse segíti, mint eddig.

Üllői-úti Sporttelep

1930 március hó 23-án

d. u. háromnegyed négy órákor

Ferencváros-Ujpest

I. o. profi bajnoki mérkőzés

Előtte két órákor

Hungária-Budai 11

I. o. profi profi bajnoki mérkőzés.

Angol liga eredmények

London, március 15.

A mai ligameccsek az első és a második osztályban, valamint a skót ligában a következő eredményekkel végződtek:

I. Liga:

Arsenal—Birmingham	1:0
Aston Villa—Huddersfield Town	5:3
Liverpool—Bolton Wanderers	2:0
Burnley—Blackburn Rovers	3:2
Derby County—Manchester United	1:1
Westham United—Everton	2:1
Leeds United—Sheffield United	2:2
Manchester City—Grimsby Town	3:1
Portsmouth—Leicester City	3:0
Sheffield Wednesday—Newcastle United	4:2
Sunderland—Middlesbrough	3:2

II. Liga:

Bradford City—Millwall	1:1
Bristol City—Bradford	0:0
Cardiff City—Tottenham Hotspurs	1:0
Bury—Charlton Athletic	2:1
Chelsea—Hull City	3:1
Notts County—Barnsley	3:0
Preston Northend—Westbromwich Albion	2:2
Reading—Blackpool	1:1
Stoke City—Nottingham Forest	6:0
Swansea Town—Southampton	2:2
Wolverhampton Wanderers—Oldham Athletic	1:1

Skót Liga:

Motherwell—Celtic Glasgow	4:0
Aberdeen—Cowdenbeath	1:0
Dundee—Morton	3:2
Falkirk—St. Mirren	1:0
Hamilton Academicals—Glasgow Rangers	1:1
Ayr United—Hearts	2:1
Kilmarnock—Airdrieonians	7:1
Partick Thistle—Dundee United	1:1
Queen's Park—Clyde	elmaradt
St. Johnstone—Hibernians	4:3

Belloni (MAC) lett a Thomka-verseny ezévi győztese

39 ponttal első a MAC csapata

Ideális időben tartotta meg a BEAC vasárnap délelőtt 10 órákor tizenegyedik Thomka-emlékversenyét a Lágymányoson, amelyre hat egyesület, és pedig a MAC, Vasas, MTE, BBTE, TSE és a BEAC 72 futót nevezett be.

Belloni, a kiváló griffmadaras futó indulása csaknem az utolsó pillanatig kérdéses volt, de végre is nem törődött a kabalával, amely azt tartja — hogy aki a Thomkán győz, az a bajnokságban veszít —, starthoz állt.

A majdnem 7 és fél km.-es távot

végig vezetve a második és harmadik előtt, négy másodperccel előbb fut be a célba.

Lendvai (Vasas) és Hermann (Törekvés) mögötte holtversenyben végeztek.

Eredmények:

- Bajnok: Belloni (MAC) 28:15.6 mp.
2. és 3. Lendvai (Vasas) és Hermann (Törekvés) 28 p. 19 mp. idővel (holtverseny).
4. Lakos (Törekvés).
5. Cser (MAC).
6. Piros (BBTE).
7. Gergely (Vasas).
8. Gyulai (MAC).
9. Kiss (MTE).
10. Pető (MTE).

A csapatverseny eredményei:

- MAC 39 ponttal. (Belloni, Cser, Gyulai, Kulcsár, Mauréri.)
- MTE 59 ponttal. (Kiss, Pető, Berlein, Német, Huszár.)
- Törekvés 82.5 ponttal. (Hermann, Lakos, Kovács, Erdős, Halasy.)

A Thomka-emlékverseny tavalyi egyéni győztese Kultsár (MAC), a csapatverseny győztese pedig a Vasas volt. A Vasas az idén a MAC, MTE és Törekvéssel szemben, 90.5 pontjával, már csak a negyedik helyet tudta magának biztosítani

Mi lesz ma?

Kapavágás a Margitszigeten. Sok és viharos előkészület után végre megteszik az első kapavágást a Margitszigeten, hogy megkezdhessék az uszóvilág régi vágyának, a fedett uszodának építkezését.

Ez az aktus ünnepi keretek között fog lezajlani, amikor is délelőtt 11 órákor a társadalmi és sporthatóságok jelenlétében Klebelsberg kultuszminiszter fogja az első kapavágást megtenni. Este az Uszósövetségben ünnepi ülés lesz.

Mi lesz holnap?

A természetes gimnasztika módszeréről tart népszerű előadást Buday Gyula testnevelési tanár holnap, március 18-án este 6 órákor a Bolyai reáiskola tornatermében (V. Markó-utca 18—20.)

Csillárok Selyemernyők
 Schaffer Béláné Dohány-utca 29
 Telefon: J. 344-57
 Kamara-mozdony szemben

Magyarország asztali-tenniszbajnoksága

Alig egy pár hete annak, hogy asztali tenisz-zónánk külföldön nemzetközi viszonylatban is a legkiválóbb eredményeket érték el, máris sikra születtek Magyarország bajnokságáért. Több naplómérkőzés után, vasárnap az éjjelbe nyúló órákban fejeződött be a Lovas-féle vívóteremben az addig küzdelem döntője, amely világbajnoki izgalommal vetekedett.

A nagy érdeklődés mellett megtartott bajnoki mérkőzés után, vasárnap az éjjelbe nyúló órákban fejeződött be a Lovas-féle vívóteremben az addig küzdelem döntője, amely világbajnoki izgalommal vetekedett.

FÉRFI EGYESBEN

Dávid győz Kelen ellen 18:21, 23:21, 20:22, 21:15, 21:17 arányban.
Kelen győz Kabos ellen 18:21, 21:11, 21:10, 21:14 arányban.

FÉRFI PÁROSBAN

Kelen-Dávid győz Mechlovits-Földi I. ellen 21:18, 21:19, 16:21, 26:24 arányban.
Barna-Szabados győz Bellák-Szegedi ellen 19:21, 21:16, 21:12, 17:21, 21:12 arányban.

NŐI EGYESBEN

Dárday győz dr. Rosenbergné ellen 21:14, 20:22, 21:15, 21:18 arányban.

VEGYES PÁROSBAN

Bellák-Dárday győz Kelen-Komáromi ellen 21:16, 22:20, 21:17 arányban.

BARNA-SZABADOS A PÁROS, MEDNYÁNSZKY A NŐI BAJNOK

Magyarország férfi páros asztali tenisz bajnokságában a Barna-Szabados-pár győzött. Második a Kelen-Dávid, harmadik a Bellák-Szegedi-pár. A Barna-Szabados-Kelen-Dávid pár szetteredménye 18:21, 21:17, 21:14, 21:19. A női egyesben a világbajnok K. Mednyánszky Mária győzött Sipos Annus ellen. Harmadik Kálnai 23:21, 21:15, 21:13 arányban.

Magyar vívók Montecarlóban

Róma, március 16.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Az olasz sajtóban

élénken tárgyalják azt a körülményt, hogy a magyar kardvívócsapat ígérete ellenére nem vesz részt a montecarlói nemzetközi kardcsapatversenyben.

Rakovszky Iván, ny. belügyminiszter, a vívószövetség elnöke, ma egy olasz újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a magyar vívók kész örömmel mérik össze erejüket mindenkor a külföldi reprezentációval.

Hogy a montecarlói csapatversenyen való részvételt lemondották, annak oka egyedül az volt, hogy a verseny rendezőbizottsága annak megrendezését februárról késő márciusra halasztotta. Ebben az időben pedig itt Budapesten a legerősebb versenysezó van. Az itt járt olasz vívók kérésére a szövetség mégis elhatározta, hogy válogatott vívócsapatát a montecarlói versenyre elküldi.

A Vívó Szövetség döntése alapján Petchauer, Piller, Glykás és Garay mennek Montecarlóba, a franciák rendezésében március 21-én lefolyó vívóversenyre. Tartalék Kabos vagy Kalmár.

Az olasz vívók ünneplése

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Budapest székesfőváros szombatán az olasz vívók tisztelőre villásgalgot adott a Gellért-szállóban. Az olasz vívók Alessandro Pirzio-Biroli al-lábarnagy, az olasz lovasság felügyelője, vezetésével valamennyien megjelentek. Ott volt commenda-tore Mario Arlotta meghatalmazott miniszter, olasz követ, proff. Calabro, az olasz farsció vezére, Ottilia ezredes, katonai atlasé. Budapest székesfőváros képviselőiben Lohmayer Jenő dr. tanácsnok és Hadászky Miklós testnevelési igazgató.

A Magyar Vívó Szövetséget Rakovszky Iván dr. ny. belügyminiszter, a szövetség elnöke, Krenesey Géza, Gerde Oszkár dr. és Hoffmann Géza tábornok képviselték. Megjelentek Muzsa Gyula, a nemzetközi olimpiai bizottság tagja, az OTT alelnöke, Santelli Italo és az olaszokkal mérkőzött magyar vívók.

Budapest székesfőváros polgármestere és tanácsa nevében dr. Lohmayer Jenő tanácsnok üdvözölte az olasz nyelven a vendégeket — Budapest szívének baráti dobbanását tolmácsolta és pohárát az olasz nemzetre, a vívósport haladására és a vendégek egészségére ültette. Utána Rakovszky Iván dr. ny. belügyminiszter, a Magyar Vívószövetség elnöke francia nyelven üdvözölte az olaszokat.

Új női uszovilágrekordok

Miami Beach (Florida), márc. 15.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Madison Helén 16 éves uszóbajnoknő ma a 100 méteres hőlyg-gyorsusában 1:08 mp. idővel új világrekordot állított fel és 0.2 másodperccel szárnyalta túl Lasskie Etel 1926-ban felállított világrekordját.

Madison Helén rövid időn belül harmadik világrekordját uszta.

A 300 yardos gyorsusában MaeKim Josefín 3:49 mp. idővel ugyancsak világrekordot teremtett és megdöntötte Lindström Lisa csak rövid idővel elért felállított 3:55.2 mp-es világrekordját.

3 potya gól a dunántúli „derby“-ben

Pécs-Baranya—Somogy 3:1 (3:0)

Kaposvár, március 16.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A dunántúli derby a szerencsésebb pécsi csapat győzelmével végződött, mert a jobb és technikásabb Somogy ellen három potya góllal két bajnoki ponthoz jutott. Somogy mindvégig jobb volt, gyakrabban támadott, azonban csatárai a kapu előtt határozatlanok voltak.

Az első féldő elején a somogyi támadások ellenére is a Pécs-Baranya szerzi meg a vezetést: a 11. percben egyik támadásuknál a somogyi védelem hibáz és Teszler gyenge labdaja a hálóba kerül. A 20. percben Somogy egyenlíthetne, azonban Galambos két

méterről fölé lö. A 35. percben ártatlannak látszó taccsodobásból a labda Darvashoz kerül, aki a

Somogy második gólját lövi.

A 43. percben Kocsis beadását Györffi rosszul stoppolja, a résen álló Kautzki belövi. Szünet után a Somogy közönségének lelkesítésére heves iramba fog. A 9. percben a bíró Somogyt utánrugás miatt kiállítja. A Somogy tíz emberrel játszva is fölényben marad és a 26. percben Steiner révén becsületgólhoz jut. A játék ettől kezdve ellaposodik és az eredmény mindkét csapat kiváló játéka folytán nem változik. 4500 néző. Bíró: Boronkay Gábor.

Végleg eloszlott a szegedi pálya varázsa

III. ker. FC—Bástya 3:2 (1:2)

Szeged, március 16.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A szegedi Bástya mindaddig arról volt nevezetes, hogy otthonában sorra megverte a pesti és vidéki csapatokat. Az utolsó mérkőzésen öt gólon alul soha nem adták a játékokat, most azonban éppen ilyen szorosozatosan vereségek érik őket. Legutóbb a Budai „11” győzött Szegeden és ezt a „bravurt” most az óbudaiak is megtették,

akik a Bástya javára álló első féldő után 3:2 arányban szerezték meg a győzelmet.

1500 néző előtt, Klein Árpád bíráskodása mellett kezdődött a játék, amely eléggé változatos és egyenrangú volt. Az első féldőben a Bástya a szél által támogatva játszik és az ötödik percben Vargha révén a vezetéshez jut. Szeged ekkor joggal bizik a győzelemben, a belső csatársor azonban három nagy helyzetet nagy ki.

A 25-ik percben a Bástya a második gólt

is belövi.

Emődi szabadrugása Possák fejét surolva Stemler elé pattan és utóbbi a labdát a hálóba rugja. Az ellenfelek most gyakori kornerekkel veszélyeztetnek, de az óbudaiak csak a 38-ik percben érik el első góljukat. Wahl hendseje miatt a bíró szabadrugást ítél és ebből Lengyel gólt lö.

Szünet után az óbudaiak kerülnek fölénybe és

a 13-ik percben a kiegyenlítést is megszerzik.

Köves centerére Bácsay hibásan dobja rá magát és Drössler kiegyenlít. Az óbudaiak továbbra is frontban maradnak és a 34-ik percben Köves éles lövéssel megszerzi a győzelmet. Az óbudaiak ezzel két igen értékes ponthoz jutottak. A Bástyának csak a védelemre játszott elfogadhatóan, míg az óbudaiak végig lelkes és gólratóró játékuknak köszönhetik győzelmüket.

Ujból vivják a Tisza-MAC, MAC-RAC kardvívó-csapat versenyét

Nagyszámu, előkelő nézőközönség előtt folytak le a kardcsapatbajnokság küzdelmei. A Tisza-MAC és a MAC-RAC 8:8, 8:8 arányban döntetlenül vívtak a Tisza 9:7-re verte a RAC-ot. Részletes eredmények:

Tisza VC—MAC: Nagy Ernő—Kabus 5:3, Gerevich—Kovács 4:5, Rády—Szécsy 5:4, Piller—Garay 5:3, Szécsy—Nagy 5:4, Kovács—Piller 5:4, Rády—Kabus 5:4, Kovács—Rády 5:2, Kabos—Gerevich 5:1, Garay—Rády 5:3, Gerevich—Szécsy 5:0, Kovács—Nagy 5:2, Piller—Kabus 5:3, Garay—Gerevich 5:4.

Tisza VC—MAC: Eckl—Kabus 5:2, Dingfelder—Illés 5:1, Szécsy—Doros 5:3, Garay—Schröder 5:4, Szécsy—Eckl 5:4, Illés—

Schröder 5:4, Doros—Kabus 5:2, Garay—Eckl 5:2, Schröder—Szécsy 2—5, Illés—Doros 5:3, Dingfelder—Kabus 5:4, Doros—Garay 5:3, Szécsy—Dingfelder 5:2, Eckl—Illés 5:4, Kabos—Schröder 5:2, Dingfelder—Garay 5:1.

MAC—RAC: Páll—Nagy 5:3, Dingfelder—Gerevich 5:3, Rády—Doros 5:4, Schröder—Piller 5:2, Nagy—Doros 5:1, Dingfelder—Piller 5:3, Rády—Piller 5:3, Schröder—Nagy 5:3, Doros—Piller 5:1, Rády—Dingfelder 5:0, Páll—Gerevich 5:3, Schröder—Rády 5:3, Gerevich—Doros 5:4, Nagy—Dingfelder 5:3, Páll—Piller 5:4, Schröder—Gerevich 5:1.

Az eredmények alapján a Tisza-MAC és a MAC-RAC-meccsét újra vivják.

Hogy mi mindent csinál az a Mussolini!

Százezres stadionok a levegőben és a vízen

A „sportörület” századában hihetetlen tömegeket mozgathat meg a küzdéses sportok, különösen a futball és a box.

Amerikában — az óriási sportalkotások hazájában — már évek óta jajgatnak a rendezők, hogy a newyorki Madison Square Garden, a Yankee-Stadion és a szintén kolosszális méretű Polo-Ground már nem képes befogadni a sportrajongók hadosztályait. Már Tex Richard, a világ legzseniálisabb rendezője, akart építeni egy „száz-ezres” stadiont Newyork szívében — a Pennsylvania-vasút fölül 36 emeletes magasságban. Az ő életében azonban ez a terv nem valósult meg — a vasúttársaság ellenállása miatt. Most, halála után maga a Pennsylvania-vasút építi fel az első „levegő-stadion”-t kétfélmillió dollár befektetéssel.

Sliva meghátrált Schaefer elől

Berlini tudósítónk jelenti: Az Európa műkorcsolyázóbajnokság megisméltésekor Sliva mérnök, a «Csorbató-l Európa bajnok» az első kötelező gyakorlat bemutatása alkalmával lábán megsérült és a küzdelmet feladta. A bajnokság győztese Schaeffer, az osztrákok világbajnoka.

Az ifjúsági boxmeccsek eredményei

A Klotild-utcai gimnáziumban megtartott BTC—FTC klubközi ifjúsági boxmeccsek eredményei a következők:

Ketzely (FTC) győz Tóth (BTC) ellen, utóbbi sérülése miatt. Szenes (FTC) győz Kóváry I. (BTC) ellen. Kóváryt szabálytalan ütései miatt diszkvalifikálták. Mehlbeck (BTC) és Márton (FTC) meccse döntetlen. Marosy (FTC) győz Dallos (BTC) ellen három menelben. Kerekes (BTC) győz Szabó (FTC) ellen. Kerekes szabálytalan ütések miatt többször figyelmeztették. Endre (FTC) győz Bognár (BTC) ellen. Szigethy (FTC) győz Jele (BTC) ellen.

Az új stadion 1931-re készül el.

Mussolini sportdiktátor is. Minden tetszetős terv utat talál a szívéhez. Legújabb: Turinban egy olyan, 100.000 főnyi közönség befogadására alkalmas stadiont épített, amelynek egy része víz fölé emelt, hogy a vízisportok a legideálisabb környezetben virágozhassanak...

— És hol a magyar erő sziklavára: a Nemzeti Stadion?

Egyelőre Gömbös Gyula, Klebelsberg Kunó gróf miniszterek és Karafy Jenő agyában... Bár az alap is megvan erre, mégis sokan ki akarják verni a kezdeményezők fejéből a Stadion-ideát... (G.)

Műgyetemistáink startja MAFC mezeli futó háziversenye

Vasárnap tartotta meg a MAFC fél 10 órai kezdettel ugyancsak a Lágymányoson szenior és junior mezeli futóversenyét. A 2000 méteres távon:

1. Kassay 11:47.6 mp. (szenior)
2. Podoletz 12:05 mp. (junior).
3. Geissler 12:08 mp. (junior)
4. Engl 12:16 mp. (junior)
5. Kiss 12:21.5 mp.

A III. ker. FC szökött a bajnokság negyedik helyére

A futballbajnokság első három helyén nem történt változás. Újpest és a Ferencváros egy gólkülönbséggel győzték le ellenfeleiket, a negyedik helyre azonban az óbudaiak jöttek fel, akik eddig a hatodik helyen álltak. Az utolsó helyen a Nemzeti maradt meg, Pécs-Baranya és az Attila értékes pontokkal gyarapodtak.

Az elsőosztályu bajnokság részletes állása a következő:

1. Újpest	15	51:19	27
2. Ferencváros	14	51:15	24
3. Hungária	14	38:19	20
4. III. ker. FC	16	25:28	17
5. Budai „11”	15	24:18	15
6. Boeskey	16	28:29	15
7. Bástya	16	34:38	14
8. Klspet	16	14:24	14
9. Pécs-Baranya	16	20:36	12
10. Attila	16	15:25	11
11. Somogy	16	17:41	9
12. Nemzeti	16	11:36	8

A gólkörönderek sorában Takács II. 27 góllal vezet Auer 20 góljával szemben.

Már nem tudják feltartóztatni a szombathelyieket a második ligában

Szombathely, március 16.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A szombathelyiek újabb nagy lépéssel jutottak előre a másodosztályu bajnokság megnyerése és az első ligába való bejutás tekintetében. Ezutal 5:1 arányban verték meg a Megyer csapatát. Az első féldőben még nem bontakozott ki nagyobb arányban a Sabaria technika és ekkor csak Tárnok révén érik el egy gólt.

Szünet után a megyeriek feladják a küzdelmet. A szombathelyi gólokát szép sorjában Kása, Kása, Basch, illetve Tárnok rugja. A megyeriek egyetlen gólját Török szerzi meg a 13-ik percben.

Elsőosztályu amatőr-meccsek

III. ker. TVE—PSC 5:0 (1:0), Törökvs—UTE 4:1 (4:1), Testvériség—Fer. Vasutas 4:0 (1:0), BEAC—Postás 3:2 (1:0), Beszkárt—BTC 1:0.

Szövetségi sorleg-mérkőzés: Nemzeti B—Hungária B) 1:0 (1:0). A Nemzeti győzelme meglepetés.

II. oszt. profi liga-mérkőzések: BAK TK—Mercur 7:0, VAC FC—Kossuth 2:0 (1:0), Turul—Terézváros 7:0, Vasas—Rákospalota 7:1.

Külföldi eredmények

(Kupa-mérkőzés.)

Bécs: Vienna—FAC 2:1 (0:0). A Vienna csak meghosszabbítás után győzött a Floridsdorfiak ellen 5000 néző előtt.

Prága: Sparta—Cechie Karitn 3:0 (3:0). Bajnoki mérkőzés.

Chemnitz: Chemnitzer Baalspielklub—Legia (Varsó) 1:0.

Ausztria—WSC 2:2 (2:0), WAC—Hakoah 1:1 (0:0), Rapid—Nicholson 3:2 (1:0).

Befejeződtek a debreceni birkózóversenyek

Debrecen, március 16.

A Magyar Birkózó Szövetség keleti kerülete ma este fejezte be csapatbajnoki versenyét, amely a Debreceni Torna Egylet csarnokában négy vasárnapon keresztül folyt.

A végső eredmény a következő: 1. Debreceni Munkás TE 27 győzelemmel és 25 hibaponttal, 2. Debreceni TE 26 győzelemmel és 30 hibaponttal, 3. Debreceni Vasutas SK 21 győzelemmel és 45 hibaponttal, 4. Püspök-ladányi Levente SE 11 győzelemmel és 69 hibaponttal, 5. Debreceni Egyetemi AK 10 győzelemmel és 72 hibaponttal, 6. Karcagi MOVE 9 győzelemmel és 77 hibaponttal.

Mezei futóbajnokság Szegeden

Szeged, március 16.

Az ifjúsági bajnokság 3, a szenior 6½ km-en folyt le. A 80 benevezett ifjúsági versenyzőből 60, a szeniornevező közül pedig 28 érkezett célba.

Ifjúsági bajnok: Szombathy (Csabai AC) 10:55.4 mp. 2. Csizsér (Felsővárosi Levente Egyesület) 10:57.8 mp. 3. Dénes (SztK) 10:58.4 mp.

Csapatversenyben: 1. Felsővárosi Levente Egyesület (2, 4, 5, 7, 21) 39 ponttal. 2. SzMTE 78 ponttal. 3. Csabai AK 82 ponttal. Széniorbajnok: Szilágyi (Cegléd Berceli Levente Egyesület) 21:51.5 mp. 2. Kovács (Szeg. MTE) 22:37.4 mp. 3. Mészáros (Szeg. Vasutas) 22:58.2 mp. Csapatversenyben 1. Szeg. MTE (1, 3, 4, 6, 9) 23 ponttal. 2. Szeg. Vasutas 41 ponttal. 3. Szeg. MTE B) csapat 74 ponttal.

Szegfü megérkezett Stockholmból

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Kaposvár, márc. 15.

A stockholmi Európa-bajnokságról hazakerkezett Szegfü Lászlót, a Kaposvári Turul SE válogatott birkózóját, a pályaudvaron hatalmas tömeg várta. Magay Ferenc, törvényszéki bíró üdvözölt beszéde után a lelkes közönség vállalt vitte ki az érdemes birkózót az állomás épületéből.

Hihetetlen nehéz volt az év első autóversenye 338 km. sártengereken és országuti szakadékokon keresztül Valentinyi szőlőmotoros bravuros teljesítménye

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Zuhogó esőben állt starthoz 65 elszánt autó- és motorosversenyző a TTC-nek vasárnapi nagy futárversenyében, amelyben a versenyzőknek és a motoroknak még akkor is elsőrangú teljesítményt kellett produkálni, ha nem mint győztesek, hanem mint résztvevők hibapont nélkül tudták megtenni a 338 kilométeres helyes-völgyes távolságot.

Reggel hét órakor vágtak utnak a versenyzők, a beérkezés kora délutáni órákban nagyobb időközökben történt. A közel negyedszáz kilométeres távról, amely Budapest, Hatvan, Parád, Verpelét, Eger, Zagyvapálfalva, Balassagyarmat, Vác, Budapest volt,

először egy Lancia gyártmányú kocsival Skrek Gyula futott át a célon 6 óra 45 perces teljesítménnyel.

Átlagos negyvenhat kilométeres sebességgel. Ez az időt és a rossz utat tekintve, nagyszerű teljesítmény. A befutó versenykocsik kívül belül sárral bevonva, a versenyzők pedig a felismerhetetlenségig szinte élő sárszobrokként teljesen kimerülten értek a célba. Ez különösen a szőlőmotorosoknál volt észrevehető.

Másodikként Valentinyi Károly (BSE) 350 km. szőlőmotoron érkezett, aki maga mögött hagyva a többi autós és motoros versenyzőket, a nap legkiválóbb teljesítményét produkálta.

A 15 és 20 percnyi időközökben befutó versenyzők helyezéseinek kiszámítása a Terézvárosi Torna Club szegfűutcai székházában a késő esti órákban ért véget s a következő eredményeket hozta:

A verseny rendezésében Winter László alelnök, Koppenstein Benő főtitkár és Szendrői Tibor titkár tevékenykedett. A részletes eredmény a következő:

Túraautóbilok 2000 ccm-en felül: Előírt átlag 50 km. Helyezett nincs. Beérkezett és díjazásra került Kunst Ottó (TTC) Elkar, Skrek Gyula (ek) Lancia Lambda.

Túraautóbilok 1100 ccm-ig: Előírt átlag 45 km. I. Csekéy József (HAC) Tátra Pontszám 48. II. Ádám Károly (KMAC) Tátra. Pontszám 36½. Beérkeztek, de az előírt átlagot túllépték: Tolgyi Miklós (KMAC) Tátra és Horthy Károly (BSE) Opel.

Sportautóbilok 2000 ccm-en felül: Előírt átlag 50 km. Helyezett nincs. Beérkezett és díjazásra került Szikszay Lajos (TTC) Lorain-Ditrich.

Sportautóbilok 1100 ccm-ig: Előírt átlag 45 km. Helyezett nincs. Beérkezett: Zilzer István (KMAC) D. N. C. autó.

Cycle carok 1100 ccm-ig: Előírt átlag 50 km. Helyezett nincs. Indult Vass Albert.

Oldalkocsis motorkerékpárok 600 ccm-en felül: Előírt átlag 50 km. Helyezett nincs. Indultak ketten.

Oldalkocsis motorkerékpárok 600 ccm-ig: Előírt átlag 50 km. Helyezett nincs. Indultak kilencen. Végigfutottak és díjazásra kerül: Battya János (HAC) FN.

Oldalkocsis motorkerékpárok 350 ccm-ig: Előírt átlag 40 km. Helyezett nincs. Indultak ketten.

Szőlőmotorosok 500 ccm. felül: Előírt átlag 50 km. Helyezett nincs. Indult 10. Beérkezett

és díjazva lesz Fischer Ferenc (TTC) Sunbeam. Weisz Jenő (KAC) Raleigh. Ifj. Mitty Ferenc (ek) Sunbeam.

Szőlőmotorok 350 ccm-ig: Előírt átlag 50 km. I. Valentinyi Károly (HAE) Chater-Lea 45½ pont. Indult 15. Beérkezett időn túl és díjazva lesz: Bajcsy József (ek) Chater-Lea és Radicke Helmut (BBTE) FN. Végigfutották még: Buky Ferenc, Zajác József, Kiss László és Hoffmann Gyula.

Szőlőmotorok 250 ccm-ig: Előírt átlag 40 km. Első helyezett: Kudelka Ferenc (MTK) DKW 32½ pont. Indultak öten. Időn túl beérkezett és díjazva lesz: Baranyay László (HAC) Puch és Kiss László (HAC) Puch.

Szőlőmotorok 175 ccm-ig: Előírt átlag 40 km. Helyezett nincs. Indultak hatan. Befutottak időn túl: Martinek István (KMAC) Rex-Acme. Balogh Miklós (MTK) AKD.

A kereskedelemügyi- és a pénzügyminisztérium sportegyesülete nagyszerű tornaünnepélyt rendezett a Budapesti Torna Club Klotild-utcai tornasarnokában. A férfi- és női egyes csapatok szabad- és szergyakorlatokat, akadémiatornát és buzogánygyakorlatokat, valamint nagy tetszést aratott ritmikus táncokat mutattak be. Az ünnepélyen a BTC sokszoros bajnoksapata is szerepelt. Képünk a rendező csapatokról készült.

talékot fizetett a totalizátornél.

A kellemetlen bevezetés után néhány start favorit győzött. A nap főversenyében az Elnöki díjban Lord Ida aratott fölényes győzelmet az outsider Suhanc ellen. A reális eredmény a következő:

I. Nyeretlen háromévesek versenye. 1500 m. Dr. Tóth B. Paritya (Kováts II. 16) első, Olivia (Bernrieder 3) második, Excellenc (Sütő 1½) harmadik. Futottak még Kopé (Deák 20), Előre (Maszár J. 12), Zorica (Maszár F. 3), Nomád (Fityó 16), Futóörzsa (Kováts J. 6), Leonides (Marek 2) és Melinda (Marschall 6). Könnyen. Tot. 10:22, 33, 18, 15. Olasz 10:16. Idő 1.42.2.

II. Handicap. 2100 m. Kovacevics M. Urihaka (Kováts J. (pari) első, Pogány (Maszár J. 3) második, S. Endre bácsi (Deák 8) harmadik. Futottak még: Mikulás (Jónás 16), Malvina (Benkő 1½), Véték (Salgó 3) és Lea (Marek 12). Biztosan. Tot. 10:23, 13, 13, 19. Olasz 10:34. Idő 1.35.4.

III. Országúti díj. 2100 m. Mariska-ist. Dombóvár (Tóke pari) első, Eboli (Haass 12) második, Adorján (Kováts II. 1½) harmadik. Futottak még: Fregoli (Wiesner 8), Gézenguz (Jónás 3), Nota bene (Vorst 20), Auriga (Salgó 12) és Enyém (Marton 6). Biztosan. Tot. 10:22, 11, 17, 13. Olasz 10:11.2. Idő 1.11.7.

IV. Hernádi díj. 2100 m. Baranyay-ist. Mimosa (Maszár F. 1½ reá) első, Rosalina (Jónás 4) második. Futottak még: Boriska (Kalinka 10), Pali (Maszár J. 1¼), Hópehely Wiesner 3) és Cyklon (Kováts J. 16). Erős küzdelem. Tot. 10:20, 15, 32. Olasz 10:59. Idő 1.37.

V. Regedal díj. 2200 m. Pompás-ist. Grimbus (Maszár J. 2) első, Otti (Kováts II. 1½ reá) második. Futottak még: Epos (Kalinka 5), Adrienne (Sütő 5) és Uranak (Maszár F. 2¼). Biztosan. Tot. 10:56, 20, 16. Olasz 10:50. Idő 1.31.4.

VI. Elnöki díj. 2100 m. Pusztaberényi-ménes Lord Ida (Bernrieder 1½ reá) első, Suhanc (Kalinka 16) második. Futottak még: Hortobágy (Wiesner 3), Brutus (Maszár J. 4) és Naplopó (Kováts II. 1½). Igen könnyen. Tot. 10:18, 13, 38. Olasz 10:109. Idő 1.37.6.

A Mázr-handicap „bécsi ügető”-versenyek vasárnapi megnyitóján került eldöntésre. Első lett a fogadásokban kedvelt Plunger Boy hajtl.: Grünwaldl. 3:1 a startodssza. Második Bilbet down (Fischer M.) szintén 3:1 és harmadikként az elhanyagolt Frisson (Capolini) érkezett be, amelyet 10:1 jegyeztek a bukmékek. A Mázr handicapban különben tizenhat ló indult.

Zajos sikert aratott az egyetemi század disztornája

Látványos gyakorlatokat mutattak be a hölgytornászok

Mult évi tornászikkereink legnagyobb napját is felülmutatta az a pompás összetételű és méreteiben is impozáns disztorna, amelyet a m. kir. „Mária Terézia” 1. honvéd gyalogezred, Budapest házierejének egyetemi százada rendezett a Nemzeti Torna Egylet sarnokában.

Az ünnepélyre nagy szorgalommal készült legénység mellé mint vendégek a BBTE, az NTE és a Testnevelési főiskola hölgyintézet csapatai is viharos tetszést arató számokat mutattak be. Így változatos szabadgyakorlatokat, bemutató iskolavivást, női szertornát és ritmikus tornát. A hölgyek gyakorlatai világító buzogánnyal, különleges látványosságokkal élvezetes perceket szereztek mindazoknak, akik bejuthattak a zsúfolt termekbe.

Az egyetemi század pompás precizitással készült zenés szabadgyakorlatain kívül különösen a főiskola női hallgatóinak táncos tornája, zenés puskagyakorlatai és Egrv Török Károly által betanított nemzeti táncok keltek érdeklődést, amelyekhez a kísérő zenét régi magyar és kuruc motívumokból Fricsny Richárd zeneigazgató állította össze.

A ritka szép tornaünnepély a sport és társadalmi kiválóságok előtt vasárnap a késő esti órákban ért véget.

Disztornát rendeztek a vasutasok

Rendkívül nagy érdeklődés mellett rendeztek vasárnap este disztornát a ferencvárosi vasutasok a MÁV központi szertára mellett levő tornacsarnokban.

Az ünnepi estén pompás jegyzelmességükkel és kiváló technikai készségükkel tett tanúságot a Ferencvárosi Vasutasok Sport Körének tornászgárdája, amelyen meglátzott Pászthynak — a sokszoros bajnokunknak — járadhatalan és szakavatott munkája.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	10 pengő
Fél évre	5 pengő
Negyed évre	2.80 pengő
Egy óra	1 pengő
Ausztriában egy óra	1.50 Sch
Jugoszláviában egy óra	10 Dinár
Egyes szám ára	20 fillér

Budapesten, vidéken és pályaudvarokon 20 fillér
Megjelenik minden hétfőn

Felelős szerkesztő és kiadó:
KÁDÁR LEHEL

Megkezdődött a kerekedés

Kerékpárosaink a hosszú téli szünet után vasárnap akarták házi versenyekkel tavaszi szezonjukat megnyitni, azonban az esős időjárás a gödöllői hegyes-völgyes országutat olyan állapotba hozta, hogy azon csapatversenyeket csak a legnagyobb életveszély mellett lehetett volna megtartani.

A Magyar Kerékpáros Szövetség kiküldöttje ezért a versenyeket nem engedélyezte s csupán egy husz kilométeres távon kapott hallgatóságos engedélyt arra, hogy nyolc versenyző próbáljon ki egy új típusú gépet, amelyhez nyolc versenyző szállt nyeregbe a gödöllői tízes kilométeres jelzésű kőnél. A versenyzők a saját felelősségükre indultak és a rossz pályához és rossz időjárásához viszonyítva, türelemmel jó eredményeket értek el

1. Pelvási 41 perc 3 mp.
2. Szenes 1 csapágyhosszal.
3. Swarstein 1 géphosszal.
4. Vida II. 3 géphosszal.
5. Novák 10 géphosszal.

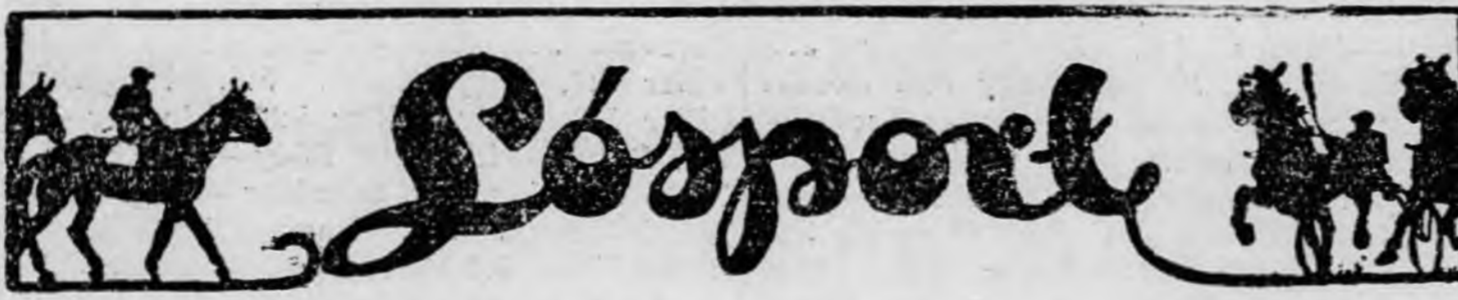
Belügyminiszteri cenelet a kerékpárversenyek rendezéséről

A belügyminiszter a gödöllői országúton lévő tarthatatlan állapotok miatt elrendelte, hogy az ideai versenyszereztől kezdve vasárnap és ünnepnaponként kerékpárversenyeket mindig más és más országúton szabad csak tartani. Függetlenül ajánlotta a Kerékpáros Szövetségnek ezért, hogy a jövőben a ceglédi, váci, jéhevári és bécsi országúton is rendezzenek versenyeket, mert a gödöllői országúton lévő nagy forgalom miatt az eddigi rendezéseket eltiltja.

A kerékpáros társadalomban ez a rendelet élénk sajnálatot okozott, mert összes országutaink közül a gödöllői országút volt az, amely váltakozó hegyes-völgyes szakaszaival a legideálisabb kerékpárterület volt.

Sikerült uszókordjavítás

— A Reggeli Ujság tudósítójától —
Berlin, március 15.
Küppers német hátszobajnok rekordjavító kísérletet tett a 400 méteren és sikerült is 5.59.2 mp-es rekordját 5.57.6 mp-re leszorítania.

Hosszakkal nyerte meg Lord Ida a vasárnapi ügetőversenyen az Elnöki díjat

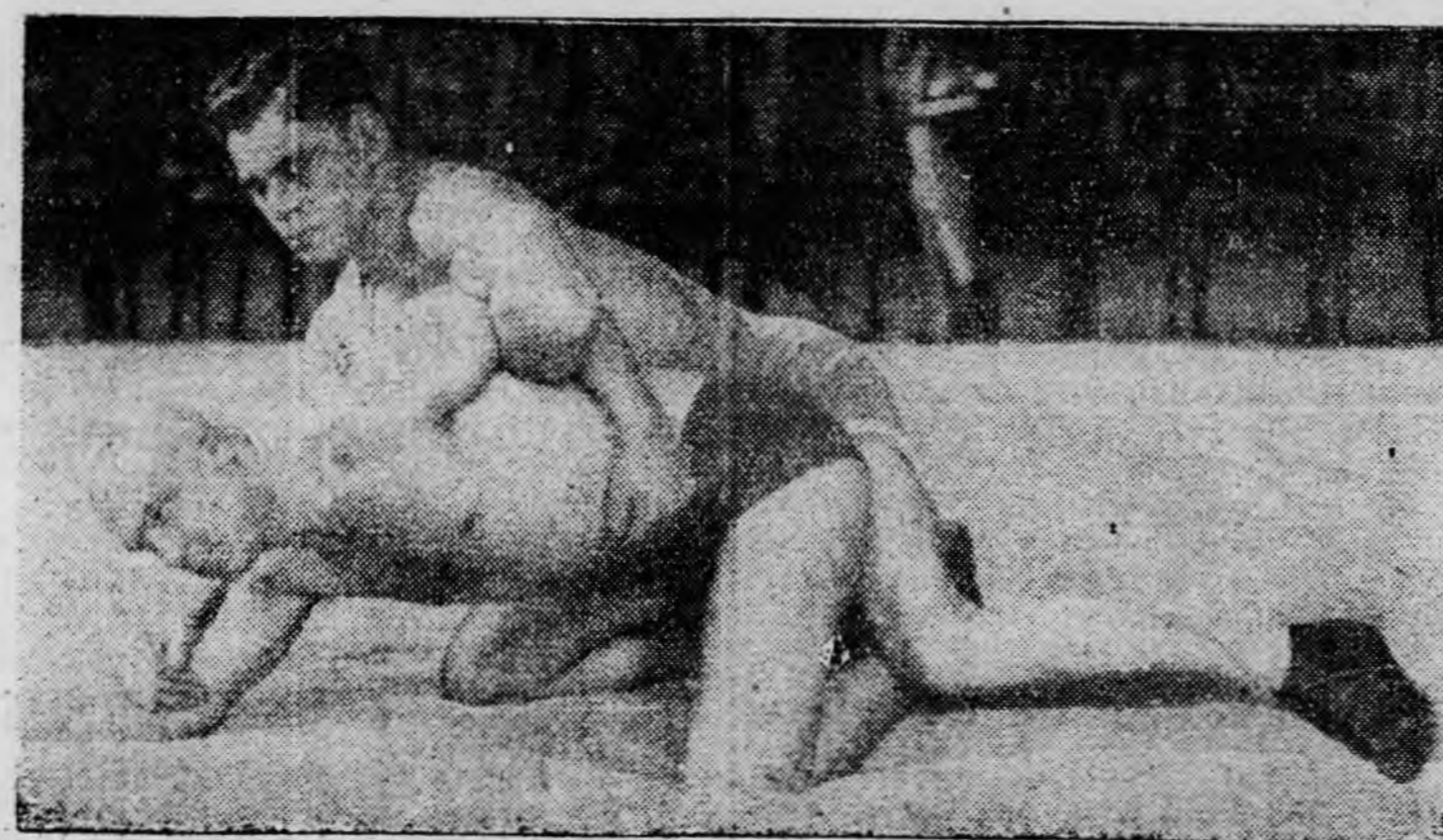
Huszonháromszoros osztalékot fizettek az első futamban

A negyedik nap versenyeit nagy közönség nézte végig. Az esős idő a déli órákban kedvezőre változott és a künntartózkodás így elég kellemes volt. Az egyes versenyek eredményei reálisak voltak, kivéve az első futamot. Ebben a futamban tizenkét ló állt a starthoz.

Az indítás csaknem félóraig tartott, ami megalondította a mezőny néhány résztvevőjét.

A favorit Excellenc volt, de ez csak harmadikként érkezett be. A győztes a fogadásokban teljesen elhanyagolt Paritya lett, amely csaknem huszonháromszoros osz-

Az egyetemisták birkozóterméből.

A legerősebb sportban — a birkózásban — ha a nagyobb mérkőzések szünetelnek, komoly munka folyik a kondició megtartására és a technikai készség fejlesztésére. Ilyenkor adódnak olyan ritka klasszikus pillanatok, mint amilyenek megörökítünk sikerült a Műegyetem tornatermében, a két kiváló magyar versenyző: Leskó és Bognár tréningjéről.